

מזכירות הממשלה

מעודכן ליום 05.12.2024

סדר היום

לישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה

יום ראשון, ז' בכסלו התשפ"ה - 08 בדצמבר 2024

(בשעה 13:00 - באמצעות ועידה חזותית - ZOOM)

<u>נושא</u>	<u>מספר נספח</u>	<u>השר המגיש</u>
-------------	------------------	------------------

א. הצעת חוק זכויות התלמיד (תיקון - הנפקת תעודות בגרות), התשפ"ג-2022 של חה"כ ווליד טאהא ואחרים (פ/562)

ב. הצעת חוק חינוך ממלכתי (תיקון - מועצה לחינוך ממלכתי כללי), התשפ"ד-2024 של חה"כ גלעד קריב ואחרים (פ/4385)

ג. הצעת חוק חינוך ממלכתי (תיקון - חינוך פיננסי), התשפ"ג-2023 של חה"כ אורית פרקש הכהן ודוד ביטן (פ/3846)

ד. הצעת חוק להנצחת הרב אברהם יצחק הכהן קוק (ציון זכרו ופועלו), התשפ"ג-

בישיבה יורשו להשתתף מוזמנים שנוכחותם חיונית והשתתפותם אושרה על-ידי מזכירות הממשלה

2023 של חה"כ אוהד טל ואחרים
(3713/פ)

ה. הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון -
ביטוח שאירים לאלמן), התשפ"ג-2023
של חה"כ ישראל אייכלר (פ/3101)

ו. הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות
איבה (תיקון - זכויות למי שמתגורר
אצלו יתום ששני הוריו נפטרו כתוצאה
מפעולות איבה) (הוראת שעה),
התשפ"ה-2024 של חה"כ קארין
אלהרר (פ/4923)

ז. הצעת חוק יום הוקרה לפצועי מערכות
ישראל ופעולות האיבה, התשפ"ד-
2024 של חה"כ מיכאל מרדכי ביטון
ואחרים (פ/4835)

- המשך הדיון

ח. הצעת חוק משפחות חיילים שנספו
במערכה (תגמולים ושיקום) (הוראת
שעה - חרבות ברזל) (תיקון - הכרה במי
שנספה בפגיעת איבה כחייל שנספה
במערכה), התשפ"ה-2024 של חה"כ
אלעזר שטרן ואחרים (פ/4953)

- המשך הדיון

ט. הצעת חוק בתי קברות צבאיים (תיקון מס' 5) (תיקון - תחולה למפרע), התשפ"ד-2024 של חה"כ צביקה פוגל ואופיר כץ (פ/4591)

- המשך הדיון

י. הצעת חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) (תיקון מס' 1), התשפ"ד-2024 (ה"ח הכנסת מס' 1022) (פ/3791) - דיון נוסף לפני קריאה שנייה ושלישית

- המשך הדיון

יא. הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון - פטור זקן לחיילים), התשפ"ד-2024 של חה"כ קטי קטרין שטרית ואחרים (פ/4648)

יב. הצעת חוק הכרה בתרומתם של כלבים בשירות ביטחון, התשפ"ד-2024 של חה"כ משה פסל ואחרים (פ/4647)

יג. הצעת חוק המאבק בטרור (תיקון - אי-חזרת גופות מחבלים), התשפ"ג-2023 של חה"כ מישל בוסקילה (פ/1219)

יד. הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון - אי-מתן אשרה ורישיון ישיבה לקורא

להשמדתה של מדינת ישראל או
אזרחיה), התשפ"ד-2024 של חה"כ
יבגני טובה ואחרים (פ/4604)

טו. הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון -
שינוי גודל מרחב מוגן דירת),
התשפ"ה-2024 של חה"כ ארז מלול
(פ/4940)

- המשך הדיון

טז. הצעת חוק לתיקון פקודת תעריף
המכס והפטורים (העלאת רף הפטור
ממכס על חפצים ל-400 דולר),
התשפ"ג-2023 של חה"כ אלעזר שטרן
(פ/2441)

יז. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה
(נקודות זיכוי להורי חיילים),
התשפ"ד-2023 של חה"כ מיכל שיר
סגמן (פ/3977)

יח. הצעת חוק לצמצום רגולציה ושיעורי
אגרות לעסקים קטנים, התשפ"ד-2023
של חה"כ אושר שקלים ואחרים
(פ/3958)

יט. הצעת חוק הסדרת העיסוק ביעוץ
משכנתאות, התשפ"ה-2024 של חה"כ
יעקב אשר ואחרים (פ/5070)

כ. הצעת חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים (תיקון - הגדלת סכום הפיצוי בלא הוכחת נזק), התשפ"ג-2023 של חה"כ פנינה תמנו (פ/3136)

כא. הצעת חוק העונשין (תיקון - איחוד עבירת האינוס ועבירת מעשה סדום), התשפ"ה-2024 של חה"כ לימור סון הרמלך (פ/4928)

כב. הצעת חוק בתי המשפט (תיקון - שקיפות בארגונים נתמכים), התשפ"ג-2023 של חה"כ אריאל קלנר ואחרים (פ/3174)

כג. טיוטת חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס'), התשפ"ה-2024
השר לביטחון לאומי 296חכ

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת ווליד טאהא
מנסור עבאס
ואליז אל הואשלה
אימאן ח'טיב יאסין
יאסר חוג'יראת

פ/25/562

הצעת חוק זכויות התלמיד (תיקון – הנפקת תעודות בגרות), התשפ"ג–2022

1. הוספת סעיף 9א. בחוק זכויות התלמיד, התשס"א–2000¹, אחרי סעיף 9 יבוא:

9א. ככלל, משרד החינוך ימסור את תעודות הבגרות למוסדות החינוך, לא יאוחר מחודשיים לאחר שנערכה הבחינה האחרונה בכל מועד, למעט במקרים חריגים שיקבע השר בתקנות; האחריות למסירת תעודות הבגרות לתלמידים הזכאים תהיה מופקדת על המוסד החינוכי; בסעיף זה, "בכל מועד" – מועד קיץ או מועד חורף, ומועד א' או מועד ב', לפי העניין.

דברי הסבר

מטרתה של הצעת החוק היא לאפשר לתלמידים רבים המסיימים את בחינות הבגרות ולימודיהם העל-יסודיים, להירשם ללימודים אקדמיים בלי שיפסידו את שנת הלימוד האקדמית הסמוכה לסיום לימודיהם העל-יסודיים.

כיום, תעודות הבגרות מחולקות חודשים רבים לאחר סיום הלימודים העל-יסודיים ומועד הנפקת תעודות הבגרות משתנה משנה לשנה. הצעת חוק זו מבקשת להסיר חסם זה אשר גורם למאות סטודנטים להפסיד שנת לימודים אקדמית מלאה ולעיתים גם את כספם. משרד החינוך יחויב למסור את תעודות הבגרות לא יאוחר מחודשיים לאחר שנערכה בחינת הבגרות האחרונה שעשה התלמיד ועל חלוקתן יהיה מופקד המוסד החינוכי שבו סיים התלמיד את לימודיו.

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 42.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת איימן עודה וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3691) ועל ידי חבר הכנסת ווליד טאהא וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2732).
הצעת החוק זהה לפ/24/2732 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ה בכסלו התשפ"ג (19.12.2022)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
גלעד קריב
ולדימיר בליאק
משה טור פז
דבי ביטון
יוראי להב הרצנו
מירב בן ארי
רם בן ברק
מיכל שיר סגמן
יואב סגלוביץ'
סימון דוידסון
שלי טל מירון
אלון שוסטר
טטיאנה מזרסקי
אורית פרקש הכהן

מצטרפת : חברת הכנסת מרב מיכאלי

4385/25/פ

הצעת חוק חינוך ממלכתי (תיקון – מועצה לחינוך ממלכתי כללי), התשפ"ד–2024

1. החלפת מונח 1. בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג–1953¹ (להלן – החוק העיקרי), בכל מקום –
- (1) במקום "מוסד חינוך ממלכתי" יבוא "מוסד חינוך ממלכתי כללי";
- (2) במקום "במוסד חינוך ממלכתי" יבוא "במוסד חינוך ממלכתי כללי";
- (3) במקום "מוסדות החינוך הממלכתי" יבוא "מוסדות החינוך הממלכתי הכללי".
2. תיקון סעיף 1 בסעיף 1 לחוק העיקרי –
- (1) אחרי ההגדרה "חינוך ממלכתי" יבוא :

¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 137.

"חינוך ממלכתי כללי" – חינוך ממלכתי המיועד לציבור היהודי החילוני ולציבור היהודי המסורתי לגווייהם, ולציבור האזרחים הערבים והדרוזים, שמחויב למטרות החינוך הממלכתי לפי סעיף 2 לחוק בלבד, ושמוסדותיו אינם מוסדות החינוך הממלכתי דתי ואורחות החיים במוסדותיו אינם אורחות חיים דתיים;";

(2) במקום ההגדרה "מוסד חינוך ממלכתי" יבוא:

"מוסד חינוך ממלכתי כללי" – מוסד חינוך רשמי שניתן בו חינוך ממלכתי כללי;";

(3) אחרי ההגדרה "תוכנית השלמה" יבוא:

"תוכנית השלמה למוסד חינוך ממלכתי כללי" – תוכנית השלמה המכוונת ליישום מטרות החינוך הממלכתי, כולן או חלקן, תוך שימת דגש על ערכים דמוקרטיים, טיפוח סובלנות וביקורתיות והקניית מיומנויות חיים, ושאינה מכוונת לאימוץ או לקיום אורח חיים דתי;".

הוספת סעיף 34 .3 אחרי סעיף 34 לחוק העיקרי יבוא:

"נציגויות הורים 34.ג. (א) במוסדות החינוך הממלכתי הכללי ובמוסדות החינוך הממלכתי הדתי תפעלנה נציגויות הורים אשר תבחרנה מדי שנה מקרב הורי התלמידים במוסד החינוך.

(ב) נציגים של נציגויות ההורים לפי סעיף קטן (א) יהיו חברים בנציגויות ההורים המקומיות שיוקמו ברשויות החינוך המקומיות ובנציגות ההורים הארצית.

(ג) השר, באישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, יקבע בתקנות את תפקידי נציגויות ההורים המוסדיות והמקומיות ונציגות ההורים הארצית, הליכי הבחירות לנציגויות ואופן פעילותן.

(ד) מנהל מוסד חינוך ממלכתי כללי או ממלכתי דתי ידווח לנציגות ההורים במוסד על תוכנית השלמה שנקבעה למוסד ועל פעילות חינוכית הנעשית מחוץ לתוכנית הלימודים לרבות זהות מפעיליה.

הוספת סעיף 13 ב 4. אחרי סעיף 13א לחוק העיקרי יבוא :

"מועצה לחינוך 13ב. (א) תוקם מועצה לחינוך ממלכתי כללי; למועצה יהיו שבעה עשר חברים שימנה השר ממלכתי כללי
*באישור הממשלה, והם :

(1) שני נציגי ציבור, הפעילים בשדה החינוך הממלכתי הכללי ובעלי ניסיון חינוכי או ניהולי במוסדות החינוך הממלכתי הכללי או במשרד החינוך, שימונו לאחר היוועצות בתאגידים ללא כוונת רווח הפועלים בשדה החינוך הממלכתי הכללי או למען קידום מטרות החינוך הממלכתי ובתאגידים המפעילים מוסדות חינוך ממלכתי לגילאים על יסודיים בארבעה מחוזות לפחות של משרד החינוך, ובהם מחוז הדרום או מחוז הצפון ;

(2) שני נציגי ציבור, הפעילים בשדה החינוך הממלכתי הכללי ובעלי ניסיון בניהול מערכות חינוך בשלטון המקומי, שימונו לאחר היוועצות עם הארגונים היציגים של הרשויות המקומיות והרשויות האזוריות ;

(3) נציג ציבור הפעיל בשדה החינוך הממלכתי הכללי ובעל ניסיון חינוכי או ניהולי בחינוך ההתיישבותי, שימונה לאחר היוועצות עם הארגונים היציגים של היישובים במרחב הכפרי ;

(4) שני נציגי ארגוני המורים שימונו בהתאם להמלצת שני ארגוני המורים בעלי מספר החברים הגדול ביותר;

(5) נציג ציבור ההורים, שימונה בהתאם להמלצת נציגות ההורים הארצית;

(6) שני נציגי האוניברסיטאות מבין אנשי הסגל האקדמי הקבועים בבתי הספר לחינוך באוניברסיטאות ולפי המלצת המועצה להשכלה גבוהה כהגדרתה בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958² (בסעיף זה – חוק המועצה להשכלה גבוהה);

(7) שני נציגי המכללות להכשרת מורים מבין חברי הסגל הקבועים במכללות להכשרת מורים;

(8) שני נציגי האקדמיה הלאומית למדעים, אחד מביניהם חבר חטיבת מדעי הטבע והשני חבר חטיבת מדעי הרוח והחברה, לפי המלצת האספה הכללית של האקדמיה הלאומית למדעים כמשמעותה בחוק האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, התשכ"א-1961³;

(9) נציג ציבור התלמידים הלומדים במוסדות החינוך הממלכתי הכללי שימונה לאחר היוועצות עם מועצת התלמידים הארצית וארגונים נוספים המייצגים את ציבור התלמידים; לא ימונה אדם לנציג לפי פסקה זו אם לא מלאו לו 16 שנים וכהונתו כאמור תסתיים עם סיום לימודיו במוסד חינוך ממלכתי כללי;

² ס"ח התשי"ח, עמ' 191.
³ ס"ח התשכ"א, עמ' 193.

10) שני נציגי תנועות הנוער שימונו לפי המלצת שתי תנועות הנוער בעלות מספר החניכים הגדול ביותר המתחנכים במוסדות החינוך הממלכתי הכללי.

(ב) מבלי לפגוע בהוראות סעיף קטן (א) למועצה ימונו מי שאורחות חייהם והשקפותיהם הולמים את ערכי החינוך הממלכתי כללי; בעניין זה תילקח בחשבון זהות מוסדות החינוך בהם בחרו המועמדים לכהונה במועצה בעבור חינוך ילדיהם.

(ג) לפחות שלושה מחברי המועצה יהיו בעלי תואר דוקטור מטעם מוסד להשכלה גבוהה; בפסקה זו, "מוסד להשכלה גבוהה" – אחד מאלה:

(1) מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(2) מוסד שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה.

(ד) בהרכב המועצה יינתן ייצוג של לפחות 40 אחוזים לכל אחד משני המינים.

(ה) בהרכב המועצה יינתן ייצוג הולם לציבור הערבי והדרוזי בהתחשב במספר התלמידים הערבים והדרוזים מכלל תלמידי מוסדות החינוך הממלכתי הכללי.

(ו) המועצה, באישור השר, תמנה מבין חבריה את יושב ראש המועצה והוא יזמן את ישיבות המועצה ויקבע את מועדיהן ומקומן ואת סדר יומן לאחר היוועצות עם השר.

(ז) תקופת כהונתו של חבר המועצה תהיה ארבע שנים; השר רשאי, בנסיבות מיוחדות ובאישור הממשלה, להאריך את תקופת כהונתו בשנה נוספת.

(ח) המועצה לחינוך ממלכתי כללי תתכנס לפחות ארבע פעמים בשנה; יושב ראש המועצה ראשי לכנס את המועצה לישיבה מיוחדת לפי בקשת שר החינוך או לפי בקשתם ארבעה מחבריה; התכנסה המועצה לישיבה מיוחדת כאמור יוצב על סדר יומה הנושא בגינו התבקש כינוס המועצה.

13.ג. (א) השר ייוועץ, בהתאם לסדרים שיקבעו בתקנות, במועצה לחינוך הממלכתי הכללי טרם ישתמש בסמכות מהסמכויות המסורות לו לפי חוק זה הנוגעות לחינוך הממלכתי, לרבות מינוי יושב ראש מזכירות פדגוגית, ומינוים של מנהלי מחוזות, מפקחי מקצועות ראשיים ומנהלי אגפים האחראים על החינוך הממלכתי במשרד החינוך, קביעת תוכנית הלימודים למוסדות החינוך הממלכתי הכללי, קביעת נהלים כלליים ומדיניות המשרד בכל הנוגע לפעילות חינוכית המתקיימת במוסדות כאמור שאינה חלק מתוכנית הלימודים, חוץ מן הסמכויות לפי הסעיפים 12, 13 והשימוש הראשון בסמכותו לפי סעיף 17.

(ב) תכניות ההשלמה למוסדות החינוך הממלכתי הכללי ייקבעו על ידי השר בהסכמת המועצה לחינוך ממלכתי כללי.

(ג) מתכונת בחינות הבגרות הממשלתיות במוסדות החינוך הממלכתי הכללי והחובה להיבחן בהן תקבע על ידי השר בהסכמת המועצה."

תיקון סעיף 17 5. במקום סעיף 17 בחוק העיקרי יבוא:

17. השר, בהתייעצות עם ועד החינוך, המועצה לחינוך ממלכתי כללי, המועצה לחינוך ממלכתי דתי והמועצה לחינוך משלב, ובאישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, יקבע תקנון לכל ועד או מועצה לפי העניין; בתקנון ייקבעו סדרי כינוסם ועבודתם של הוועד ושל המועצות, כללים לבחירת יושבי הראש של המועצות ולמילוי מקומם של חברים שאינם משתתפים בישיבות הוועד או המועצות, וכן הוראות אחרות שהשר יראה בהן צורך לשם ביצוע תפקידם של הוועד ושל המועצות, הכל לפי העניין.”

תיקון סעיף 34 .6 בסעיף 34 לחוק העיקרי –

(1) בפסקה (1), בסופה יבוא ”תקנות לפי פסקה זו יקבעו לאחר היוועצות עם המועצה לחינוך ממלכתי כללי”;

(2) בפסקה (4), בסופה יבוא ”תקנות לפי פסקה זו יקבעו לאחר היוועצות עם המועצה לחינוך ממלכתי כללי ועם מועצות חינוך לעניין תלמידים שאינם יהודים, אם הוקמו”.

דברי הסבר

בשנת 1953 חוקקה כנסת ישראל את חוק החינוך הממלכתי, התשי”ג–1953 (להלן – החוק) שהשלים את המהלך שהחל בחקיקת חוק חינוך חובה, התשי”ט–1949, והביא לביטול הזרמים המפלגתיים בחינוך העברי ומעבר לחינוך ממלכתי בעל שתי מגמות חינוכיות-רעיוניות: חינוך דתי וחינוך כללי שאינו דתי. החוק קבע, בין השאר, את מטרות החינוך הממלכתי בישראל ואת סמכות השר לקבוע את תוכניות הלימודים למוסדות החינוך הממלכתי והחינוך הממלכתי-דתי ולאשר תוכניות השלמה (ביוזמתו או ביוזמת הורים) וכן תוכניות נוספות.

בצד ההוראות הכלליות בחוק נקבעו הוראות ייחודיות לזרם החינוך הממלכתי-דתי שנועדו להבטיח את אופיים הדתי של מוסדות החינוך הממלכתי-דתי, ובמרכזם – הקמת מועצת החינוך הממלכתי-דתי. בין סמכויות המועצה נקבעה חובת ההיוועצות של השר עם המועצה בנושאים פדגוגיים ובנושאי כח אדם ניהולי וחינוכי, חובת הסכמת המועצה לתוכניות השלמה וסמכות המועצה לפסול מפקחים, מנהלים, מורים ועובדים במוסדות החינוך הממלכתי הדתי מטעמים דתיים בלבד.

תיקון לחוק משנת 2008 קבע את ההכרה במוסדות החינוך המשלב המיועדים ללימודים משותפים של תלמידים דתיים, מסורתיים וחילוניים. לצד ההכרה במוסדות החינוך וקביעת אופן התמיכה הייעודי בקידום אופיים המיוחד של מוסדות אלו, נקבעה גם הקמתה של מועצת החינוך המשלב וסמכויותיה, המתכתבות עם חלק מסמכויות מועצת החינוך הממלכתי-דתי.

כידוע, רובם המכריע של מוסדות החינוך במגזר החרדי אינן מוגדרים כמוסדות חינוך ממלכתיים. מוסדות אלו מתחלקים לשלושה סוגים הנבדלים זה מזה בהיקף התקצוב הציבורי, בהיקף הנדרש של לימודי היסוד הנקבעים על ידי משרד החינוך, וברמת הפיקוח הפדגוגי והניהולי: מוסדות המשתייכים לרשת החינוך העצמאי ורשת אל המעיין (הזוכים ל-100% מימון מהמדינה בהתאם להוראות חוק יסודות התקציב), מוסדות הפועלים כמוסדות מוכרים לא רשמיים ומוסדות פטור. מוסדות אלו נהנים מעצמאות פדגוגית רחבה ביותר ומתערבות מצומצמת של משרד החינוך בתכני הלימוד ובניהול כוח האדם החינוכי והניהולי.

משמעות הדברים היא שעל פי הוראות הדין הקיים, בחינוך הממלכתי דתי ובחינוך החרדי, לרבות זה הממומן במלואו על ידי המדינה, קיימים מנגנונים והסדרים שנועדו להבטיח את אופיים של מוסדות החינוך ואת ההתאמה המלאה של תוכניות הלימוד לערכיהם. מנגנונים והסדרים דומים לא קיימים ביחס לחינוך הממלכתי שאינו דתי, והדבר יוצר חוסר איזון מובהק בין סמכויותיו של שר החינוך ומדיניותו הפדגוגית לבין הצורך להגן על מטרות החינוך הממלכתי, על אופיים של מוסדות החינוך הממלכתי העברי והערבי ועל התאמת תוכניות הלימוד למטרות ולאופי החינוכי הללו. איזון זה הכרחי להבטחת יציבות פדגוגית במערכת החינוך הממלכתית, לצד שמירה על יכולתם של שרי החינוך לעצב מדיניות וליישמה.

הצורך הברור בהסדרה זו מתחדד גם מן העובדה שלחינוך הממלכתי שאינו דתי נהנה מיתרון מובהק מבחינת מספר התלמידים הלומדים בו בהשוואה לחינוך הממלכתי דתי ולחינוך החרדי. על פי נתוני הלמ"ס, בשנת 2021 למדו בחינוך הממלכתי העברי 826 אלף תלמידים (43% מכלל התלמידים); בחינוך הממלכתי דתי – 265 אלף (15%); בחינוך הממלכתי הערבי 435 אלף (23%), ובחינוך החרדי 366 אלף (19%). על פי נתונים אלו בחינוך הממלכתי העברי לומדים יותר מפי שנים תלמידים מכל זרם חינוכי אחר. כמו כן בחינוך הממלכתי שאינו דתי (עברי וערבי) לומדים כשני שלישי מתלמידי ישראל.

לפיכך, הצעת החוק מבקשת להסדיר שלושה עניינים: הגדרת החינוך הממלכתי; עיגון מעמדן של נציגויות ההורים במוסדות החינוך, ברשויות החינוך וברמה הארצית; הקמת מועצה לחינוך ממלכתי כללי בדומה למועצות לחינוך הממלכתי הדתי ולחינוך הממלכתי המשלב.

סעיף 2 להצעת החוק מציע להגדיר את החינוך הממלכתי הכללי כחינוך המיועד לציבור התלמידים החילוני והמסורתי בקרב הציבור היהודי ולציבור התלמידים הערבים והדרוזים, אשר מטרותיו הן מטרות החינוך הממלכתי הקבועות בסעיף 2 לחוק בלבד. בנוסף, מוצע לתקן את ההגדרה למוסד חינוך ממלכתי כך שיוגדר כמוסד חינוך ממלכתי כללי. עוד מוצע להגדיר לראשונה את תוכניות ההשלמה למוסדות החינוך הממלכתי, בדומה להגדרות הקיימות ביחס לתוכניות ההשלמה למוסדות החינוך הממלכתי הדתי ולמוסדות החינוך המשלב. בהתאמה, סעיף 1 להצעת החוק מבקש לעדכן את השימוש בחוק במונח "מוסד חינוך ממלכתי" ל"מוסד חינוך ממלכתי כללי".

סעיף 3 להצעת החוק מציע להקים את נציגויות ההורים במוסדות החינוך הממלכתי והממלכתי דתי, ברשויות החינוך ברחבי הארץ וברמה הארצית, ולהסמיך את שר החינוך לקבוע באישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, תקנות לעניין נציגויות ההורים לרבות ההליך לבחירתן, סמכויותיהן, ואופן פעולתן מול הדרג הניהולי במוסדות החינוך וברשויות החינוך. בנוסף, מוצע לקבוע כי מנהלי מוסדות החינוך ידווחו לנציגויות ההורים על תוכניות ההשלמה המופעלות במוסד החינוך ועל פעילות

שנעשית בשיתוף עם גורמים חיצוניים לבית הספר.

סעיף 4 להצעת החוק קובע הקמת המועצה לחינוך ממלכתי כללי וכן את הרכב המועצה, אשר תכלול נציגי ציבור בעלי רקע פדגוגי וניהולי, נציגי ארגוני מורים, נציגי האוניברסיטאות והמכללות להכשרת מורים, נציגים של נציגות ההורים הארצית ושל ציבור התלמידים, נציגי תנועות הנוער ונציגי האקדמיה הלאומית למדעים. כמו כן, מוצע לקבוע כי הרכב המועצה יבטיח ייצוג הולם לאזרחי ישראל הערבים והדרוזים וייצוג מגדרי הולם. מוצע כי תקופת הכהונה של חברי המועצה תהיה 4 שנים, וכן הוראות לעניין יושב ראש המועצה, זימון ישיבותיה וקביעת סדר יומה. בנוסף, מוצע לקבוע כי תחול על שר החינוך חובת היוועצות עם המועצה טרם ישתמש בסמכויותיו המסורות לו לפי חוק זה הנוגעות לחינוך הממלכתי, בין השאר, לעניין קביעת תוכנית הלימודים למוסדות החינוך הממלכתי ומינויים של בעלי תפקידים האמונים על החינוך הממלכתי במשרד החינוך. בנוסף, מוצע כי תוכניות ההשלמה ומתכונת בחינות הבגרות לחינוך הממלכתי ייקבעו על ידי השר באישור המועצה.

בסעיף 5 להצעת החוק מוצע נוסח חדש לסעיף 17 לחוק שמגדיר את סמכות השר לקבוע תקנונים לפעולתן של ועד החינוך והמועצות השונות המוקמות מכוח החוק, וזאת לאחר היוועצותו עם הוועד או המועצות, לפי העניין, ובאישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת.

סעיף 6 להצעת החוק מציע לתקן את סעיף 34 לחוק ולקבוע את חובת ההיוועצות של שר החינוך במועצת החינוך הממלכתי הכללי טרם יתקין תקנות או יקבע נהלים בתחום הפיקוח ובתחומי כוח האדם הניהולי וההוראתי, וכן בעניין התאמת הוראות החוק למוסדות החינוך הממלכתי הערבי והדרוזי. בנוסף, מוצע כי חובת היוועצות כאמור תחול גם על מועצות ייעודיות לחינוך הממלכתי הערבי והדרוזי, ככל שאלו תוקמנה.

הצעת החוק נועדה להבטיח שמוסדות החינוך הממלכתיים ואופיים יזכו אף הם למנגנונים שיבטיחו את אופיים ואת היציבות הפדגוגית שלהם בדומה למוסדות החינוך הממלכתי הדתי והחינוך החרדי. המנגנונים המוצעים מביאים לאיזון ראוי ומתבקש בין סמכויות הרחבות של שר החינוך לבין הצורך להגן על ערכיו, מטרותיו ואופיו של החינוך הממלכתי הכללי, והצורך להעניק לציבור המחנך את ילדיו במוסדות החינוך הממלכתי הכללי, לציבור המורים והמורות, ולציבור התלמידים את היכולת להשפיע על מדיניות החינוך.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ד באדר א' התשפ"ד (04.03.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת אורית פרקש הכהן
דוד ביטן

פ/25/3846

הצעת חוק חינוך ממלכתי (תיקון – חינוך פיננסי), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 2 בחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג–1953¹, בסעיף 2(א), בסופו יבוא:
"14) לבסס את ידיעותיהם של התלמידים בתחום האוריינות הפיננסית, בדגש על הקניית מיומנויות יסוד בתחום הכלכלי והפיננסי כהכנה להתנהלות כלכלית עצמאית ומיטבית בבגרותם."

דברי הסבר

הצעת החוק מבקשת להוסיף את החינוך הפיננסי כאחת ממטרות מערכת החינוך הממלכתית בישראל, הקבועות בסעיף 2 לחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג–1953. בכך, הצעת החוק איננה קובעת אילו מקצועות לימוד יילמדו ואיננה מתווה דרך מסוימת בחינוך הפיננסי אלא משאירה לשר החינוך לקבוע על פי שיקול דעתו את האופן שבו יש לעצב את תוכנית הלימודים הממלכתית כדי להכין את התלמידים להתנהלות כלכלית עצמאית ומיטבית בבגרותם.

כיום, מערכת החינוך הממלכתית בישראל לא כוללת חינוך פיננסי, וכתוצאה ילדים ובני נוער נאלצים לרכוש ידע בתחום הכלכלי והפיננסי מחוץ לכותלי בית הספר. בעקבות זאת, רבים כלל לא רוכשים ידע פיננסי יסודי בנושאים המשפיעים באופן ישיר על חייהם ויוצאים לחייהם הבוגרים ללא היכרות עם מושגים בסיסיים כמו ביטוח לאומי, בנקים, פנסיה, משכנתא, השקעות ועוד.

במדינות רבות בעולם אוריינות פיננסית מוכרת כאחד מכישורי החיים הבסיסיים וההכרחיים ביותר. לפי ארגון ה-OECD, אוריינות פיננסית היא שילוב של מודעות, ידע, מיומנויות, עמדות והתנהגויות פיננסיות הנדרשים לצורך קבלת החלטות פיננסיות מושכלות לקידום רווחתו הפיננסית של האדם. לפי נתוני ה-OECD, ברוב מדינות הארגון מקודמות כיום תכניות אסטרטגיות לאומיות בנושא החינוך הפיננסי, ובכ-16 מדינות הנושא משולב ברשות או בחובה בתוכנית הלימודים. בעשורים האחרונים הממשלה בישראל ביקשה לקדם חינוך פיננסי בדרכים שונות כמו למשל בהחלטת הממשלה מספר 3926

¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 137.

בעניין הגברת החינוך הפיננסי בישראל, או ברפורמת בכר בשוק ההון שכללה הקמת קרן ממשלתית לחינוך פיננסי, אולם אלו לא יצאו לפועל. אומנם, אגף שוק ההון במשרד האוצר פרסם בשנת 2012 אסטרטגיה לאומית לקידום חינוך פיננסי בישראל והחל לגבש תכנית לימודים בנושא בשיתוף משרד החינוך, אך משנת 2018 אין תקציב לקידום התוכנית. לפיכך, אין כיום גוף ממשלתי האחראי לקידום נושא החינוך הפיננסי.

יש להדגיש כי מטרת החינוך הפיננסי אינה קידום הבנה בנושאים כלכליים והקניית כלים לניהול תקציב גרידא, אלא גם מתן אפשרות לילדים ובני נוער להכיר ולהבין את התנהלות המדינה מבחינה כלכלית כך, שבעתיד, יוכלו לחשוב באופן ביקורתי ולעמוד על זכויותיהם וחובותיהם כאזרחים במדינת ישראל.

לאור כל האמור לעיל, הצעת החוק נועדה לכלול במסגרת תוכנית החינוך הממלכתית גם חינוך פיננסי.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' באב התשפ"ג (26.07.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת אוהד טל
עמית הלוי
לימור סון הר מלך
טלי גוטליב
משה סעדה
צבי ידידיה סוכות
משה סולומון
יוסף טייב

3713/25/פ

הצעת חוק להנצחת הרב אברהם יצחק הכהן קוק (ציון זכרו ופועלו), התשפ"ג–2023

פרק א': מטרת החוק ויישומן

- מטרות
1. מטרתו של חוק זה להנחיל לדורות את חזונו, מורשתו ופועלו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק, אשר ייסד את הרבנות הראשית לישראל ושימש כרב הראשי הראשון, והיה מנהיג ציוני דגול, איש רוח ומעשה, גאון התורה, לציין את זכרו ולהביא לחינוך הדורות הבאים ולעיצוב מדינת ישראל, מוסדותיה, יעדיה ודמותה, בהתאם לחזונו הציוני-דתי.
- יישום המטרות
2. מטרתו של חוק זה ייושמו בדרך של קיום יום הרב אברהם יצחק הכהן קוק ופעילויות חינוכיות-ערכיות במוסדות המדינה, בצה"ל ובבתי הספר, מתן מלגות לתלמידים ומתן תמיכות למוסדות ציבור הפועלים להגשמת מטרות חוק זה, ובכלל זה קיום פעילויות ברחבי הארץ, הכול לפי הוראות חוק זה.

פרק ב': המועצה הציבורית

- מועצה ציבורית
3. (א) ראש הממשלה או שר שתקבע הממשלה לעניין חוק זה (להלן – השר) ימנה מועצה ציבורית להנצחת זכרו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק (בחוק זה – המועצה הציבורית); המועצה תהיה בת 16 חברים, ואלה הם:

- (1) חמישה חברים עובדי המדינה נציגי הממשלה, וביניהם נציג משרד ראש הממשלה על פי המלצת ראש הממשלה, נציג משרד החינוך על פי המלצת שר החינוך, נציג משרד משימות לאומיות על פי המלצת שר למשימות לאומיות, נציג המשרד לשירותי דת על פי המלצת השר לשירותי דת ועובד מדינה נוסף שימנה השר;
 - (2) נציגת המדרשות התורניות לבנות;
 - (3) נציג הרבנות הראשית לישראל כמשמעותה בחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס-1980¹, מקרב עובדי הרבנות הראשית;
 - (4) נציג העמותה "וואת לראיה" מפעלי תרבות ותורה להנצחת משנת הראי"ה קוק זצ"ל והנחלתה";
 - (5) נציג הסגל החינוכי במכינה קדם צבאית מוכרת, כהגדרתה בחוק המכינות הקדם צבאיות, התשס"ח-2008²;
 - (6) נציג מועצת תנועות הנוער;
 - (7) נציג ישיבת "מרכז הרב" בירושלים;
 - (8) נציג איגוד הישיבות הגבוהות;
 - (9) נציג איגודי הגרעינים התורניים, המוכרים במבחני התמיכה במוסדות לימוד תורניים ובפעולות מיוחדות למוסדות תורניים;
 - (10) שלושה נציגי ציבור, שאחד מהם איש אקדמיה בעל מומחיות בתחום מהתחומים הנוגעים למטרות החוק, כפי שיקבע השר.
- (ב) המועצה הציבורית תמנה, באישור השר, את יושב ראש המועצה ואת ממלא מקומו, מבין החברים האמורים בסעיף קטן (א).
- (ג) בהרכב המועצה הציבורית יינתן ביטוי הולם לייצוגן של נשים ולייצוג של מגוון קבוצות האוכלוסייה.

4. תפקידי המועצה הציבורית – תפקידי המועצה הציבורית –

- (1) ליעץ לשר בכל הנוגע ליישום חוק זה ולביצועו, ולעקוב אחר ביצועו;
- (2) להמליץ לשר על מדיניות ויעדים לעניין הפעילות לפי חוק זה;

¹ ס"ח התש"ס, עמ' 90.
² ס"ח התשס"ח, עמ' 890.

(3) ליעץ לשר לעניין קביעת מבחנים לתמיכה במוסדות ציבור, כאמור בסעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985³ (בחוק זה – חוק יסודות התקציב), לשם קידום מטרותיו של חוק זה, בין השאר בעניינים אלה:

(א) קיום פעילות בכל הנוגע לזכרו ופועלו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק;

(ב) קיום פעולות חינוכיות-ערכיות, ובכלל זה הכנת תוכנית לימודים, קיום השתלמויות למורים ולמדריכים ועריכת סיורים;

(ג) קיום אירועים;

(ד) פעילויות הנצחה.

(4) להכין הצעת תקציב שנתי להפעלת החוק כאמור בסעיף 14(ב), ולהגישה לאישור השר ושר האוצר.

5. סדרי עבודת המועצה הציבורית ותכנס פעמיים בשנה לפחות, וכן לפי דרישה של מחצית מחבריה, לפחות.

(א) המועצה הציבורית ינהל את ישיבותיה; הוא יזמן את ישיבות המועצה הציבורית ויקבע את מועדן, מקומן וסדר יומן, בין השאר, בהתאם לדרישות ולהצעות השר וחברי המועצה הציבורית.

(ב) המועצה הציבורית תקבע את סדרי עבודתה אם לא נקבעו לפי חוק זה.

6. החזר הוצאות חברי המועצה הציבורית לא יהיו זכאים לשכר בעד חברותם במועצה, אך יהיו זכאים להחזר הוצאות שיוציאו במילוי תפקידם כפי שיקבע השר, באישור שר האוצר.

7. תקופת כהונה, פקיעת כהונה והעברה מכהונה (א) חבר המועצה הציבורית יתמנה לתקופת כהונה של שלוש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לשתי תקופות כהונה רצופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שלוש שנים, ולאחר הפסקה של שלוש שנים, ניתן לשוב ולמנותו ללא יותר משלוש תקופות כהונה רצופות נוספות כאמור.

(ב) חבר המועצה הציבורית יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו בהתקיים אחד מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;

(2) חדל להתקיים בו התנאי שמכותו מונה.

³ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

(ג) השר יעביר מכהונתו חבר המועצה הציבורית שהורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כחבר או כיושב ראש המועצה הציבורית.

(ד) השר רשאי להעביר חבר המועצה הציבורית מכהונתו לפני תום תקופת כהונתו בהתקיים אחד מאלה :

(1) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו ;

(2) נעדר בלא סיבה מוצדקת משלוש ישיבות רצופות של המועצה הציבורית.

ניגוד עניינים .8 (א) לא יתמנה ולא יכהן כחבר המועצה הציבורית מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה ובין עניין אחר או תפקיד אחר שלו.

(ב) חבר המועצה הציבורית יימנע מהשתתפות בדיון שמקיימת המועצה, מהצבעה בישיבות שהנושא הנדון בהן עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של חשש לניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה הציבורית ובין עניין אחר או תפקיד אחר שלו, ולא יטפל, במסגרת מילוי תפקידו במועצה, בנושא שעלול לגרום לו להימצא במצב כאמור גם מחוץ לישיבות המועצה ; ואולם רשאי חבר המועצה הציבורית להביא בחשבון גם את ענייניו של הגוף שהוא נציגו, ככל שהם קשורים לחוק זה, ולא יראו אותו כמצוי במצב של ניגוד עניינים בשל כך בלבד.

(ג) התברר לחבר המועצה הציבורית כי נושא הנדון בישיבה של המועצה או שהוא הופקד על טיפולו עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (ב), יודיע על כך ליושב ראש המועצה.

(ד) בסעיף זה –

”עניין אחר” – לרבות עניין של קרובו של חבר המועצה הציבורית או עניין של גוף שחבר המועצה או קרובו הם מנהלים או עובדים אחראים בו, או עניין של גוף שיש לכל אחד מהם חלק בהון המניות שלו, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות ההצבעה ;

”קרוב” – בן זוג, הורה, צאצא, את, אחות או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר המועצה הציבורית, ובן זוגו של כל אחד מהם.

תוקף פעולות .9 קיום המועצה הציבורית, סמכויותיה ותוקף החלטותיה ופעולותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר בה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

פרק ג': יום הרב קוק

10. יום הרב קוק (א) אחת לשנה, ביג' באלול, יום פטירתו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק, יקויים יום הרב קוק; ביום זה –
- (1) יתקיים טקס זיכרון ממלכתי בקבר הרב אברהם יצחק הכהן קוק בהר הזיתים בירושלים;
- (2) במחנות צה"ל יוקדש זמן ללימוד פועלו וחזונו הציוני-דתי של הרב אברהם יצחק הכהן קוק;
- (3) יתקיים כנס לזכרו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק; הכנס יאורגן על ידי המועצה הציבורית; בכנס יידונו נושאים מעולם הציונות והדת ברוח חזונו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק.
- (ב) הכנסת תקיים דיון מיוחד לציון יום הרב קוק במועדו או במועד סמוך.
- (ג) חל ג' באלול בשבת, יקויים יום הרב קוק ביום א' שלאחריו.
11. ציון במערכת החינוך אחת לשנה, ביי"ט בחשוון, יוקדש זמן בבתי הספר ללימוד פועלו וחזונו הציוני-דתי של הרב אברהם יצחק הכהן קוק.

פרק ד': פעולות חינוכיות-ערכיות ומלגות

12. פעולות חינוכיות-ערכיות מוסדות המדינה, צה"ל ובתי הספר יקיימו פעולות חינוכיות-ערכיות לקידום מטרותיו של חוק זה, ובכלל זה קיום טקסים ופעולות חינוכיות ביום הרב קוק, ולעניין בתי הספר, ביי"ט בחשוון של כל שנה.
13. משרד החינוך יקצה מלגות לימודים במסגרת חלוקת מלגות על ידי המשרד לשם מחקר בנושאים הקשורים לפועלו ולחזונו הציוני-דתי של הרב אברהם יצחק הכהן קוק, לפי כללים שיקבע שר החינוך.

פרק ה': תקציב ותמיכות

14. תקציב (א) השתתפות אוצר המדינה בהפעלתו של חוק זה, ובכלל זה תקציב המלגות לפי סעיף 13 והתקציב לתמיכה במוסדות ציבור לפי סעיף קטן (ג), תיקבע בחוק התקציב השנתי כמשמעותו בחוק יסודות התקציב.
- (ב) המועצה הציבורית תכין הצעת תקציב שנתי להשתתפות אוצר המדינה כאמור בסעיף קטן (א), ותגישה לשר ולשר האוצר; השר ושר האוצר יאשרו את הצעת התקציב כפי שהציעה המועצה הציבורית או בשינויים שימצאו לנכון, ויביאו את הצעת התקציב המאושרת לפני הממשלה במסגרת הדיונים על חוק התקציב השנתי.

(ג) מתן תמיכות לפי חוק זה ייעשה על פי מבחנים לתמיכה במוסדות ציבור כאמור בסעיף 4(3) שיקבע השר, לאחר התייעצות עם המועצה הציבורית.

פרק ו': שונות

15. ביצוע ותקנות השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, בהתייעצות עם המועצה הציבורית, ובאישור ועדות החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו, לרבות בעניין סדרי עבודת המועצה הציבורית.
16. תיקון חוק החברות 1975⁴, בתוספת השנייה, בסופה יבוא: הממשלתיות
17. תחילתו של חוק זה בתום ארבעה חודשים מיום פרסומו.
25. המועצה הציבורית – לפי חוק הרב אברהם יצחק הכהן קוק (ציון זכרו ופועלו), התשע"ח–2018.

דברי הסבר

הרב אברהם יצחק הכהן קוק הוא אחד מגדולי התורה והרוח של הדורות האחרונים ששילבו פעילות ואמונה בשיבת ציון. הרב פעל לאפשר את התפתחותן של מושבות החלוצים בראשית ימי הציונות, ובמהלך כהונתו כרבה של לונדון היה מעורב במהלכים אשר הובילו להצהרת בלפור. לאחר סיום מלחמת העולם הראשונה חזר לירושלים וכיהן כרבה, ובשנת 1921 ייסד את הרבנות הראשית לישראל. הוא נבחר לרב האשכנזי הראשון ופעל לעשיית צדק ושמירה על כבודה הלאומי של יהדות ארץ ישראל. הוא אשר טווה את המשולש ארץ ישראל – עם ישראל – תורת ישראל.

הרב קוק הטביע את חותמו על הציונות, על הדת ועל המדינה בכללה. תורתו דוגלת בסובלנות ואהבת האדם באשר הוא. הרב כיבד את בני המיעוטים וקרא לחיות עימם בשלום ובשכנות טובה.

הרב קוק אינו נחלתו של פלח אוכלוסייה אחד. דמותו ומורשתו שייכים לכלל עם ישראל וראוי שהעם כולו ייחשף לעושר הגדול בהגות, בספרות, בפסיקות ההלכה ובחידוש ימיו של העם היהודי במורשתו של הרב קוק.

הצעת החוק נועדה לקרב את הנוער ואת הציבור בכללותו לערכי הציונות והדת היהודית כחלק מתהליך הקניית המורשת היהודית–ישראלית והנצחת זכרם ומורשתם של גדולי האומה.

נוסח הצעת החוק מבוסס על נוסחם של חוק בנימין זאב הרצל (ציון זכרו ופועלו), התשס"ד–2004, וחוק זאב זיבוטינסקי (ציון זכרו ופועלו), התשס"ה–2005, חוקים אשר מסמלים את הכרתה של מדינת ישראל בגדולי האומה ובוניה, ואת הערכתה אותם.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת ניר אורבך (פ/2253/24).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ח בתמוז התשפ"ג (17.07.2023)

⁴ ס"ח התשלי"ה, עמ' 132.

הכנסת העשרים וחמש

יזום: חבר הכנסת ישראל אייכלר

פ/25/3101

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – ביטוח שאירים לאלמן), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 238. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995¹, בסעיף 238, בהגדרה "אלמן" –

(1) ברישה, המילים "כל עוד יש עמו ילד או הכנסתו אינה עולה על סכום המתקבל לפי פרט 1 של לוח ט", – יימחקו;

(2) הסיפה החל במילים "בן זוג של מבטחת שבשעת פטירתה" – תימחק.

דברי הסבר

בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995 (להלן – החוק), בפרק י"א שעניינו ביטוח אזרחים ותיקים וביטוח שאירים יש הבחנה בין אלמן לבין אלמנה לעניין הזכאות לקבלת קצבת שאירים.

לפי הוראות החוק, אלמנה כהגדרתה בסעיף 238 זכאית לקבל קצבת שאירים בשל פטירתו של בן זוגה המבוטח, ללא מבחן הכנסה ואף אם אין עמה ילד. לעומת זאת, אלמן זכאי לקצבת שאירים בשל פטירת בת זוגו המבוטחת רק אם יש עמו ילד או שהכנסתו אינה עולה על הסכום המתקבל לפי פרט 1 של לוח ט' לחוק.

מוצע לתקן את ההבחנה האמורה שפוגעת בעיקר באלפי קשישים אלמנים, שהכנסותיהם אינן גבוהות ואינן עומדות ברף הקבוע היום בחוק ולקבוע כי אלמן, בדומה לאלמנה, יהיה זכאי לקצבת שאירים גם אם לא התקיימו התנאים המפורטים לעיל.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת חיים כץ (פ/18/351), על ידי חבר הכנסת דוד אזולאי (פ/18/1235), על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חבר הכנסת יצחק הרצוג וקבוצת חברי הכנסת (פ/19/2680), על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת מאיר כהן וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/2130), על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חבר הכנסת מאיר כהן (פ/23/882), על ידי חברת הכנסת הילה שי וזאן (פ/23/2058), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

מירב כהן (פ/613/24), על ידי חבר הכנסת שלמה קרעי (פ/2078/24), על ידי חבר הכנסת יואב קיש (פ/3428/24), על ידי חבר הכנסת דוד אמסלם (פ/3553/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת שלמה קרעי (פ/367/25), על ידי חברת הכנסת מירב בן ארי (פ/368/25), על ידי חברי הכנסת יעקב אשר ומשה גפני (פ/1378/25), על ידי חבר הכנסת דוד אמסלם (פ/1877/25), על ידי חבר הכנסת מאיר כהן (פ/1878/25), על ידי חבר הכנסת ואליד אלהואשלה (פ/1879/25) ועל ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/2588/25).

הצעת החוק זהה לפ/3428/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בניסן התשפ"ג (29.03.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת קארין אלהרר

4923/25/פ

הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון – זכויות למי שמתגורר אצלו יתום ששני הוריו נפטרו כתוצאה מפעולות איבה) (הוראת שעה), התשפ"ה–2024

1. תיקון סעיף 77 – בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל–1970¹, בסעיף 77, אחרי סעיף הוראת שעה קטן (ב) יבוא:

"(ג) על אף האמור בהוראות לפי סעיף קטן (א), מי שמתגורר אצלו יתום ששני הוריו נפטרו כתוצאה מפגיעת איבה שאירעה במהלך תקופת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף עד תום הפעולות הצבאיות המשמעותיות, לפי המאוחר, זכאי לתשלום חודשי בשל אבדן הכנסתו כאמור באותו סעיף קטן בעד התקופה שבה היתום מתגורר עמו וכל עוד לא חלפו 24 חודשים מיום שהתייתם, אף אם הוא לא מונה אפוטרופוס ליתום ואף אם מלאו ליתום 18 שנים, ובלבד שטרם מלאו ליתום 30 שנים; בסעיף קטן זה –

"הכרזה על מצב מיוחד בעורף" – הכרזה על מצב מיוחד בעורף מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023);

"הפעולות הצבאיות המשמעותיות" – הפעולות הצבאיות המשמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה, והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ג בתשרי התשפ"ד (8 באוקטובר 2023)."

דברי הסבר

טבח כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) ומלחמת חרבות ברזל שהחלה בעקבותיו, גרמו לאבדות רבות, ביניהן משפחות רבות שהתפרקו ויתומים שנותרו ללא הוריהם. עקב כך נדרשו רבים לגדל יתומים ללא הכרה או סיוע מטעם המדינה. הצעת חוק זו באה להשוות את תנאיהם של מי שמתגורר בביתם יתום ששני הוריו נפטרו עקב הטבח הנורא והלחימה שהחלה בעקבותיו, וגילו עד 30 שנים, לאפוטרופוס של יתום משני הוריו כפי שקבוע בחוק נפגעי פעולות איבה, התש"ל–1970, זאת כהוראת שעה לתקופה של 24 חודשים, עד שיוסדרו זכויותיהם של אלו שמגדלים את היתומים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בתשרי התשפ"ה (28.10.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת מיכאל מרדכי ביטון
יצחק קרויזר
חילי טרופר
מיקי לוי
אלעזר שטרן
אפרת רייטן מרום

4835/25/פ

הצעת חוק יום הוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה, התשפ"ד–2024

1. יום הוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה
- (א) מדי שנה, ביום י"ז בכסלו, יקיים יום הוקרה ממלכתי לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה (להלן – יום ההוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה).
- (ב) חל י"ז בכסלו ביום חג, מנוחה או שבתון, ביום זיכרון או ציון ממלכתי, או ביום שלפני אחד הימים כאמור, יקוימו הפעילויות של יום ההוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה ביום ג' בשבוע שלאחר מכן.
2. דרכי קיום
- (1) יום ההוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה יצוין, בין השאר – בישיבת הממשלה במסגרתה שר הביטחון יציג את מצב אוכלוסיית פצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה;
- (2) בדיון מיוחד במליאת הכנסת במועד האמור בסעיף 1 או במועד סמוך לו; חל יום ההוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה במהלך פגרת הכנסת, רשאי יושב ראש הכנסת לקבוע מועד אחר לציון יום זה במליאת הכנסת;
- (3) בטקס מרכזי בהשתתפות נשיא המדינה, לפי החלטת הממשלה;
- (4) בצבא הגנה לישראל, בפקודת יום של ראש המטה הכללי של צבא הגנה לישראל;

(5) בבתי הספר בטקסים שיעלו על נס את ערכי מסירות הנפש והגבורה של פצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה ופעילויות לעידוד הגיוס לצה"ל בכלל ולתפקידי לחימה בפרט.

ביצוע ותקנות 3. שר הביטחון ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

ד ב ר י ה ס ב ר

פצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה נשכחים לצערנו מהשיח הציבורי במהלך השנה ואין יום רשמי על פי חוק שמוקיר אותם, בו הציבור הרחב נחשף לסיפוריהם.

בשנת 2014 החליטה ממשלת ישראל על קיום יום הוקרה ממלכתי לפצועי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה (להלן – יום ההוקרה) שיחול ביום י"ז בכסלו (החלטת ממשלה מס' 1814 מיום 6.7.2014). בחלוף עשור, ובעקבות מלחמת חרבות ברזל, שלצערנו הרחיבה את מעגל הפצועים, הגיע העת לעגן בחוק את יום ההוקרה.

יום ההוקרה החל כיוזמה מקומית של בני נוער מתנועת "בני עקיבא" בדרום הארץ ששחפו אחריהם תנועות נוער נוספות ואף ארגונים נוספים כמו "מועצת תנועות הנוער", "ארגון נכי צה"ל", "ארגון פעולות האיבה", רשויות מקומיות וכן חברי כנסת ושרים.

והצעת החוק נועדה לקבוע את יום ההוקרה לפצועי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה ולמחיר הכבד ששילמו בפציעתם, ולציין את דרכי הקיום בחוק. יום ההוקרה יתקיים בי"ז בכסלו, שהוא התאריך העברי של כ"ט בנובמבר, יום הכרזת האו"ם על הקמת בית יהודי בארץ ישראל המהווה מועד משמעותי לתקומת המדינה. בנוסף, יום זה הוא בסמוך לחג התנוכה, חג הגבורה, ובסמוך לפרשת השבוע "וישלח" בה מסופר על פצוע צה"ל הראשון, יעקב אבינו, שנלחם עם שרו של עשיו ובמלחמה זו הוא יצא מנצח וצולע על ירכו.

יום ההוקרה יצוין, בין השאר, בישיבת ממשלה בה יציג שר הביטחון את מצב אוכלוסיית פצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה, בדיון מיוחד במליאת הכנסת, בטקס מרכזי בהשתתפות נשיא המדינה, בצבא ההגנה לישראל, ובבתי הספר בטקסים שיעלו על נס את ערכי מסירות הנפש והגבורה ופעילויות לעידוד הגיוס לצה"ל בכלל ולתפקידי לחימה בפרט.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ח בתמוז התשפ"ד (24.07.2024)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1416 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 24.11.2024.

חק/1416. הצעת חוק יום הוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה, התשפ"ד-
2024 של חה"כ מיכאל מרדכי ביטון ואחרים (פ/4835)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

המשנה ליועצת המשפטית, מר שרון אפק, מציין כי הנושא אינו צריך להיות
מקודם בחקיקה אלא בהחלטת ממשלה.

נציגת משרד הביטחון, גבי לוטם הכהן, מציינת כי ישנה החלטת ממשלה
בנושא.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשלושה חודשים.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת אלעזר שטרן
גדי איזנקוט
אופיר כץ

4953/25/פ

הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (הוראת שעה – חרבות ברזל)
(תיקון – הכרה במי שנספה בפגיעת איבה כחייל שנספה במערכה), התשפ"ה–2024

הוספת סעיף 1ב2 – 1.
הוראת שעה –
חרבות ברזל

בתקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד תום תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף שניתנה ביום האמור לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951¹ (בחוק זה – תקופת הוראת שעה), יקראו את חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ג–1950², כך שאחרי סעיף 2ב יבוא:

"הכרה במי שנספה 1ב2. (א) לעניין חוק זה, ייראו את מי ששירת בפגיעת איבה כחייל שנספה במערכה – הוראת שעה – חרבות ברזל

לפחות ונספה שלא בעת שירותו כתוצאה מפגיעת איבה שארעה בתקופת הוראת השעה ובטרם חלף חודש מיום שתרורו משירות המילואים כאמור, כמי שמת תוך כדי ועקב שירות המילואים; לעניין סעיף זה, "תקופת הוראת השעה" – התקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד תום תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף שניתנה ביום האמור לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951.

¹ ס"ח התשי"א, עמ' 78.
² ס"ח התשי"ג, עמ' 162.
³ ס"ח התשס"ח, עמ' 502.
⁴ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

(ב) לעניין חוק זה יראו חייל בשירות קבע שנספה כתוצאה מפגיעת איבה שארעה בתקופת הוראת השעה כמי שמת תוך כדי ועקב השירות אף אם החבלה אינה חבלת שירות.

(ג) לעניין חוק זה יראו חייל ששוחרר משירות סדיר ונספה כתוצאה מפגיעת איבה שארעה בתקופת הוראת השעה ובטרם חלף חודש מיום שחרורו כמי שמת תוך כדי ועקב השירות.

תיקון חוק בתי קברות צבאיים 1. בתקופת הוראת השעה יקראו את סעיף 14 לחוק בתי קברות צבאיים, התשי"ב-1950⁵, כך שאחרי פסקה (7) יבוא:

"(8) מי ששירת בשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008, לתקופה של 60 ימים לפחות ונספה שלא בעת שירותו כתוצאה מפגיעת איבה שארעה בתקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד תום תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף שניתנה ביום האמור לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951⁶ (בסעיף זה – תקופת הוראת השעה), ובטרם חלף חודש מיום שחרורו משירות המילואים כאמור;

(9) חייל ששוחרר משירות סדיר ונספה כתוצאה מפגיעת איבה שארעה בתקופת הוראת השעה ובטרם חלף חודש מיום שחרורו.

דברי הסבר

מדינת ישראל מוקירה את אלה אשר שירתו את המדינה במהלך שירותם הצבאי ומכירה בחשיבותם של חיילי המילואים המהווים מרכיב חיוני בביטחון המדינה. הצעת החוק נועדה להעניק את הכבוד הראוי לאזרחים אשר שוחררו משירות סדיר או סיימו שירות מילואים פעיל או שמשרתים בשירות קבע ונרצחו בפעולת איבה במהלך מלחמת חרבות ברזל. כאות הערכה והוקרה של המדינה על תרומתם למאמץ הביטחוני ועל המחיר הכבד ששילמו במותם, מוצע להרחיב את מעגל הזכאים לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ב-1950 (להלן – חוק משפחות חיילים שנספו במערכה), ולהכיר במי שנספה בפעולת איבה במהלך מלחמת חרבות ברזל כחלל צה"ל גם אם לא נספה תוך כדי ועקב השירות ובלבד ששירת 60 ימים לפחות בשירות מילואים וטרם חלף חודש מיום שחרור משירות המילואים, ולגבי חייל קבע אף אם החבלה אינה חבלת שירות. לגבי חיילים ששוחררו משירות סדיר ונספו כתוצאה מפגיעת איבה שארעה בתקופת הוראת

⁵ ס"ח התשי"ב, עמ' 258.
⁶ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

השעה מוצע להכיר בהם לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה אם טרם חלף חודש מיום שחרורם מהשירות.

להצעת החוק אין השלכה תקציבית משמעותית, כיוון שהתגמול המשתלם לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשי"ל-1970, דומה לתגמולים המשתלמים לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה. כמו כן, מוצע לתקן בהתאמה את חוק בתי קברות צבאיים. הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת מיכאל מרדכי ביטון (פ/25/4952).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בתשרי התשפ"ה (28.10.2024)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1388 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 17.11.2024 .

חק/1388. הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (הוראת שעה - חרבות ברזל) (תיקון - הכרה במי שנספה בפגיעת איבה כחייל שנספה במערכה), התשפ"ה-2024 של חה"כ אלעזר שטרן ואתרים (פ/4953)

יושב-ראש ועדת השרים פותח את הדיון.

נציגת משרד הביטחון מציגה את הצעת החוק.

בדיון משתתפים: השר יריב לוין והגבי לוטם הכהן.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשלושה שבועות.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יזמים: חברי הכנסת צביקה פוגל
אופיר כץ

4591/25/פ

הצעת חוק בתי קברות צבאיים (תיקון מס' 5) (תיקון – תחולה למפרע), התשפ"ד–2024

1. הוספת סעיף 5 בחוק בתי קברות צבאיים (תיקון מס' 5), התשפ"ד–2024, אחרי סעיף 4 יבוא:
5. "תחולה למפרע. הוראות חוק זה יחולו על כבאי שנהרג בעת שירותו ועקב שירותו מיום כ"ח שבט התשע"ג (8 באוגוסט 2013).
2. תיקון חוק בתי יד לבנים, התשס"ז–2007, בכל מקום, אחרי "חללי מערכות לבנים" ישראל" יבוא "וכבאות והצלה".

דברי הסבר

ביום י' באדר ב' התשפ"ד (20 במרץ 2024), התקבל בכנסת חוק בתי קברות צבאיים (תיקון מס' 5), התשפ"ד–2024, אשר הסדיר, בין היתר, את קבורתם והנצחתם של לוחמי האש שנפלו בעת ועקב מילוי תפקידם. כנסת ישראל סברה כי לוחמי האש הגיבורים, אשר חרפו נפשם והגנו על מדינת ישראל ואזרחיה, ראויים לכבוד בדומה ליתר כוחות הביטחון. דע עקא, שהחוק לא נתן מענה למפרע, לאותם גיבורים שנפלו מיום הקמת הרשות, דבר שיצר מצב בלתי אפשרי בו לוחמי אש שנפלו בסמוך להגשת הצעת החוק, לא יזכו להכרה מטעם מדינת ישראל הן בקבורה והן בהנצחה ממלכתית. על כן, מוצע לקבוע כי החוק יחול למפרע, מעת הקמת הרשות הארצית לכבאות והצלה. מדובר אומנם במספר קטן של נופלים, אך כל אחד מהם הוא עולם ומלואו, ומדינת ישראל חייבת לו ולמשפחתו עד סוף כל הימים. כמו כן, מוצע לתקן בהתאם את חוק יד לבנים אשר מסדיר אף הוא את הנצחתם של חללי מערכות ישראל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ט באייר התשפ"ד (27.05.2024)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1415 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 24.11.2024.

חק/1415. הצעת חוק בתי קברות צבאיים (תיקון מס' 5) (תיקון - תחולה למפרע),
התשפ"ד-2024 של חה"כ צביקה פוגל ואופיר כץ (פ/4591)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשבוע.

הערה

נוסח לדיון לקריאה השנייה והשלישית בוועדת העבודה והרווחה בינו 7.2024

מספר פנימי: 2208574
מספר סימוכין: 2024-000951
נספח מס' כ-1022/א'
(פ/25/3791)

חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) (תיקון מס' 1); התשפ"ד-2024

1. תיקון סעיף 33 בחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985¹, בסעיף 33(ב), המילים "או שהוא עובד בשירות צבא ההגנה לישראל" – יימחקו.

[לדיון: סוגיית החלכות לעניין פנסיית גישור]

2. תחולה הוראות סעיף 33(ב) כנוסחו בחוק זה יחולו לעניין קצבה המשולמת לעובד בשירות צבא הגנה לישראל בעד התקופה שהחל ב-1 בחודש שלאחר תחילתו של חוק זה.

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 142; התשפ"ג, עמ' 165.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/697 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 21.01.2024 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 30.01.2024 ומספרה הוא 1346(חק/697).

הצעת חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) (תיקון - ביטול מס קופה ציבורית על אזרחים עובדי צה"ל), התשפ"ג-2023 של חה"כ שלום דנינו ואחרים (פ/3791)

יושב ראש ועדת השרים פותח את הדיון.

בדיון משתתפים: השרים יריב לוין ושלמה קרעי.

(פה אחד)

מ ח ל י ט י ס, בהתאם לסעיף 66 בתקנון לעבודת הממשלה – לתמוך בקריאה הטרוםית בהצעת חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) (תיקון - ביטול מס קופה ציבורית על אזרחים עובדי צה"ל), התשפ"ג-2023 של חה"כ שלום דנינו ואחרים (פ/3791) בכפוף לכך שהצעת החוק לא תקודם לקריאה ראשונה עד לסיומו של המשא ומתן המתקיים בין משרדי האוצר והביטחון בנושא הפנסיות או, עד לתחילת חודש מאי 2024 (לאחר פגרת הכנסת), המוקדם מביניהם.

הצעת החוק תוחזר לדיון בוועדת השרים לענייני חקיקה לפני הקריאה השנייה והשלישית.

הערה

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1440 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 01.12.2024.

חק/1440. הצעת חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) (תיקון מס'), התשפ"ד-2024 (ה"ח הכנסת מס' 1022) (פ/3791) - דיון נוסף לפני קריאה שנייה ושלישית

יושב ראש ועדת השרים פותח את הדיון.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשבוע.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת
קטי קטרין שטרית
יצחק פינדרוס
משה פסל
משה רוט
צבי ידידיה סוכות
אברהם בצלאל
יוסף טייב
ששון ששי גואטה
אוהד טל
דן אילוז
שמחה רוטמן
בועז ביסמוט
עמית הלוי

פ/25/4648

הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון – פטור זקן לחיילים), התשפ"ד–2024

הוספת סעיף 45א.1. בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו–1986¹, אחרי סעיף 45 יבוא:
"גידול זקן 45א. (א) חייל בשירות סדיר יהיה רשאי לגדל זקן.

(ב) הוראות ליישום סעיף זה ייקבעו בפקודות הצבא באופן שוויוני וכך שלא תהיה הפליה בין חיילים, לרבות בשל השתייכותם הדתית או מידת הקפדתם על קיום מצוות הדת."

דברי הסבר

כיום, על מנת לקבל פטור זקן לחיילים, ישנן שלוש אפשרויות: פטור מטעמים אישיים (פטור הניתן לחייל שהזקן מהווה חלק מדמותו או מהווייתו), פטור מטעמים רפואיים (פטור זמני שיש לחדשו לעיתים תכופות) ופטור מטעמים דתיים. הפטור השכיח ביותר הינו פטור מטעמים דתיים, אולם התניית הפטור בהוכחת "מידת דתיות

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

מספקת" מפלה בין חייל לא דתי, המבקש לגדל זקן, לבין חייל דתי. כתוצאה מכך, נוצר מצב בו חיילים רבים שאינם דתיים מבקשים פטור זקן בטענה כי הינם דתיים, ובשל כך התפתח נוהג בצבא לפיו קצין בדרגת סגן אלוף קובע מי נחשב דתי ומי לא, דבר שהופך את הצבא, ללא כל הסמכה בדין, לרשות הקובעת את זהותו ומידת אמונתו של אדם.

יתרה מכך, עצם האפשרות של כל חייל דתי לקבל פטור, מביאה לכך שמספר מקבלי הפטורים יהיה גדול ביותר, גם אם יינתנו רק לחיילים שהוכרו כדתיים. מכאן, שלו באמת היה קושי בכך שחייל יגדל זקן, לא ניתן היה לתת פטורים בהיקף כזה. מתן הפטור בהיקף כה גדול מעיד שאין בגידול זקן כדי לפגוע בצבא או במשמעת החיילים.

עוד יוסף, כי הצורך להוכיח "מידת דתיות מספקת" פוגע פגיעה קשה בפרטיות החיילים, וההתערבות בנושא גידול הזקן פוגעת שלא לצורך גם בזכות האדם על גופו.

הצעת החוק נועדה לתקן את העוול שנוצר, ולאפשר לכלל החיילים הרוצים בכך לגדל זקן באופן שוויוני. על מנת לשמור על הופעה הולמת ועל המשמעת, מוצע כי יקבע על ידי הצבא הסדר מפורט בעניין זה, תוך שמירה על שוויון ואחידות בין כלל החיילים.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת יריב לוין (פ/24/2180).
הצעת החוק זהה לפ/24/2180 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ד' בסיוון התשפ"ד (10.06.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת
משה פסל
יולי יואל אדלשטיין
שרן מרים השכל
יסמין פרידמן
מיכאל מרדכי ביטון
יצחק קרויזר

4647/25/פ

הצעת חוק הכרה בתרומתם של כלבים בשירות ביטחון, התשפ"ד–2024

- מטרה
1. מטרתו של חוק זה להכיר בתרומתם של כלבים ששירתו במערכת הביטחון, על זרועותיה השונות, לביטחון ישראל, להצלת חיילי צה"ל ולשמירת שלום הציבור, ולהבטיח את רווחתם לאחר סיום שירותם, כאות הוקרה על גבורתם ופועלם במילוי תפקידם.
- הגדרות
2. בחוק זה –
- "בעליו של כלב" – כהגדרתו בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים;
- "חוק להסדרת הפיקוח על כלבים" – חוק להסדרת הפיקוח על כלבים, תשס"ג–2002¹;
- "כלב בשירות בטחון" – כלב אשר שרת במערכת הביטחון;
- "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
- "מערכת הביטחון" – כהגדרתה בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים;
- "השר" – שר הביטחון.
- זכאות לקצבת פרישה
3. בעליו של כלב בשירות ביטחון שסיים את שירותו במערכת הביטחון יהיה זכאי לקצבת פרישה שתשולם מדי חודש.

¹ ס"ח התשס"ג, עמ' 216.

- תשלום הקצבה 4. (א) שיעור קצבת הפרישה לכלב בשירות ביטחון יהיה בסך 1,000 שקלים חדשים בחודש; תקופה שאינה עולה כדי חודש מלא אך עולה על חמישה עשר ימים, תיחשב כחודש מלא, ותקופה שאינה עולה על 15 ימים – לא תיחשב כלל.
- (ב) קצבת הפרישה תשולם לבעליו של כלב, אחת לחודש, ביום הראשון של כל חודש, החל בחודש שבו נולדה העילה לקצבה.
- (ג) קצבת פרישה מיועדת לבעליו של הכלב ואינה ניתנת להעברה, לשעבוד או לעיקול בכל דרך שהיא.
- (ד) שיעור קצבת הפרישה יעודכן בתחילת כל חודש לפי המדד.
- (ה) קצבת פרישה לא תיחשב כהכנסה של בעליו של כלב לעניין:
- (1) פקודת מס הכנסה² או לעניין תשלומי חובה או היטלים אחרים;
 - (2) סעיף 9 לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980³;
 - (3) חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁴.
- ממונה על קצבאות 5. (א) שר הביטחון ימנה ממונה לעניין טיפול בבקשות לקצבה, בחינת תנאי הזכאות, החלטה בהן ואופן תשלומן (בחוק זה – הממונה על הקצבאות). והחלטה
- (ב) הודעה על מינוי הממונה על הקצבאות ועל מענו תפורסם ברשומות.
- (ג) בקשה לקצבה תופנה לממונה על הקצבאות אשר יחליט בה בהתאם לתנאי הזכאות שיקבע השר.
- ערעור 6. מבקש קצבה הרואה את עצמו נפגע על ידי החלטה של הממונה על הקצבאות רשאי לערור עליה לפני ועדת ערעורים.
- ועדת ערעור 7. (א) שר המשפטים ימנה ועדת ערעורים לעניין החלטתו של הממונה על הקצבאות.
- (ב) ועדת הערעורים תהיה בת שלושה חברים, שלפחות אחד מהם הוא חייל מילואים, כמשמעותו בחוק שירות המילואים, תשס"ח-52008, ששימש בשירותו הצבאי הסדיר כמוביל כלב בשירות ביטחון.

² דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] מס' 6
³ ס"ח תשמ"א מס' 991
⁴ ס"ח תשנ"ד מס' 1469
⁵ ס"ח התשס"ח, עמ' 502.

8. סמכויות הממונה וועדת הערעור
הממונה על הקצבאות וועדת הערעורים לא יהיו קשורים בסדרי הדין ובדיני ראיות, אלא יפעלו בדרך שתראה להם הצודקת ביותר לבירור השאלות העומדות לדין.
9. שמירת דינים
הוראות חוק זה באות להוסיף על כל זכות אחרת המוקנית לבעליו של לכלב ששירת בשירות ביטחון לפי כל דין ונוהל.
10. ביצוע ותקנות
השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות לעניין תנאי הזכאות לקצבת פרישה.
11. תחילה ותחולה (א) עד תום ארבעה חודשים מיום פרסומו של חוק זה יתקין השר תקנות לביצוע חוק זה, ועד תום שישה חודשים מיום הפרסום, ימנה השר את הממונה על הקצבאות וימנה שר המשפטים את ועדת הערעור.
(ב) הוראות חוק זה יחולו על כל כלב בשירות ביטחון כהגדרתו בחוק זה, אשר נמצא בחיים במועד כניסתו של חוק זה לתוקף ולאחריו, מעת שסיים את שירותו.

ד ב ר י ה ס ב ר

מלחמת חרבות ברזל אשר החלה בעקבות מתקפת הטרור של ארגון הטרור חמאס ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) הביאה לידי ביטוי את גבורתם, אומץ ליבם, מסירותם והקרבתם של אנשי כוחות הביטחון החירום וההצלה ואזרחים רבים.

בין אותם גיבורים עזי לב נמצאים גם ידידיהם הטובים ביותר של חיילי צה"ל ואנשי כוחות הביטחון – כלבי יחידת "עוקץ", כלבים בשירות משטרת ישראל, משמר הגבול ושירות בתי הסוהר. כלבים אלה עומדים עם מפעיליהם בחוד החנית של הלחימה והפעילות המבצעית, ולמרבה הצער, לעיתים קרובות מקריבים את חייהם בהגנה על שלום חיילי צה"ל, כוחות הביטחון ואזרחי ישראל.

הצעת חוק זו מבקשת להכיר בתרומתם של הכלבים המשרתים בכוחות הביטחון ולגמול לבעליהם על שירותם של הכלבים, גבורתם ותרומתם לביטחון ישראל.

מדי שנה פורשים משירות כ-90 כלבים. כלבים אלו מאומצים ככל שניתן על ידי מפעיליהם, ובהיעדר אפשרות – על ידי אנשים פרטיים או עמותות. כלבים שסיימו את שירותם חיים בממוצע כחמש שנים. עד היום, לא היו זכאים בעלים של כלבים שסיימו שירות להטבה כלשהי מהמדינה. מעבר לעובדה שמדינת ישראל חבה חוב גדול לאותם כלבים, הרי שהנטל הכלכלי הכרוך במימון צרכיהם השוטפים והרפואיים מוטל על כתפי בעליהם, אשר במקרים רבים הינם חיילים משוחררים בתחילת דרכם, או אזרחים מן הישוב.

נוכח האמור לעיל, מוצע לקבוע כי בעליו של כלב ששירת במערכת הביטחון יהא זכאי לקצבה חודשית קבועה לכל אורך חייו של הכלב. הקצבה תשולם אחת לחודש לבעליו של הכלב, עבור הוצאות מחייה, ביטוח וטיפולים רפואיים, וביטוח צד ג'. הקצבה מיועדת לכלב עצמו ולא ניתנת להעברה, שיעבוד או עיקול, ואינה נחשבת הכנסה של בעליו של הכלב לכל דבר ועניין.

מוצע ששר הביטחון יקבע תקנות שיסדירו את תנאי הזכאות לקצבאות וסדרי הדין והתשלום שלהן, וימנה ממונה אחראי לטיפול בכל הקשור להכרה בזכאות לקצבאות ותשלומן לזכאים, וכן מנגנון ערעור על החלטותיו.

החוק יחול על בעליו של כל כלב שירות אשר כלבו נמצא בחיים במועד כניסת החוק לתוקף, וסיים את שירותו לפני כניסת החוק לתוקף או לאחריה.

סכום הקצבה החודשית המוצע מבוסס על התשלום המשולם על ידי אגף השיקום במשרד הביטחון לצורך החזקת כלב שירות על ידי מי שאובחנו כפוסט טראומטיים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ד' בסיוון התשפ"ד (10.06.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת שרון מרים השכל

פ/1219/25

הצעת חוק המאבק בטרור (תיקון – אי-החזרת גופות מחבלים), התשפ"ג–2023

1. הוספת סעיף 40א בחוק המאבק בטרור, התשע"ו–2016¹, אחרי סעיף 40 יבוא:

40א. (א) על אף הוראות כל דין, מי שנהרג אגב ביצוע מעשה טרור, גופתו תיקבר בבית קברות של חללי אויב; ראש הממשלה רשאי, מטעמים מיוחדים, להורות על השבת גופת אויב לידי משפחתו.

(ב) שר הביטחון, בהתייעצות עם השר לשירותי דת ושר הבריאות, יקבע מקום אשר ייועד, בכפוף לכל דין, לשמש כבית קברות לחללי אויב לפי חוק זה; מקום כאמור יכול שיהיה חלק מבית עלמין אחר.

דברי הסבר

מדינת ישראל מתמודדת מאז שנוסדה מול טרור אכזרי המונע על ידי אידיאולוגיות קיצוניות שמעודדות ומצדיקות אותו. בשנים האחרונות, עם התפתחות הטכנולוגיה והרשתות החברתיות, הפכה האפשרות להפיץ את אותן אידיאולוגיות לקלה ונגישה יותר למי שמעוניין בכך. בשל היותה דמוקרטית מתגוננת, מדינת ישראל מחויבת לבחון כל העת את הדרכים העומדות לרשותה כדי להתמודד עם האתגרים המשתנים שמציב בפניה איום הטרור.

בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה הולכת וגוברת במסגרתה לאחר ביצוע פיגועי טרור נשמעים גילויי תמיכה, עידוד או הזדהות עם מעשה הטרור, המפגע, הארגון שאליו השתייך או האידיאולוגיה הרצחנית שבשמה ביצע את מעשה הטרור. במיוחד ניתן לכך ביטוי במהלך טקסי הקבורה של המפגעים. לא אחת, אירעו מקרים שבהם הונפו כרזות, נשמעו קריאות ונאומים המביעים תמיכה בפיגוע שבוצע או הקוראים לביצועם של מעשי טרור נוספים.

עם התגברות האירועים הללו לכדי תופעה שיש בה כדי לסכן באופן ממשי את שלום הציבור ואת ביטחונו, החליט לעיתים הדרג המדיני להשהות את מסירת גופות המחבלים. זאת בשל החשש שההסתה

¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 898.

אשר נשמעת באותם טקסי קבורה תביא אחרים המושפעים ישירות או בעקיפין באמצעות הרשתות החברתיות ואמצעי המדיה האחרים לבצע מעשי טרור מתוך הזדהות או רצון לחקות את המפגע. ואולם, לא פעם נתקל הדרג המדיני בלחצים מצד גורמים בין-לאומיים או משפטיים שדרשו את החזרת הגופות. משכך, מוצע לקבוע בחקיקה ראשית וכברירת מחדל כי גופת אויב שנהרג כחלק מביצוע מעשה טרור לא תוחזר למשפחתו ותקבר כפי שהיה נהוג בעבר במקרים דומים בבית קברות לחללי אויב. כמו כן, מאפשרת ההצעה לראש הממשלה להורות על החזרת גופת אויב למשפחתו מטעמים מיוחדים. הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת בצלאל סמוטריץ' וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3578).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט' בטבת התשפ"ג (02.01.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת
יבגני סובה
אביגדור ליברמן
עודד פורר
שרון ניר
יוליה מלינובסקי
חמד עמאר

4604/25/פ

הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון – אי-מתן אשרה ורישיון ישיבה לקורא להשמדתה של מדינת
ישראל או אזרחיה), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 2 בחוק הכניסה לישראל, התשי"א–1951¹, בסעיף 2(ד), בסופו יבוא "או קרא להשמדתה של מדינת ישראל או אזרחיה".

דברי הסבר

בשנים האחרונות ככלל ולאחר טבח 7 באוקטובר בפרט, הקריאות להשמדתה של מדינת ישראל ואזרחיה גברו. יתר על כן, גורמים המעוניינים לסכן את קיומה של המדינה ואזרחיה החלו לפתוח במלחמת תודעה ולערער על עצם טבח 7 באוקטובר. נראה כי זוהי חזית חדשה של מלחמה נגד ישראל, אשר עד כה נמנעה המדינה מלהיערך אליה כראוי. הצעת חוק זו באה למנוע מאנשים או מנציגים של חברות, עמותות וארגונים הקוראים להשמדתה של מדינת ישראל, לפעול בתוך שטחי מדינת ישראל לקידום רעיונותיהם.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו באייר התשפ"ד (03.06.2024)

¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת ארז מלול

4940/25/פ

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – שינוי גודל מרחב מוגן דירתי), התשפ"ה–2024

1. תיקון סעיף 151 בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965¹, בסעיף 151(ג) –

(1) בפסקה (1), במקום "השטח שנקבע לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951" יבוא "20 מ"ר";

(2) בפסקה (2) –

(א) במקום "באזור עימות, תוספת של עד 3 מ"ר" יבוא "תוספת של עד 4 מ"ר", המילים "בסעיף זה – שטח נוסף באזור עימות)" – יימחקו;

(ב) ההגדרה "אזור עימות" – תימחק.

דברי הסבר

מרחב מוגן דירתי (ממ"ד) מספק מיגון במצבי חירום בפני התקפות רקטות וטילים. האירועים בשנה האחרונה הראו כי המרחבים המוגנים הביתיים התגלו גם כיעילים נגד יריות של נשקים ופיצוצי רימון, ואף מנעו חדירה של מחבלים ופגיעה ביושבי הבית. יתרונו של הממ"ד על פני הפתרונות הישנים של המקלטים הוא בכך שהוא נמצא בתוך הבית עצמו וההגעה אליו היא מהירה יחסית.

ההגדרות וההוראות הקיימות לעניין ממ"דים נקבעו בשנות התשעים, כאשר נבחרה הציבור לא דמיינו את התרחישים הביטחוניים שהלכו והקצינו בשני העשורים האחרונים. על אף השנים הרבות שחלפו וריבוי האיומים על מדינת ישראל, ההוראות הישנות לא השתנו. על כן, ההוראות וההגדרות שנקבעו לעניין הממ"ד לרבות זמינותו ושטחו של הממ"ד במתכונתו הנוכחית כבר אינן מהוות פתרון מספק לאזרחים, שנבחרה הציבור אמונים על ביטחונם ועל תחושת ביטחונם.

תפקיד נבחרה הציבור הוא להעניק, מעבר לביטחון וההגנה על אזרחי מדינת ישראל, גם תחושת ביטחון. תחושת הביטחון היא הדבר החשוב ביותר לאזרח. יותר מפגיעת הטילים, נפגעו אזרחי ישראל

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

מהריצה אל הממ"ד, מהלחץ הנפשי והחרדות ויש לעשות ככל שניתן על מנת להגן ולהקל עליהם. הממ"ד במתכונתו הנוכחית מוגבל בגודלו ומוגבל במספר הנפשות שיכולות לישון ולשהות בו לזמן ממושך בתקופת הסלמה. הוא אינו נותן מענה מספיק לקשישים, לנכים ולאלו שסובלים מחרדה. כמו כן הוא אינו נותן מענה לכל בני הבית בתקופת הסלמה, מכיוון שהם חוששים מלשהות בחדרים שמחוץ לממ"ד, פן תשמע אזעקה. ככל ששטח הממ"ד קטן יותר וזמין פחות, כך מפלס החרדה עולה ואיכות החיים של האזרחים נפגעת ואיתה החוסן הלאומי שאמור להעניק למקבלי החלטות מרחב פעולה. כיום חוק התכנון והבנייה קובע כי תוספת שטח של עד 12 מ"ר לצורך ממ"ד לא תיחשב סטייה ניכרת ולכן לא תדרוש תיקון של תכנית. בנוסף קובע החוק כי באזור עימות תתאפשר הוספה של 3 מ"ר נוספים לממ"ד שימשו שירותים או חדר רחצה.

הצעה חוק זו, מבקשת לתקן את ההוראות לעניין הקמת ממ"ד כך שתתאפשר בו שהייה ממושכת, לינה בתקופת חירום ושהות של מספר נפשות רב יותר. על כן, מוצע להגדיל את תוספת השטח כאמור ל- 20 מ"ר ולאפשר הוספה של 4 מ"ר נוספים שימשו לשירותים או חדר רחצה בכל הארץ ולא רק באזורי עימות.

הצעת החוק מתייחסת הן לתוכניות חדשות והן כתוספת למבנים קיימים. עלות הבנייה של הגדלת הממ"ד היא עלות שולית יחסית. תוספת השטח מסתכמת בכ-2000 שקלים למ"ר והיא שולית יחסית אל מול התועלות שמתלוות להגדלת השטח, איכות החיים, תחושת הביטחון, הביטחון בפועל והבריאות הנפשית.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בתשרי התשפ"ה (28.10.2024)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1350 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 03.11.2024.

חק/1350. הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון - שינוי גודל מרחב מוגן דירתי),
התשפ"ה-2024 של חה"כ ארז מלול (פ/4940)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

בדיון משתתפים: השר יריב לוין ונציגי משרד הפנים ומשרד המשפטים.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בחודש.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת אלעזר שטרן

פ/25/2441

הצעת חוק לתיקון פקודת תעריף המכס והפטורים (העלאת רף הפטור ממכס על חפצים ל-400 דולר), התשפ"ג-2023

1. תיקון סעיף 3 בפקודת תעריף המכס והפטורים, 1937¹, בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא: "ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), חפצים שערכם הכולל בשקלים חדשים אינו עולה על סכום השווה ל-400 דולר של ארצות הברית של אמריקה, יהיו פטורים מתשלום מסי המכס אם יובאו עם הנכנס והם מיועדים לשימוש העצמי או יינתנו במתנה לאדם אחר לשימוש העצמי, ובלבד שהפטור לא יינתן על חפץ שערכו בשקלים חדשים ליחידה עולה על סכום השווה ל-200 דולר של ארצות הברית של אמריקה; הפטור יינתן לכל נכנס שגילו שנתיים ומעלה."

דברי הסבר

צו תעריף המכס והפטורים קובע כי אדם הנכנס לישראל זכאי לפטור ממכס לחפצים ששוויים אינו עולה על 200 דולר. לגבי חפצים ששוויים עולה על הסכום האמור, נדרשת הצהרה של הנכנס לישראל ותשלום המכס. ואולם, בפועל, גביית מסי המכס על חפצים כאמור אינה נאכפת על ידי רשויות המדינה, כיוון שמדובר בחפצים בעלי ערך נמוך יחסית, שעליהם רבים מאזרחי ישראל נמנעים מלהצהיר ולשלם. כדי למנוע מצב זה, מוצע להעלות את שווי החפצים החייבים במכס למעל 400 דולר ובאופן זה לעודד את אזרחי ישראל להצהיר על החפצים שעמם הם נכנסים ארצה, ובכך, לשמור על הכנסות המדינה ועל יכולתה לאכוף את הפטור כאמור. הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חברי הכנסת אלעזר שטרן ומאיר פרוש (פ/19/2904), על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת אלעזר שטרן (פ/20/2583), ועל ידי חבר הכנסת אלעזר שטרן וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/5088). הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת אלעזר שטרן וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/5089), על שולחן הכנסת העשרים ואחת, על שולחן הכנסת העשרים ושתיים ועל שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חבר הכנסת אלעזר שטרן (פ/21/522; פ/22/143; פ/23/440).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ט בשבט התשפ"ג (20.02.2023)

¹ ע"ר 1937, תוס' 1, עמ' (ע) 183, (א) 215.

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מיכל שיר סגמן

3977/25/פ

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (נקודות זיכוי להורי חיילים), התשפ"ד–2023

1. תיקון סעיף 40 .1 בפקודת מס הכנסה¹, בסעיף 40, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) (1) בחישוב המס של הורים לילד, תובא בחשבון בעד כל אחד מילדיהם המשרתים בשירות סדיר, נקודת זיכוי אחת; נקודת הזיכוי האמורה תובא בחשבון רק לאחד מההורים שילדם משרת בשירות סדיר, לפי בחירתם, בהודעה שיגישו לפקיד השומה.

(2) על אף האמור בפסקה (1), הורים החיים בנפרד, יקבל ההורה שכלכלת ילדו המשרת בשירות סדיר היתה עליו את נקודת הזיכוי כאמור בפסקה (1), ואם כלכלת ילדם מחולקת ביניהם, יקבל כל הורה חלק מנקודת הזיכוי לפי חלקו בהוצאות הכלכלה;

בסעיף קטן זה, "שירות סדיר" – כהגדרתו בסעיף 39א."

דברי הסבר

בפקודת מס הכנסה, נקבע כי הורים זכאים לנקודות זיכוי בעד ילדיהם כמפורט בפקודה. הטבת המס האמורה מסייעת להורים להתמודד עם ההוצאות הכרוכות בגידול הילדים, והיא פוקעת בסוף שנת המס שבה מלאו לילד שמונה עשרה שנים. המשכורת המשולמת למשרתים בשירות סדיר נמוכה ואינה מספיקה למימון צורכיהם הבסיסיים. לכן, זקוקים המשרתים בשירות הסדיר לתמיכתם הכלכלית של הוריהם, נוסף על המשכורת שמשולמת להם.

בשל תלותם הכלכלית של המשרתים בשירות סדיר בהוריהם, ובשים לב לעובדה כי השירות בצבא וההתנדבות הם ערכים חשובים שיש לטפח בפני עצמם, מוצע להקל על ההורים ולקבוע כי הורים לילד המשרת בשירות סדיר יהיו זכאים לנקודת זיכוי בעד כל אחד מילדיהם כאמור.

בנוסף, מוצע לקבוע כי אם ההורים חיים בנפרד, נקודת הזיכוי תובא בחשבון להורה שכלכלת ילדו

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

המשרת בשירות סדיר היתה עליו, ואם כלכלת ילדיהם מחולקת ביניהם, יקבל כל הורה חלק מנקודת הזיכוי לפי חלקו בהוצאות הכלכלה.

ביום 7/5/2023 החליטה ועדת שרים לענייני חקיקה לדחות את התיקון המוצע. התשובה הרשמית שניתנה לכך היא כי התיקון לא ישרת את מי שלא מגיע לחבות המס. ואולם, עבור משפחות שאינן מגיעות לחבות המס, הצבא מעניק פתרונות בצורה של מתן מענקים, הלוואות, תווי קנייה בחוגר, חופשות מיוחדות ואישור עבודה. מטרת הצעת חוק זה היא להיטיב עם מעמד הביניים שמשלם מיסים וילדיו משרתים בצבא בתקופה בה ההורים לא זכאים לנקודות זיכוי בעבור גידול הילדים אך בפועל הילדים עדיין סמוכים על שולחנם.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת יריב לוין (פ/1572/24), על ידי חבר הכנסת יואב קיש (פ/2418/24), ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מיכל שיר סגמן (פ/2719/25).

הצעת החוק זהה לפ/2719/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
א' בחשוון התשפ"ד (16.10.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת
אושר שקלים
מיקי לוי
בועז טופרובסקי
סימון דוידסון
ניסים ואטורי
יוסף טייב
מטי צרפתי הרכבי
יאסר חוג'יראת

פ/25/3958

הצעת חוק לצמצום רגולציה ושיעורי אגרות לעסקים קטנים, התשפ"ד–2023

מטרה	1.	מטרתו של חוק זה היא להפחית ולבטל אגרות ביחס לעסק זעיר, קטן ובינוני, על מנת להפחית ולהקל ברגולציה הקיימת לגבי עסקים אלה.
הגדרות	2.	בחוק זה –
"אגרות הקמה" – אגרות המשתלמות בעד הקמת עסק ואגרות נוספות שאין בעדן שירות;
"אגרות שירות" – אגרות בעדן מתקבל שירות;
"עסק זעיר, קטן או בינוני", "עוסק זעיר" ו"עוסק בינוני" – כהגדרתם בחוק חובת המכרזים, התשנ"ב–1992. ¹
אגרות הקמה	3.	עסק זעיר, קטן ובינוני לא יהיה חייב בתשלום אגרות הקמה המנויות בטור א' שבתוספת, בשלוש השנים הראשונות להקמתו.
אגרות שירות	4.	עסק זעיר, קטן ובינוני יהיה חייב בתשלום מחצית סכום האגרות המנויות בטור ב' שבתוספת, בשלוש השנים הראשונות להקמתו.
	5.	שר האוצר, בהתייעצות עם השר הרלוונטי לעניין אגרה מסוימת ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי בצו, לשנות את התוספת.
הוראות מעבר	6.	על אף האמור בכל דין, בשלוש השנים מיום פרסומו של חוק זה, עסק זעיר,

¹ סייח התשנ"ב, עמ' 114.

קטן ובינוני לא יהיה חייב בתשלום של אגרת הקמה, שלא מנויה בטור א' שבתוספת.

7. תחילה ותחולה (א) תחילתו של חוק זה ביום ג' בטבת התש"פ (31 בדצמבר 2019); מיום תחילתו, אגרות לעסק זעיר, קטן ובינוני שאינן מנויות בטור א' לתוספת, לא יהיו בתוקף ביחס לעסקים כאמור ולא יהיה ניתן לגבות אותן מהם.
- (ב) תוקף התוספת היא לחמש שנים מיום פרסומו של חוק זה, ואולם, רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, להאריכה לתקופות נוספות שלא יעלו על חמש שנים כל אחת.

תוספת

טור א'	טור ב'
אגרות הקמה	אגרות שירות

דברי הסבר

מצבה של מדינת ישראל במדד קלות עשיית עסקים (Doing Business) של הבנק העולמי, הבודק את יעילות הרגולציה ועד כמה היא ידידותית לעסקים, מיידרדר בשנים האחרונות. בדירוג האחרון לשנת 2016, מדורגת ישראל במקום ה-53 בעולם, דירוג נמוך מאוד, המציב את ישראל לצד כמה ממדינות העולם השלישי. הדירוג מעיד על הידרדרות ביכולת פתיחת העסקים ועשיית העסקים בישראל. תמונה זו מעלה את הצורך בהסרת החסמים לעשיית עסקים בישראל, בדגש על הקלת הרגולציה והבירוקרטיה בפתיחת עסקים חדשים. אחד החסמים המרכזיים המכבידים על התנהלותה הכלכלית והבירוקרטית של עסק קטן הוא חובת תשלום אגרות.

אגרה היא תשלום חובה המשולם לרשות ציבורית, המוטל בכפיה או מרצון, ויש כנגדו תמורה – מצרך או שרות – שאינה בהכרח שוות ערך. כיום מוטלות אגרות רבות על ידי רשויות ציבוריות רבות, ביניהן אגרות שיש בצדן שירות ואגרות שאין בצדן שירות. מיום שאושרה הטלת אגרה, אין דרישה להביאה לאשרור והיא חלה ללא הגבלת זמן.

מטרת חוק זה היא הקלה על עסקים קטנים בשלוש השנים הראשונות למן יום הקמתם בביטול אגרות שאין בצדן שירות וחיוב בתשלום מופחת בגובה 50% עבור אגרות שיש בצדן שירות ואשר מוטלות על העסק הקטן בכפיה. רשימת אגרות ההקמה ואגרות השירות ייקבעו בתוספת בדיוני ועדת הכספים בעת העבודה על הצעת החוק.

עוד מבקשת הצעת החוק לאשרר את האגרות מדי חמש שנים, על מנת לוודא שהאגרות המוטלות מוצדקות בנסיבות העניין.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת רועי פולקמן וקבוצת חברי הכנסת (פ/4137/20), על שולחן הכנסת העשרים ואחת על ידי חבר הכנסת רועי פולקמן (פ/234/21), על שולחן הכנסת העשרים ושתיים על ידי חברת הכנסת קרן ברק (פ/376/22) ועל ידי חבר הכנסת מיקי לוי (פ/619/22), על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברת הכנסת קרן ברק (פ/509/23) ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת מיקי לוי (פ/118/24) ועל ידי חברת הכנסת קרן ברק (פ/747/24).

הצעת החוק זהה לפ/747/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
א' בחשוון התשפ"ד (16.10.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת יעקב אשר
ולדימיר בליאק

מצטרף : חבר הכנסת אופיר כץ

5070/25/פ

הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ משכנתאות, התשפ"ה-2024 פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה –

"איפיון" – גובה ההלוואה הראוי בהתחשב בכושר החזר של מבקש ההלוואה, בכללים החלים על מתן הלוואה לדיור לווה מהסוג של מבקש ההלוואה, ובנסיבות המיוחדות החלות על מבקש ההלוואה;
"הגוף היציג" – הגוף המייצג את רוב יועצי המשכנתאות בישראל כאמור בתוספת הראשונה;

"גוף פיננסי" – כהגדרתו בחוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021¹;
"הלוואה לדיור" – הלוואה שמתקיים בה אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:

(1) ההלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;

(2) ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;

(3) ההלוואה ניתנה בכפוף למשכון דירת מגורים;

(4) ההלוואה מיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה כאמור בפסקה (1), במלואה או בחלקה;

"ועדת פיקוח וערר" – ועדת משנה של המועצה שתפקידה פיקוח על בחינות הסמכה לייעוץ משכנתאות וטיפול בעררים על הבחינות;

"חברת פינטק" – חברה העוסקת בטכנולוגיה פיננסית, הנותנת ייעוץ משכנתאות באופן מקוון;

"יועץ משכנתאות" – מי שעוסק בייעוץ משכנתאות ורשום בפנקס לפי סעיף 14;

"ייעוץ" – בין במישרין ובין בעקיפין ולרבות בדרך של פרסום, בחוות דעת או בכל אמצעי אחר;

"ייעוץ משכנתאות" – ייעוץ דרך עיסוק לעניין הלוואה לדיור, לגבי אחד או יותר מאלה:

(1) ייעוץ לעניין הגשת בקשה להלוואה לדיור;

(2) הגשת בקשה להלוואה לדיור, או קבלת הצעות להלוואה לדיור מגוף פיננסי במענה להגשת בקשה כאמור;

(3) איפיון החלוואה לדיור;

(4) בחירת סוג החלוואה לדיור, ובכלל זה בהתחשב בנסיבות המיוחדות החלות על מבקש החלוואה;

"המועצה" – מועצת יועצי המשכנתאות שהוקמה לפי הוראות חוק זה;

"הנגיד" – נגיד בנק ישראל בהתאם לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010²;

"סוגי הלוואה לדיור" – הלוואות לדיור הנבדלות זו מזו בשיעור הריבית הקבוע להלוואה, או אופן עדכונה לאורך תקופת נטילת החלוואה;

"הפנקס" – פנקס יועצי המשכנתאות המנוהל לפי הוראות סעיף 14;

"הרשם" – מי שמונה כרשם יועצי משכנתאות כאמור בסעיף 13;

"השר" – שר המשפטים.

פרק ב': הסדרת העיסוק בייעוץ משכנתאות

2. ייחוד עיסוק לא יעסוק אדם בייעוץ משכנתאות, אלא אם כן הוא יועץ משכנתאות לפי הוראות חוק זה.

² ס"ח התש"ע, עמ' 452.

3. חובות מקצועיות במילוי תפקידו, יפעל יועץ משכנתאות באמונה ובשקידה כפי שיועץ משכנתאות סביר היה נוהג באותן נסיבות, לא יעדיף את ענייניו האישיים או את ענייניו של אחר על פני לקוחותיו, לא יעדיף את ענייניו של לקוח אחד על פני לקוח אחר, וינקוט את האמצעים הראויים בנסיבות העניין לקבלה ולמסירה של מידע מהותי הנוגע למתן שירות ייעוץ המשכנתאות ללקוחו.

4. סייגים לעיסוק והיעדר ניגוד עניינים (א) יועץ משכנתאות לא יעסוק בייעוץ משכנתאות עבור לקוח אם מתקיים אחד מאלה:

(1) חשש שלא יוכל למלא את חובתו המקצועית כלפיו;

(2) נסיבות שבהן עלול להיווצר ניגוד בין עניין אישי שלו או עניינו של אחר ובין עניינו של לקוחו.

(ב) יועץ משכנתאות לא יהיה עובד של גוף פיננסי.

(ג) יועץ משכנתאות לא יקבל תמורה כספית או אחרת, במישרין או בעקיפין, בקשר עם ייעוץ משכנתאות, זולת מלקוחו בלבד.

פרק ג': מועצת יועצי המשכנתאות

5. מועצת יועצי המשכנתאות (א) תוקם מועצת יועצי המשכנתאות, ואלה חבריה:

(1) שני עובדי המדינה, שאחד מהם ימנה השר מבין עובדי משרדו והשני – ימנה שר האוצר מבין עובדי משרדו, ובלבד שאחד מהם, לפחות, יהיה בעל ידע בתחום ייעוץ המשכנתאות;

(2) נציג בנק ישראל שימנה הנגיד מבין עובדי הבנק;

(3) נציג ציבור שימנה השר;

(4) שלושה יועצי משכנתאות שימנה השר לפי המלצת הגוף היציג.

(ב) חבר אחד לפחות מבין חברי המועצה יהיה אדם הכשיר להתמנות לשופט בית משפט מחוזי.

(ג) השר ימנה את יושב ראש המועצה מבין חברי המועצה.

(ד) מי שממנה חבר מועצה רשאי למנות לו גם ממלא מקום, אשר ימלא את תפקיד חבר המועצה בהעדרו של החבר; ואולם המועצה תהיה רשאית למנות ממלא מקום חבר מועצה כמינוי קבוע בוועדת משנה של המועצה ככל שתוקם לפי סעיף 6(4).

- (ה) רשם יועצי המשכנתאות יוזמן לכל דיוני המועצה וישמש בהם כמשקיף.
- (ו) הרכב המועצה ומענה יפורסמו ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד המשפטים.
6. תפקידי המועצה וסמכויותיה
- (א) המועצה תפעל לקידום מקצוע ייעוץ המשכנתאות ולקידום המקצועי של יועצי המשכנתאות, ואלה יהיו תפקידיה:
- (1) קיום בחינות הסמכה, קביעת נושאי הבחינות בהתאם לאמור בתוספת השנייה ונוהל הכנת שאלוני הבחינה;
 - (2) ייעוץ לשר בנושאי חקיקה הנוגעת לייעוץ משכנתאות ובכל עניין הנוגע לביצועו של חוק זה;
 - (3) קידום תקינה מקצועית בנושאים כפי שתקבע;
 - (4) מילוי תפקידים אחרים ככל שיוטלו עליה לפי הוראות חוק זה.
- (ב) המועצה תמנה ועדות משנה בנושאים שתראה לנכון, ובפרט שתמנה ועדת פיקוח וערר.
7. סדרי דין במועצה
- המועצה תקבע את סדרי עבודתה ואת סדר דיוניה, אלא אם כן נקבעו לפי חוק זה.
8. סייגים למינוי
- לא ימונה לחבר מועצה מי שהורשע בעבירה פלילית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המועצה או מי שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור וטרם ניתן פסק דין סופי בעניינו.
9. הפסקת כהונה
- (א) חבר המועצה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו בהתקיים אחד מאלה:
- (1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לשר וליושב ראש המועצה;
 - (2) חדל להתקיים בו תנאי למינויו לפי סעיף 5(א), ולגבי נציג ציבור – אם התמנה להיות עובד המדינה;
 - (3) השר העבירו מכהונתו בהודעה בכתב בשל אחד מאלה:
- (א) הוא הורשע בעבירה כאמור בסעיף 8, או הוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה כאמור;
- (ב) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו;
- (ג) התקיים בו הסייג האמור בסעיף 11;

(ד) הוא נעדר בלא סיבה מוצדקת מארבע ישיבות רצופות של המועצה או מיותר משלוש ישיבות שקיימה המועצה בשנה אחת;

(ה) התקיימה בו אחת הנסיבות הפוסלות אדם מהיות חבר המועצה.

(ב) התפטר חבר המועצה או חדל מסיבה אחרת לכהן כחבר המועצה לפני תום תקופת כהונתו, יפעל השר בהקדם האפשרי למינוי חבר אחר במקומו, באותה דרך שבה התמנה אותו חבר לפי סעיף 5, ליתרת תקופת כהונתו.

10. תוקף פעולות קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שהתפנה מקומו של חבר מחברי המועצה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שמספר חברי המועצה לא פחת מחמישה.

11. ניגוד עניינים (א) לא יתמנה ולא יכהן כחבר מועצה מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין עניין אישי שלו או של קרובו לבין תפקיד אחר שלו, בין בתמורה ובין שלא בתמורה.

(ב) חבר מועצה יימנע מהשתתפות בדיון ובהצבעה בישיבות המועצה, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין עניין אישי שלו או של קרובו או לבין תפקיד אחר שלו, בין בתמורה ובין שלא בתמורה; חבר המועצה לא יטפל במסגרת תפקידו במועצה בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות המועצה.

(ג) התברר לחבר מועצה כי הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (א) או (ב), יודיע על כך ליושב ראש המועצה.

(ד) בסעיף זה, "עניין אישי" – לרבות עניין אישי של קרובו או עניין אישי של גוף שחבר המועצה או קרובו מנהלים או עובדים אחראים בו, או עניין של גוף שיש להם בו חלק מהון המניות, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות ההצבעה.

12. החלת דינים חברי המועצה שאינם עובדי המדינה, דינם כדין עובדי המדינה לעניין חיקוקים אלה:

(1) חוק שירות הציבור (מתנות), התשי"ם-1979³;

³ ס"ח התשי"ם, עמ' 944.

(2) חוק העונשין, התשל"ז-1977⁴, לעניין ההוראות הנוגעות לעובדי הציבור;

(3) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969⁵, לאחר תום תקופת כהונתם במועצה.

פרק ד': הרישום בפנקס

מינוי רשם יועצי המשכנתאות 13. (א) השר ימנה עובד המדינה הכשיר להיות שופט בית המשפט שלום כרשם יועצי המשכנתאות.

(ב) אלה תפקידי הרשם הם כמפורט להלן:

(1) רישום יועצי משכנתאות העומדים בתנאי הכשירות כאמור בסעיף 14 בפנקס יועצי המשכנתאות, או התליית רישומם של יועצי משכנתאות מהפנקס לפי הוראות סעיף 16(א);

(2) מתן תעודה המעידה על הרישום בפנקס כאמור בפסקה (1);

(3) ניהול פנקס יועצי המשכנתאות.

כשירות להירשם הפנקס 14. (א) מי שהתקיימו לגביו כל אלה, זכאי להיות רשום בפנקס ולקבל תעודת רישום:

(1) עמד בהצלחה בכל הבחינות הנערכות על ידי המועצה לצורך קבלת תעודת רישום, על אף האמור בפסקה זו, המועצה רשאית לפטור מהבחינות המפורטות בפסקאות (1) ו-(2) בתוספת השנייה בשל אחת מאלו:

(א) מועמד בעל תואר מוכר במנהל עסקים, בראיית חשבון או בכלכלה, מאת מוסד מוכר להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958⁶, או בעל תואר אקדמי כאמור מאת מוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל שהמועצה הכירה בו, בהתאם לכללים שקבעה, כשווה ערך לתואר מוכר; לעניין זה, "בעל תואר מוכר", "בעל תואר אקדמי" – לרבות מי שזכאי לתואר כאמור;

(ב) מועמד שהוא בוגר קורס ייעודי לייעוץ משכנתאות במוסד שאושר על ידי המועצה, בהתאם לכללים שקבעה;

(2) הוא בגיר ואינו פסול דין;

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 266.
⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 561.
⁶ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

(3) הוא אינו פושט רגל, אלא אם כן קיבל הפטר.

(ב) הרשם רשאי, לאחר שנתן למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, שלא לרשמו בפנקס ולא להעניק לו תעודת רישום, אף אם התקיימו בו התנאים לרישום כאמור בסעיף קטן (א), אם מצא כי התקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא הורשע בעבירה שמפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות יועץ משכנתאות;

(2) מתקיימות בו אחת מהעילות המנויות בסעיף 4.

(ג) החליט הרשם שלא לרשום מבקש בפנקס, יודיע לו את נימוקיו בכתב.

(ד) הרשם רשאי לבטל את הרישום בפנקס אם התקיימו התנאים כאמור בסעיף קטן (ב), וכן הוא רשאי להתלות את הרישום בפנקס עד לקיום תנאים שיוורה עליהם, להגבילו או לסרב לחדשו, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו, אם מתקיימים התנאים כאמור בסעיף קטן (ב) ובסעיף 15(ב).

(ה) המרשם יהיה פתוח לעיון הציבור באתר האינטרנט של הרשם; הרשם יורה על אופן הרישום במרשם, ופרטי הרישום שייכללו בו.

15. תשלום אגרה שנתית
(א) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע אגרה שנתית שישלם יועץ משכנתאות הרשום בפנקס; מי שרשום בפנקס ישלם, לא יאוחר מ-31 בינואר בכל שנה, את האגרה השנתית; השר רשאי לקבוע הוראות בדבר הפרשי הצמדה וריבית שישולמו בשל פיגור בתשלום אגרות לפי סעיף זה, ובדבר החלת פקודת המסים (גבייה) על גביית אגרות והפרשי הצמדה וריבית כאמור.

(ב) לא שילם מי שרשום בפנקס אגרה שהיה עליו לשלם לפי הוראות סעיף קטן (א) בתוך שנה מהמועד שנקבע לתשלום לפי הוראות הסעיף הקטן האמור, לאחר שנשלחה התראה לתשלום, יותלה הרישום בפנקס עד לתשלום האגרה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כאמור באותו סעיף.

(ג) השר יקבע כללים לעניין התליית רישום בפנקס וחזרה מהתליה או ביטול רישום של יועץ משכנתאות בפנקס בשל אי תשלום אגרה שנתית.

16. התליית רישום מרצון
(א) יועץ משכנתאות המבקש שלא לעסוק ביועץ משכנתאות רשאי להודיע לרשם, בכתב, על רצונו להתלות את רישומו בפנקס, לתקופה כפי שיפרט בהודעתו; מסר יועץ משכנתאות הודעה כאמור, יותלה רישומו בפנקס למשך התקופה שפורטה בהודעתו.

(ב) יועץ משכנתאות שהותלה רישומו בפנקס לתקופה העולה על שלוש שנים, יגיש בקשה לרשם כדי להירשם מחדש במרשם.

פרק ה': בחינות

17. בחינות המועצה (א) השר יקבע כללים לעניין בחינות ההסמכה לעיסוק בייעוץ משכנתאות ועררים על הבחינות; המועצה תערוך את הבחינות בהתאם לכללים, במועדים ובמקומות שתקבע.
- (ב) המועצה תפרסם הודעה על עריכת הבחינות ומועדן ברשומות ובאתר האינטרנט של המועצה.
18. ערר על ציון בבחינה נבחן רשאי לערר לוועדת פיקוח וערר על ציון שקיבל בבחינות המועצה; השר יקבע את נוהלי הערר וסדריו.
19. ועדות וממלאי תפקידים (א) המועצה תמנה את הוועדות וממלאי התפקידים הבאים בכל הנוגע לבחינות המועצה:
- (1) חבר בוחנים – לחיבור שאלות הבחינה ובדיקת מחברות הנבחנים;
- (2) ועדת פיקוח וערר – לפיקוח על הבחינות ולבדיקת עררי נבחנים על ציונים שקיבלו בבחינה.
- (ב) המועצה תקבע את סמכויות הוועדות כאמור בסעיף קטן (א), מספר החברים בוועדות, כשירות החברים בוועדות והכשירות למילוי התפקידים, וכן דרכי הפעולה של ממלאי התפקידים ושל הוועדות.

פרק ו': הוראות שונות

20. עונשין (א) העושה אחד מאלה, דינו – קנס כאמור בסעיף קטן 61(א)(4) לחוק העונשין:
- (1) עסק בייעוץ משכנתאות בניגוד להוראות סעיף 2;
- (2) עסק בייעוץ משכנתאות בהיותו עובד של גוף פיננסי, בניגוד להוראות סעיף 4(ב).
- (ב) המתחזה ליועץ משכנתאות או המשתמש בתואר יועץ משכנתאות או בכינוי דומה העשוי ליצור רושם שהוא יועץ משכנתאות, והוא אינו יועץ משכנתאות, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף קטן 61(א)(4) לחוק העונשין.
21. ביצוע ותקנות (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו, ובכלל זה בעניינים אלה:
- (1) לעניין הבוחנים ובודקי עררי הנבחנים – קביעת שכרם;
- (2) לעניין ממלאי תפקידים לפי חוק זה – כשירויות נדרשות;

(3) אגרות בעד בחינות, הגשת עררים על ציונים בבחינות והגשת בקשות לפי חוק זה; תקנות לפי פסקה זו טעונות אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(ב) השר רשאי, בצו, לשנות את התוספת הראשונה אם מצא כי קיים גוף אחר העונה על הגדרת גוף יציג.

22. סייג לתחולה
הוראות סעיף 14(א)(1) לא יחולו על חברת פינטק, ובלבד שבנק ישראל בחן את אופן מתן הייעוץ על ידי החברה ומצא כי רמתו המקצועית דומה לרמה המקצועית של מי שעומד בתנאי הסעיף האמור, בהתאם לכללים שיקבע הנגיד לעניין זה.

23. חובות גוף פיננסי בקשר עם יועץ משכנתאות
(א) לא ייתן גוף פיננסי לאדם שהמבקש לפעול כיועץ משכנתאות מידע או שירות הנוגע לייעוץ משכנתאות, אלא אם כן אותו אדם רשום בפנקס יועצי המשכנתאות.

(ב) גוף פיננסי לא ייתן בין במישרין ובין בעקיפין תמורה ליועץ משכנתאות בקשר לייעוץ שנתן.

24. תיקון חוק העבירות המינהליות
בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985,⁷ בתוספת הראשונה, בטור א', בסופו יבוא "חוק הסדרת העיסוק בייעוץ משכנתאות, התשפ"ה-2024".

פרק ז': תחילה והוראות מעבר

25. תחילה
(א) תחילתו של חוק זה שלושה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתם של סעיפים 13 עד 16, שנה מיום פרסומו של חוק זה.

26. הוראות מעבר
(א) מי שעסק בייעוץ משכנתאות ערב יום התחילה במשך שבע שנים לפחות לפני יום התחילה, רשאי להמשיך לעסוק בייעוץ משכנתאות גם ללא רישום בפנקס לתקופה שיקבע השר, והוא זכאי להיכלל במרשם ובלבד שלא חלות עליו הוראות סעיף 14(ב)(1).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

⁷ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31.

(1) מי שעסק בייעוץ משכנתאות ערב יום התחילה במשך שנתיים לפחות לפני יום התחילה, רשאי להמשיך לעסוק בייעוץ משכנתאות גם ללא רישום בפנקס לתקופה של חמש שנים ובלבד שלא חלות עליו הוראות סעיף 14(ב)(1) והוא עמד בהוראות סעיפים 14(א)(1) או (2) בתוך שלוש שנים מיום התחילה; לעניין זה יראו את מי שעבר בחינות מטעם הגוף היציג כמי שעמד בתנאי סעיף 14(א);

(2) מי שעסק בייעוץ משכנתאות ערב יום התחילה במשך פחות משנתיים לפני תחילתו של חוק זה רשאי להמשיך לעסוק בייעוץ משכנתאות גם ללא רישום בפנקס למשך שלוש שנים מיום התחילה, ואם היה חבר הגוף היציג, בתוך חמש שנים מיום התחילה ובלבד שלא חלות עליו הוראות סעיף 14(ב)(1) והוא עמד בהוראות סעיף 14(א)(1)(א) או (ב).

(ג) הרשם יפרסם באתר האינטרנט של משרד המשפטים הודעה לעניין יישום סעיף זה, שלפיה כל אדם שעסק בייעוץ משכנתאות בעלי ותק כאמור בסעיף זה רשאי להגיש בקשה להירשם במרשם.

(ד) הוגשה בקשה על ידי מי שעסק בייעוץ משכנתאות כאמור בסעיף קטן (ב), ומצא הרשם כי הוא זכאי להירשם בפנקס בהתאם לאמור באותו סעיף, יעניק להם תעודת רישום זמנית עד שיעמדו בתנאים שבהתאם לסעיף 14; תוקפה של תעודת רישום זמנית כתעודת רישום למשך התקופה שנקובה בה בהתאם לתקופות הקבועות בסעיפים הקטנים האמורים.

27. השר יקבע הוראות בעניינים אלה:

תקנות לעניין
הוראות המעבר

(1) הגשת בקשה לרישום אדם שעסק בייעוץ משכנתאות לפני תחילתו של חוק זה במרשם, ובכלל זה התקופה שבה היה על אותו אדם להגיש בקשה לרשם, שלא תעלה על חצי שנה מיום התחילה, אופן הגשת הבקשה ותוצאות אי הגשת הבקשה;

(2) מתן תעודת רישום זמנית, דרכי הגשת הבקשה לקבלתה, הפרטים שיש לכלול בה ואופן רישומה בפנקס, תוך ציון תוקפה הזמני של התעודה.

תוספת ראשונה

(ההגדרה "גוף יציג" בסעיף 1)

(1) התאחדות יועצי המשכנתאות (ע"ר).

תוספת שנייה

(סעיפים 6 ו-13)

נושאי הבחינה

- (1) אשכול חקיקה ורגולציה: בחינה בנושאי רגולציה, לרבות נהלים בנקאיים, מקרקעין ובטוחות.
- (2) אשכול כלכלה: בחינה במאקרו כלכלה, יסודות שוק ההון והכספים, מימון וניתוח דוחות כספיים.

דברי הסבר

כיום העיסוק ביעוץ משכנתאות אינו מוסדר בחקיקה, כלומר לא קבועות דרישות סטטוטוריות כלשהן שבהן חייב לעמוד אשר מי שעוסק בתחום. למעשה, הגורם היחיד המסדיר את פעולתו של מקצוע חשוב זה הוא "כוחות השוק". לאורך השנים הושמעה ביקורת על כך שהמקצוע אינו מוסדר ושהרגולטורים השונים אשר עוסקים בנושאים הנוגעים במקצוע לא מצאו לנכון להסדירו. על רקע מצוקה זו, קמה באופן וולונטרי התאחדות יועצי המשכנתאות, שהיא הגוף המקצועי הבלעדי במדינת ישראל המאגד יועצי משכנתאות מקצועיים. חבריה הם יועצים עצמאיים, בעלי משרדים, ושכירים העובדים או מופעלים על ידי משרדי ייעוץ משכנתאות ברחבי הארץ, אשר מתקבלים על סמך קריטריונים מקצועיים מתייבים. ההתאחדות מייצרת מעין "תן תקן" למקצוע, כאשר מי שחבר בה ניגש באופן וולונטרי לבחינות ובכך מוכיח את מקצועיותו. מובן שלא מדובר בהסדרה סטטוטורית מחייבת ולכן היא אינה מספקת.

היעדר אסדרה של המקצוע בולט במיוחד נוכח מורכבות שוק הנדל"ן בישראל. מורכבות זו, כמו גם התפישה החברתית הרואה ברכישת דירה למגורים הכרח, מחייבת ייעוץ בנוגע לרכישה של נכס למגורים על ידי גורמי מקצוע מומחים. הסדרת מקצוע יועץ משכנתאות נועדה להבטיח כי לווה הנמצא בהליך של רכישה נכס למגורים, ומשכך ניצב בפני שורת החלטות כלכליות חשובות מאין כמותן, יעשה זאת על בסיס תשתית עובדתית מלאה ומקצועית. מטרה זו מקבלת משנה חשיבות נוכח פערי מידע אינהרנטיים בין הבנקים וגופים פיננסיים אחרים ובין נוטלי החלוואות. הצעת החוק נועדה להסדיר מתן ייעוץ משכנתאות מקצועי העומד בתנאי סף מקצועיים ואתיים, לטובת הציבור שיוכל לקבל את המידע הדרוש לו באופן מקיף ושקוף לקראת נטילת משכנתא לצורך רכישת דירה למגורים.

בהתאם לאמור באתר האינטרנט של התאחדות יועצי המשכנתאות, היא מונה כיום כ-1,368 יועצים, כאשר אלו הפועלים מחוץ למסגרת ההתאחדות אינם נתונים כלל לפיקוח, אף לא וולנטרי, לא מקצועי ולא משמעותי. לאור זאת, קיימת חשיבות מכרעת לכך שיועץ משכנתאות, הנדרש במסגרת עבודתו להפעלת שקול דעת מקצועי בקשר למשתנים מורכבים, יקבל הכשרה מקצועית הולמת, יהיה כפוף לבחינה ולחובות מקצועיות נוספות, וכן לפיקוח משמעותי ואתי – הכול כפי שיוסדר בחוק המוצע. יצוין כי ככל שיתקדמו הליכי חקיקתה של הצעת חוק זו, יעוגנו בה הוראות לעניין ועדת האתיקה וועדת המשמעת, כמקובל בחוקים אחרים שקבועים בהם הסדרים דומים לעניין דין משמעותי.

הוראת המעבר בחוק המוצע תאפשר התמודדות גם עם יועצי משכנתאות הפועלים כבר שנים רבות, תוך מתן הקלות רגולטוריות המתחשבות בניסיונם הרב, וכן בחברות פינטק, ההולכות ומתפתחות בשוק, במטרה להבטיח את מקצועיותן מבלי לפגוע בקדמה הטכנולוגית ההולכת ומתפתחת.

סעיף 1 מוצע להגדיר מונחים שונים המשמשים בחוק המוצע, כמפורט בסעיף 1. בין השאר, מוצע להגדיר מונחים בסיסיים בקשר לחיוב ברישום בפנקס יועצי המשכנתאות, כמוצע בחוק, ובהם, "הלוואה לדיר", "ייעוץ משכנתאות", "יועץ משכנתאות", כמפורט לעיל.

בהגדרת "הלוואה לדיר" מודגש שמדובר בהלוואה לרכישה למגורים ובכלל זה הרחבה או שיפוץ של דירת מגורים או רכישה של מגרש למגורים.

בהגדרת "ייעוץ משכנתאות" – מודגש כי מדובר באפיון סוגי השירותים שנותן יועץ משכנתאות כיום והצורך במתן שירות האישי על ידי יועץ המשכנתאות הנדרש, כעניין שבהגדרת מקצועו, לבחון את הנתונים האישיים של הלווה ואת נסיבות הלוואה. מוצע להרחיב את הגדרת העיסוק בייעוץ משכנתאות וכלול בו גם עיסוק באחד מהשירותים המפורטים להלן: הגשת בקשה להלוואה לדיר דרך עיסוק, קבלת הצעות להלוואה לדיר מגוף פיננסי במענה להגשת בקשה כאמור; ייעוץ לעניין אפיון הלוואה לדיר; ייעוץ לעניין בחירת סוג ההלוואה לדיר;

לעניין זה, "ייעוץ" – בין במישרין ובין בעקיפין ולרבות בדרך של פרסום, בחוות דעת או בכל אמצעי אחר. כמו כן, מוצע להגדיר בסעיף ההגדרות את בעלי התפקידים הממונים על ביצוע הוראות חוק זה.

סעיף 2 מוצע לקבוע כי לא יעסוק אדם בייעוץ משכנתאות, אלא אם הוא יועץ משכנתאות לפי הוראות החוק המוצע ונרשם בפנקס יועצי המשכנתאות. הסעיף קובע את האיסור המרכזי בחוק שיש בו גם הגבלה על חופש העיסוק. נוכח המתואר בפרק המבוא, ברי כי הגבלה זו על חופש העיסוק היא לתכלית ראויה והוראות המעבר יוודאו כי ההגבלה נעשתה במידתיות.

סעיף 3 מוצע לקבוע חובות מקצועיות אשר יחולו על יועץ משכנתאות, וביניהן החובה לנהוג באמונה ובשקיפה כפי שיועץ משכנתאות סביר היה נוהג באותן נסיבות. עוד נקבע איסור על יועץ משכנתאות להעדיף עניינים זרים על פני ענייניו של לקוחו, ומוטלת עליו החובה לנקוט באמצעים הראויים בנסיבות העניין לקבלת ולמסירת מידע מהותי הנוגע למתן שירות ייעוץ המשכנתאות. החובות המקצועיות החלות על יועץ משכנתאות, בדומה לחובות החלות על בעלי מקצוע שאחרים המחויבים בראש ובראשונה לאינטרס של הלקוח שמים את האינטרס הלקוח בראש הן חובות אמון.

סעיף 4 מוצע להוסיף ולקבוע סייגים לעיסוק בייעוץ משכנתאות, והוראות לעניין היעדר ניגוד עניינים על מנת להדגיש חשיבותם של אלה ביחס למקצוע ייעוץ המשכנתאות. עוד מוצע, כי יועץ משכנתאות לא יקבל תמורה כספית או אחרת במישרין או בעקיפין בקשר עם ייעוץ המשכנתאות, פרט מהלקוח. וזאת לצורך הגשמת תכלית החקיקה המוצעת, והיא מתן שירות מקצועי ונטול שיקולים זרים, לטובת הלקוח.

סעיפים 5 עד 12 הפרק השלישי בחוק המוצע עוסק במועצת יועצי המשכנתאות אשר תוקם מכוח הוראות חוק זה. מוצע לקבוע גוף מקצועי שיהיה אמון על ליווי פעילות יועצי המשכנתאות ודאגה להיבטיו המקצועיים של יועץ המשכנתאות. המועצה תתפקד למעשה כרגולטור המקצועי, כאשר המוציא לפועל של הוראות החוק הפורמאליות יהיה הרשם שתפקידו מפורט להלן. מוצע כי במועצה יכהנו שבעה חברים, כמפורט בסעיף 5 לחוק המוצע, כאשר ראש המועצה ימונה מתוכם על ידי שר המשפטים (להלן – השר). סעיף 6 המוצע קובע כי המועצה תפעל לקידום מקצוע ייעוץ המשכנתאות ולקידום המקצועי של יועצי המשכנתאות, ומונה את תפקידי המועצה וסמכויותיה. סעיף 7 לחוק המוצע קובע הוראה לעניין סדרי הדין של המועצה, וסעיף 8 לחוק המוצע קובע את תוקף פעולותיה בהינתן מצב שהרכב חבריה פוחת משבע.

סעיף 13 הסעיף מסמיך את השר למנות עובד מדינה הכשיר להיות שופט בית משפט שלום כרשם

יועצי המשכנתאות, וקובע כי תפקידו יהיו לרשום יועצי המשכנתאות העומדים בתנאי הכשירות כאמור בסעיף 14 בפנקס יועצי המשכנתאות וכן לנהל את פנקס יועצי המשכנתאות.

סעיף 14 מוצע לקבוע הוראות לעניין כשירות להירשם בפנקס, אלו הן הוראות סטנדרטיות המופיעות גם באסדרת מקצועות אחרים, וכן מוצע לקבוע חובה לעמוד בהצלחה בבחינות שייערכו על ידי המועצה. עם זאת, הוראת פסקה 14(א)(2) מאפשרת הקלה בנטל הרגולטורי לגבי מי שהוא בעל תואר במקצועות המשיקים לתחום ייעוץ המשכנתאות, מתוך הנחה שהוא רכש את הידע המקצועי הנדרש במסגרת התואר ומשכך בחינה בנושא מיותרת עבורו. יודגש כי הוא אינו פטור מהמבחן הנוסף ונדרש לעמוד בו. עוד קובע הסעיף הוראות לעניין סמכות הרשם שלא לרשום אדם בפנקס והוראות לעניין ביטול רישום והתלייתו.

סעיף 15 מוצע לקבוע הוראות שעניינן תשלום אגרה שנתית בגין הרישום בפנקס, ששיעורה ייקבעו בתקנות. לפי המוצע, אי תשלום רצוף עלול לגרור התלייה ברישום.

סעיף 16 הסעיף המוצע עוסק בהתליית רישום בפנקס מרצון של יועץ משכנתאות המבקש שלא לעסוק בייעוץ משכנתאות.

סעיפים 17 עד 19 הפרק החמישי בחוק המוצע עוסק בבחינות ההסמכה לייעוץ משכנתאות. מוצע לקבוע כי השר יקבע כללים לעניין הבחינות ויסמך את המועצה לערוך את הבחינות בהתאם ולקבוע הוראות לעניין עררים. סעיף 18 עוסק בערר על ציון בבחינה כאמור, כאשר נוהלי הערר וסדריו ייקבעו בתקנות. סעיף 19 מסמך את המועצה למנות ועדות וממלאי תפקידים בכל הנוגע לבחינות המועצה.

סעיף 20 מוצע לקבוע כי מי שפועל בניגוד להוראת סעיף 2 בחוק המוצע (מי שעוסק בייעוץ משכנתאות על אף שאינו יועץ משכנתאות לפי הוראות חוק זה), וכן מי שפועל בניגוד לסעיף 4(ב) (מי שמקבל תמורה בקשר עם ייעוץ משכנתאות שאינה מלקוחו) – דינו קנס כאמור בסעיף קטן 61(א)(4) לחוק העונשין. כמו כן, מי שמתחזה ליועץ משכנתאות או משתמש בתואר יועץ משכנתאות והוא אינו יועץ כאמור – דינו מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף קטן 61(א)(4) לחוק העונשין. פרק העונשין נועד להבהיר כי אסדרת מקצוע ייעוץ המשכנתאות היא אקוטית, וכי מי שחורג מליבת רגולציה זו צפוי לעמוד בפני דין פלילי.

סעיף 21 מוצע לקבוע כי השר יוכל לקבוע כללים, לעניין הבחינות, ממלאי תפקידים ואגרות.

סעיף 22 מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 14(א)(1) לחוק המוצע (קיום בחינות) לא יחולו על חברות פינטק, ובלבד שבנק ישראל בחן את אופן מתן ייעוץ המשכנתאות על ידי החברה ומצא כי רמתו המקצועית דומה לרמה המקצועית של מי שעומד בתנאי סעיף 14(א)(1) כאמור. עוד מוצע להסמך את נגיד בנק ישראל לקבוע כללים לעניין דרך הבדיקה לעניין זה. תכליתה של הוראה זו היא להבטיח את רמתן המקצועית של חברות הפינטק, אשר על אף שהשירות שהן מעניקות ללקוח שונה בצורתו מיועץ משכנתאות אחר, הוא דומה במהותו, שכן לקוחות מתבססים על המידע שניתן להם ומקבלים החלטות בעלות משמעות כלכלית כבדה על סמך הייעוץ כאמור. ההצעה אינה מתעלמת מחשיבות ההתפתחות הטכנולוגית בתחום הפינטק, ואין תכליתה לעכב או להכביד על כך. כמו כן, מתחשבת ההצעה בכך שחברת פינטק שונה מאדם אשר מעניק ייעוץ משכנתאות, ומשכך יש להתאים חלק מההוראות למאפיינים השונים – כל זאת במטרה להגשים את תכלית הפיקוח ושיפור השירות הניתן בקשר עם ייעוץ משכנתאות באשר הוא, לצד התאמת ההוראות לזהות נותן השירות. כך למשל, חברת פינטק אשר מעניקה שירות של ייעוץ משכנתאות אינה נדרשת לעמוד בבחינות הנערכות על ידי המועצה, או לחלופין להחזיק בתואר אקדמי, כאמור בסעיף 14 לחוק המוצע. עם זאת, חברות הפינטק נתונות לפיקוח בנק

ישראל, בהתאם לכללים שהנגיד יקבע.

סעיף 23 מוצע לקבוע כי לא ייתן גוף פיננסי לאדם המבקש לפעול כיועץ משכנתאות מידע או שירות הנוגע לייעוץ משכנתאות, אלא אם כן אותו אדם רשום בפנקס יועצי המשכנתאות. תכליתה של הוראה זו הינה למנוע מצב בו "נעקף" האיסור להעניק שירות ייעוץ משכנתאות מבלי להיות יועץ משכנתאות כמשמעותו בחוק המוצע. עוד מוצע כי גוף פיננסי לא ייתן תמורה, במישרין או בעקיפין, ליועץ משכנתאות בקשר לייעוץ שניתן, וזאת על מנת למנוע עקיפה של איסור היועץ לקבל תמורה בעד הייעוץ שנתן זולת מלקוחו. ההוראה נועדה להבטיח כי מוסדות פיננסיים לא יעסיקו יועצי משכנתאות, שכן ייעוץ משכנתאות על ידי מוסד פיננסי מסוים עלול ליצור ניגוד עניינים אינהרנטי.

סעיף 24 מוצע תיקון עקיף בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985, כך שהחוק המוצע יבוא בגדר החוקים המנויים בתוספת הראשונה לחוק האמור. לפי המוצע, השר יהיה רשאי לקבוע בתקנות כי עבירה על הוראה בחוק המוצע או בתקנות שהותקנו לפיו, שאינה פשע, היא עבירה שבשלה ניתן להטיל קנס בדרך מינהלית (להלן – עבירה מינהלית); הקביעה יכול שתהיה דרך כלל, בתנאים או בסייגים. זאת, כדי לייעל את אכיפת החוק המוצע ולאפשר מתן קנסות מינהליים בשל הפרתו.

סעיף 25 מוצע לקבוע כי תחילתו של חוק זה שלושה חודשים מיום פרסומו. עם זאת, לשם היערכות מיטבית ליישום של החוק המוצע, באופן שיאפשר למשרד המשפטים כמו גם לעוסקים בתחום פרק זמן מספק לצורך התארגנות, מוצע לקבוע כי תחילתם של סעיפים 13 עד 16 תהיה שנה מיום פרסומו.

סעיף 26 מוצע לקבוע הוראת מעבר לפיה מי שעסק בייעוץ משכנתאות, ערב יום התחילה במשך תשע שנים לפחות, רשאי להיכלל במרשם ובלבד שלא חלות עליו הוראות סעיף 14(ב)(1) (סעיף הרשעה פלילית). עוד מוצע לקבוע כי מי שעסק בייעוץ משכנתאות, ערב יום התחילה, במשך שנתיים לפחות רשאי להיכלל במרשם ובלבד שלא חלות עליו הוראות סעיף 14(ב)(1) (א) והוא עמד בהוראות סעיף 14(א)(1) (א) או (ב) בתוך שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה; לעניין זה יראו את מי שעבר בחינות מטעם הגוף היציג כמי שעמד בתנאי סעיף 14(א)(2). באשר למי שעסק בייעוץ משכנתאות ערב יום התחילה במשך פחות משנתיים, הוא יהיה רשאי להיכלל במרשם, ובלבד שלא חלות עליו הוראות סעיף 14(ב)(1) (א) והוא עמד בהוראות סעיף 14(א)(1) (א) או (ב) וזאת בתוך שלוש שנים מיום התחילה, ואם הוא חבר הארגון היציג, בתוך חמש שנים מיום התחילה. עוד נקבעה בסעיף הוראת המעבר לעניין הגשת הבקשה והרישום במרשם של מי שכבר עוסק במקצוע ייעוץ המשכנתאות ערב תחילתו של חוק זה.

סעיף 27 מוצע להסמיך את השר להתקין תקנות לעניין הוראות המעבר. לפי המוצע, השר יקבע הוראות בנוגע להגשת בקשה לרישום אדם שעסק בייעוץ משכנתאות ערב תחילתו של החוק וכן בנוגע למתן תעודת רישום זמנית.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ד בחשוון התשפ"ה (25.11.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת פנינה תמנו

פ/25/3136

הצעת חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים (תיקון

– הגדלת סכום הפיצוי בלא הוכחת נזק), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 5 בחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א–2000¹, בסעיף 5(ב), במקום הסכום הנקוב בו יבוא "120,000 שקלים חדשים".

דברי הסבר

הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים היא עוולה אזרחית ואפשר להגיש בשלה תביעה אזרחית לפיצוי. סעיף 5(ב) לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א–2000 (להלן – חוק איסור הפליה), מסמיך את בית המשפט לפסוק פיצויים ללא הוכחת נזק עד סכום של 50 אלף שקלים חדשים בשל הפליה כאמור. בבסיס האפשרות לפסוק פיצויים ללא הוכחת נזק עומדים כמה טעמים, ביניהם הכרה בכך שעצם ההפליה פוגעת בכבוד, בביטחון העצמי ובשוויון, וכן הכרה בקושי להוכיח ולכמת את הנזקים הטבועים בהפליה.

תיקון זה מוצע בהמשך לתיקוני חקיקה דומים, בעיקרם משנת 2013, דוגמת התיקון משנת 2013 שנערך בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח–1998, במסגרתו הועלה הסכום המרבי של הפיצוי ללא הוכחת נזק שבית המשפט רשאי לפסוק במקרה של הטרדה מינית או התנכלות לפי הוראות החוק ל-120,000 שקלים חדשים, וכן תיקון דומה בחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח–1988. בהמשך לשני תיקונים אלה, ובשל הרציונלים הזוהים שעומדים בבסיסם של חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים וחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, שעוסקים שניהם בהפליה, מוצע להעלות את סכום הפיצוי שבית המשפט רשאי לפסוק ללא הוכחת נזק לפי חוק איסור הפליה. העלאה זו מתבקשת גם לאור העובדה שסכומי הפיצוי ללא הוכחת נזק הקבועים בחוק היום הם נמוכים ביחס לזמן הרב, לעלות הכספית ולקושי הנפשי הכרוכים בניהול תביעות, אשר הופכים הגשת תביעות כאמור לחסרות כדאיות כלכלית.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/24/1354), ועל ידי חבר הכנסת גלעד קריב (פ/24/2814) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/25/2129).

הצעת החוק זהה לפ/25/2129 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בניסן התשפ"ג (29.03.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת לימור סון הר מלך

4928/25/פ

הצעת חוק העונשין (תיקון – איחוד עבירת האינוס ועבירת מעשה סדום), התשפ"ה–2024

1. תיקון סעיף 345 בחוק העונשין, התשל"ז–1977¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 345 –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, במקום "הבועל אשה –" יבוא "האונס אדם, דינו – מאסר שש עשרה שנים; בסימן זה, "האונס" – מי שתודר לגוף של אישה או גבר באחת מהנסיבות האלה:";

(ב) בפסקה (1), במקום "בהסכמתה החופשית" יבוא "בהסכמה חופשית של האדם";

(ג) בפסקה (2), במקום "בהסכמת האשה" יבוא "בהסכמה של האדם";

(ד) בפסקה (3), במקום "כשהאשה היא קטינה" יבוא "כשהאדם הוא קטין", במקום "לה" יבוא "לו" ובמקום "בהסכמתה" יבוא "בהסכמתו";

(ה) בפסקה (4), במקום "שרויה האישה" יבוא "שרוי האדם" ובמקום "ממנה" יבוא "ממנו";

(ו) בפסקה (5), במקום "היותה חולת נפש או לקויה בשכלה" יבוא "היות האדם חולה נפש או לקוי בשכלו", במקום "מחלתה" יבוא "מחלתו", במקום "הלקוי בשכלה" יבוא "הלקוי בשכלו" ובמקום "הסכמתה לבעילה" יבוא "הסכמתו";

(ז) הסיפה החל במילים "הרי הוא אונס" – תימחק;

(ח) בסופו יבוא "בסימן זה, "חודר" – המחדיר איבר מאברי הגוף או חפץ לאיבר מינה של אישה או לפי הטבעת של אדם, או המחדיר איבר מין לפיו של אדם."

¹ סייח התשל"ז, עמי 226.

- (2) בסעיף קטן (ב) –
- (א) בפסקה (1), במקום "בקטינה" יבוא "בקטיין" ובמקום "לה" יבוא "לו";
- (ב) בפסקה (4), במקום "באשה" יבוא "באדם";
- (3) סעיף קטן (ג) – בטל.
2. תיקון סעיף 346
- (1) בכותרת השוליים, במקום "בעילה" יבוא "חדירה";
- (2) בסעיף קטן (א) –
- (א) בפסקה (1), בכל מקום, במקום "הבועל קטינה" יבוא "החודר לגופו של קטיין", במקום "לה" יבוא "לו" ובמקום "והיא אינה נשואה לו" יבוא "והוא אינו נשוי לו";
- (ב) בפסקה (2), בכל מקום, במקום "לה" יבוא "לו", במקום "שבעל קטינה" יבוא "החודר לגופו של קטיין" ובמקום "לקטינה" יבוא "לקטיין";
- (3) בסעיף קטן (ב), במקום "הבועל אישה שמלאו לה" יבוא "החודר לגופו של אדם שמלאו לו".
3. ביטול סעיף 347
4. תיקון סעיף 347 א
5. תיקון סעיף 347 ב
6. תיקון סעיף 351
- (1) בסעיף קטן (א), המילים "או של מעשה סדום לפי סעיף 347(ב)" – יימחקו;
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "הבועל אישה" יבוא "החודר לגופו של אדם", בכל מקום, במקום "לה" יבוא "לו" והמילים "או העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו ארבע שנים וטרם מלאו לו עשרים ואחת שנים" – יימחקו;
- (3) בסעיף קטן (ה), בהגדרה "בן משפחה", בכל מקום, במקום "בעילה" יבוא "חדירה".

- תיקון סעיף 353 7. בסעיף 353 לחוק העיקרי, במקום "סעיפים" יבוא "סעיף", והמילים "או 347(א)" – יימחקו ;
- תיקון סעיף 354 8. בסעיף 354 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א)(2) –
- (א) בפסקת משנה (ב), במקום "בעילה אסורה בהסכמה" יבוא "חדירה אסורה בהסכמה" ;
- (ב) פסקת משנה (ג) – תימחק ;
- (2) בסעיף קטן (ג)(2), פסקת משנה (ב) – תימחק.
- תיקון חוק הכשרות 9. בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962², בסעיף 27א – המשפטית והאפוטרופסות
- (1) בסעיף קטן (א)(2), המילים "או מעשה סדום" – יימחקו ;
- (2) בסעיף קטן (ז), ההגדרה "מעשה סדום" – תימחק.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לתקן את ההגדרה הקיימת של עבירת האונס בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – החוק) כך שתכלול גם מקרים של אונס גברים.

כיום, סעיף 345 לחוק מגדיר אונס כמעשה של חדירה לגופה של אישה. הגדרה זו מותירה מחוץ לתחולת העבירה מקרים של אונס גברים, אשר כיום מטופלים תחת עבירות אחרות כמו "מעשה סדום". הצעת החוק מתקנת עיוות זה, ומייצרת הכרה בכך שגם גברים יכולים להיות קורבנות לאונס תוך שהיא מגדירה אונס כחדירה לגופו של אדם – בין אם מדובר באישה או בגבר – ללא הסכמתו. שינוי זה ישקף הכרה בחומרת הפגיעה המינית, ללא הבדל מגדרי, ויעביר מסר חברתי חשוב לגבי חומרתה של פגיעה מינית בכל אדם. בנוסף, התיקון יתאים את החוק הישראלי לסטנדרטים בינלאומיים עדכניים בתחום עבירות המין, ויקדם שוויון בהגנה המשפטית על קורבנות תקיפה מינית.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בתשרי התשפ"ה (28.10.2024)

² ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

הכנסת העשרים ותמש

יוזמים : חברי הכנסת

אריאל קלנר
דן אילוז
צביקה פוגל
אוהד טל
משה סעדה
בועז ביסמוט
חנוך דב מלביצקי
לימור סון הר מלך
יוסף טייב
טלי גוטליב
אלי דלל
אוריאל בוסו
יונתן מישרקי
אליהו רביבו
אופיר כץ
יצחק קרויזר
עמית הלוי

פ/25/3174

הצעת חוק בתי המשפט (תיקון – שקיפות בארגונים נתמכים), התשפ"ג–2023

הוספת סעיף 68 ג 1. בחוק בתי המשפט, התשמ"ד–1984,¹ אחרי סעיף 68 יבוא :

"אחד הצדדים 68ג. (א) היה ואחד הצדדים נתמך, יציין עובדה זו נתמך שעיקר מימונו מישות מדינית זרה כבית משפט גבוה לצדק; לעניין סעיף זה, "נתמך" – כהגדרתו בסעיף 5א(א) לחוק חובת גילוי למי שנתמך על ידי ישות מדינית זרה, התשע"א–2011.²

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

² ס"ח התשע"א, עמ' 362.

(ב) היה ואתד הצדדדים בעתירה נתמד, יעביר
משרד המשפטים למשרד החוץ את כתב העתירה,
בסמוך לאחר קבלתה."

דברי הסבר

הצעת החוק נועדה להחיל על נציגי גופים הפועלים בישראל בשם ישויות מדיניות זרות כללי שקיפות
וגילוי נאות המתחייבים ממערך נסיבות זה.
בדרך זו מבקשת הצעת החוק להתמודד עם תופעת העמותות המייצגות בישראל, באופן שאינו שקוף,
אינטרסים זרים של מדינות חוץ ופועלות תחת מעטה של התארגנות מקומית המבקשת לדאוג לאינטרס
הציבורי הישראלי. על פי ההצעה, עמותה שעיקר מימונה מישות מדינית זרה תציין זאת בכל עתירה
שתוגש לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק.
כמו כן, על משרד המשפטים להעביר למשרד החוץ את כתב העתירה כאשר אחד הצדדים בעתירה
הוא נתמד שעיקר מימונו מישות מדינית זרה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בניסן התשפ"ג (29.03.2023)

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

טיוטת חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' ___),
התשפ"ה-2024

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

החוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011 (להלן – החוק או הוראת השעה), נחקק כהמשך וכהשלמה להחלטת ועדת השרים לבחינת הקמתו של מערך השיטור העירוני מיום כ"ו בסיוון התש"ע (8 ביוני 2010), אשר קיבלה תוקף של החלטת ממשלה מס' 1848 ביום י"ב בתמוז התש"ע (24 ביוני 2010) וכותרתה "מתכונת להפעלת שיטור עירוני בישראל -- רפורמה בתחום הביטחון האישי" (להלן- החלטת הממשלה מס' 1848).
בהחלטת ממשלה מס' 1848 הוחלט כי מערכי האכיפה העירוניים יוקמו ויפעלו כפיילוט לתקופה של שנתיים. בשל כך, חוקק החוק כהוראת שעה, בתחילה לתקופה של שנתיים ובהמשך הוארך החוק לתקופות נוספות, כשהאחרונה בהן נקבעה עד ליום י"ז בכסלו התשפ"ה (18 בדצמבר 2024).
בטיוטת חוק זה, מוצע להפוך את הוראת השעה להוראת קבע וכן לבצע מספר שינויים בחוק בהתאם לניסיון המצטבר של מערכי האכיפה העירוניים במשך השנים והצורך שעולה מהשטח, הכל כמפורט בטיוטת החוק ובדברי ההסבר.

ג. עיקרי החוק המוצע

הפיכת הוראת השעה להוראת קבע ותיקונים נוספים בחוק.

ד. השפעת החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות

הקמת והפעלת מערכי אכיפה עירוניים ברשויות המקומיות ימשיכו להתבצע בהתאם לתקציב המוקצה לנושא.

ה. להלן נוסח טיוטת החוק המוצע ודברי הסבר

טיוטת חוק מטעם המשרד לביטחון לאומי:

טיוטת חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון

מס' _____), התשפ"ה-2024

1.	ב. חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011 ¹ (להלן - החוק העיקרי), בשם החוק, המילים "הוראת שעה" - יימחקו.	תיקון שם החוק
2.	ב. סעיף 1 לחוק העיקרי -	תיקון סעיף 1
(א)	ב. סעיף קטן (א), במקום "אלימות" יבוא "עבירות מסכנות חיים במרחב הציבורי ולמניעת נזק חמור לרכוש במרחב הציבורי".	
(ב)	ב. סעיף קטן (ב), במקום האמור בו יבוא - "לשם השגת מטרות חוק זה, יפעל ברשויות מקומיות מסוימות מערך אכיפה עירוני שיסייע למשטרת ישראל בפעולות כאמור".	
3.	ב. סעיף 2 לחוק העיקרי -	תיקון סעיף 2
(א)	ב. בהגדרה "פקח עירוני", במקום "סעיף 3" יבוא "סעיף 337א לפקודת העיריות ² או סעיף 13 לפקודת המועצות המקומיות ³ , לפי העניין";	
(ב)	ב. בהגדרה "השר", במקום "הפנים" יבוא "לאומי".	
4.	ב. פרק ג' לחוק העיקרי - בטל.	ביטול פרק ג'
5.	ב. במקום סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:	החלפת סעיף 7
7.	(א) ברשויות מקומיות שיקבע השר, בצו, בהסכמת שר הפנים, יוקם ויפעל מערך אכיפה שיורכב משני אלה (בחוק זה - מערך אכיפה עירוני):	"הקמת והפעלה של מערך אכיפה עירוני
(1)	יחידת פיקוח עירוני ייעודית של פקחים מסייעים;	
(2)	כוח שיטור ייעודי של שוטרים.	
(ב)	השר יפרסם באתר האינטרנט של המשרד לביטחון לאומי, רשימה עדכנית של הרשויות המקומיות שבהן מוקם ומופעל מערך אכיפה עירוני לפי סעיף זה.	
א.7.	(א) קביעה כאמור בסעיף 7 תיעשה לפי אמות מידה שקבע השר בתקנות, בתיאום עם משטרת ישראל ובהסכמת שר הפנים.	אמות מידה לקביעת הרשויות המקומיות
(ב)	אמות המידה יביאו בחשבון, בין היתר, נתונים אלה:	
(1)	היקף העבריינות בתחומי הרשות המקומית, בעבירות שקבע השר בתיאום עם משטרת ישראל;	

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 1057; התש"ף, עמ' 68.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197; ס"ח התשפ"א, עמ' 229.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256.

(2) גודל האוכלוסייה בתחומי הרשות המקומית ;						
(3) המדד החברתי-כלכלי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ;						
(4) מדד הפריפריאליות שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.						
(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), רשאי השר, בהסכמת שר הפנים, לקבוע כי לעניין סוג רשות מקומית שיקבע יחולו חלק מאמות המידה בלבד, או כי יחולו אמות מידה נוספות שיקבע, אם קביעה זו נדרשת בשל מאפייני הסוג של הרשות המקומית.						
השר יקבע בנהלים, בהתייעצות עם שר הפנים ובתיאום עם משטרת ישראל, כללים לקביעת מבנה הכוח של מערך אכיפה עירוני והרכבו. השר יפרסם באתר האינטרנט של המשרד לביטחון לאומי את הנהלים לפי סעיף זה.	ב.7.	כללים לקביעת מבנה הכוח של מערך אכיפה עירוני והרכבו				
לא יקבע השר, בצו כאמור בסעיף 7, רשות מקומית שבה יוקם ויפעל מערך אכיפה עירוני, אלא אם כן הרשות המקומית נתנה את הסכמתה והתחייבה לעמוד בתנאים הנדרשים להקמה ולהפעלה של מערך האכיפה העירוני בתחומה כפי שנמסרו לה; תנאים כאמור יגובשו בידי השר בהסכמת שר הפנים, בשים לב, בין השאר, למאפיינים של סוג הרשות המקומית ולמשאבים המוקצים לכך; השר יפרסם באתר האינטרנט של המשרד לביטחון לאומי את התנאים לפי סעיף זה.	ג.7.	הסכמת הרשות המקומית והתחייבותה לעמוד בתנאים				
(א) השר רשאי לקבוע, בצו, בהסכמת שר הפנים, כי ברשות מקומית תופסק פעילות מערך האכיפה העירוני, אם התקיים אחד מאלה:	ד.7.	הפסקת פעילותו של מערך אכיפה עירוני				
(1) הרשות המקומית ביקשה את הפסקת הפעילות כאמור ;						
(2) הרשות המקומית לא עמדה בהתחייבויות הנדרשות ממנה לצורך ההקמה או ההפעלה של מערך האכיפה העירוני בתחומה.						
(ב) לא יקבע השר כי פעילות מערך אכיפה עירוני תופסק ברשות מקומית לפי סעיף קטן (א)(2), אלא לאחר שנתן לרשות המקומית הזדמנות להשמיע את טענותיה ;						

<p>(ג) לא עמדה הרשות המקומית בהתחייבויות הנדרשות ממנה לצורך ההקמה או ההפעלה של מערך האכיפה העירוני בתחומה, רשאי המשרד לביטחון לאומי להפחית את היקף השתתפותו במימון פקחים מסייעים ביחידת הפיקוח העירוני הייעודית באותה הרשות, וזאת לאחר שניתן לרשות פרק זמן סביר לעמוד בהתחייבויותיה כאמור.</p>						
<p>בסעיף 8 לחוק העיקרי, במקום "אלימות" יבוא "עבירות מסכנות חיים במרחב הציבורי ולמניעת נזק חמור לרכוש בציבור", המילים "לצורך מניעת אלימות" – יימחקו, ובמקום "פרק" יבוא "חוק".</p>				.6	תיקון סעיף 8	
<p>בסעיף 10 לחוק העיקרי -</p>				.7	תיקון סעיף 10	
<p>בסעיף קטן (א), במקום "המנויה בתוספת הראשונה" יבוא "אשר נקבע בצו כי יוקם ויפעל בתחומה מערך אכיפה עירוני", במקום "פרק" יבוא "חוק" ובמקום "אלימות" יבוא "עבירות מסכנות חיים במרחב הציבורי ולמניעת נזק חמור לרכוש במרחב הציבורי";</p>			(א)			
<p>בסעיף קטן (א)(6), במקום "פרק" יבוא "חוק" והמילים "בשים לב לסוג המקום שבו ייעשה שימוש בסמכויותיו בהתאם להסמכתו" – יימחקו;</p>			(ב)			
<p>אחרי סעיף קטן (א)(6) יבוא – " (7) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, לרבות ביצוע הכשרות עתיות, כפי שיוורה השר, או מי שהסמיך לעניין זה";</p>			(ג)			
<p>בסעיף קטן (ב), במקום "הפנים" יבוא "לאומי";</p>			(ד)			
<p>אחרי סעיף קטן (ב) יבוא – " (ג) חדל להתקיים בפקח מסייע אחד מן התנאים המנויים בסעיף 10(א)(1) עד (7), תפוג תוקפה של ההסמכה".</p>			(ה)			
<p>בסעיף 11 לחוק העיקרי -</p>				.8	תיקון סעיף 11	
<p>במקום "פרק" יבוא "חוק" ובמקום "אלימות" יבוא "עבירות מסכנות חיים במרחב הציבורי ולמניעת נזק חמור לרכוש במרחב הציבורי";</p>			(א)			
<p>בסעיף קטן (4) המילים "ובמקום שקבע מפקד המחוז במשטרת ישראל לפי סעיף 15" – יימחקו.</p>			(ב)			
<p>בסעיף 12 לחוק העיקרי, המילים "והמקומות המנויים בתוספת השנייה, שבהם הוא מוסמך להפעיל את סמכויותיו" – יימחקו.</p>				.9	תיקון סעיף 12	
<p>במקום סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא :</p>				.10	החלפת סעיף 13	

<p>(א) לשם סיוע למשטרת ישראל, רשאי פקח מסייע להפעיל את הסמכויות המפורטות בסעיף קטן (ב) אם ביצע אדם במרחב הציבורי בפני הפקח המסייע אחת מן העבירות המנויות להלן או בפני אדם אחר הקורא לעזרה והמצביע עליו בפני הפקח המסייע, או אם היה לפקח המסייע חשד כי אותו אדם עומד לעבור עבירה כאמור בטווח הזמן המיידית, ובלבד שקיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות לפי סעיף זה:</p>	<p>13.</p>	<p>סמכויות למניעת עבירות מסכנות חיים במרחב הציבורי ולמניעת נזק חמור לרכוש במרחב הציבורי</p>	
<p>עבירה העלולה לפגוע בגופו של אדם או המעמידה אותו בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה;</p>	<p>(1)</p>		
<p>עבירה העלולה לגרום לנזק חמור לרכוש במרחב הציבורי;</p>	<p>(2)</p>		
<p>חשד שאדם נושא עמו שלא כדין נשק, או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק, או שנשק המוחזק שלא כדין נמצא בכלי תחבורה.</p>	<p>(3)</p>		
<p>לדרוש מאותו אדם למסור לו את שמו ומעונו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;</p>	<p>(1) (ב)</p>		
<p>לערוך חיפוש על גופו של האדם או בכלי תחבורה אם יש לו חשד סביר שהאדם נושא עמו שלא כדין נשק, או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או שנשק המוחזק שלא כדין נמצא בכלי תחבורה;</p>	<p>(2)</p>		
<p>לעכב את האדם עד לבואו של שוטר; על עיכוב לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 72 עד 74 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, בשינויים המחויבים, וכן סעיף 44 לפקודת החיפוש; פקח מסייע המבצע עיכוב לפי פסקה זו, רשאי להשתמש בכוח סביר, אם סירב האדם להיעתר לבקשת העיכוב, ויש חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה.</p>	<p>(3)</p>		
<p>בסעיף זה – "עיכוב" – הגבלת חירותו של אדם לנוע באופן חופשי.</p>	<p>(ג)</p>		
<p>הפעיל פקח מסייע את סמכויותיו לפי סעיפים 13 או 13א, יתעד את פעולותיו. תיעוד כאמור יועבר למפקד יחידת השיטור העירוני הרלוונטית. הוראות בעניין זה ייקבעו בנהלים.</p>	<p>(ד)</p>		

<p>המשטרה תעביר דיווח חודשי בעניין הפעלת סמכויות הפקחים המסייעים לפי סעיפים 13 ו-13א למנהלת הארצית לשיטור ואכיפה עירונית במשרד לביטחון לאומי.</p>	<p>(ה)</p>								
<p>השתמש פקח מסייע בסמכותו שלא כדין או שהתנהג התנהגות שאינה הולמת את תפקידו, ובכלל זאת הפר הנחיות והוראות של מפקד היחידה, או כי הוא חדל להיות מתאים לשמש בתפקיד מכל טעם אחר שיירשם, וזאת באופן שמונע ממנו להמשיך ולמלא את תפקידו, תפנה משטרת ישראל למנהלת היחידה הארצית לשיטור ואכיפה עירונית במשרד לביטחון לאומי בבקשה לביטול הסמכתו כפקח מסייע.</p>	<p>(ו)</p>								
<p>לשם סיוע למשטרת ישראל במאבק בתופעת השכרות, יהיו לפקח מסייע סמכויות בהתאם לחוק המאבק בתופעת השכרות, תש"ע-2010, באזורים שקבע מפקד המחוז במשטרת ישראל שהם מסוג המקומות המנויים בתוספת.</p>	<p>(א)</p>	<p>א.13.</p>	<p>סמכויות למאבק בתופעת השכרות (הוראת שעה)</p>						
<p>על אף האמור בסעיף קטן (א) לא יפעיל פקח מסייע את סמכויותיו לפי סעיף זה כלפי קטין אלא בין השעות 21:00 ל-06:00.</p>	<p>(ב)</p>								
<p>הוראות לעניין אופן הטיפול במשקה ובכלי הקיבול לצורך תפיסתם או השמדתם שנקבעו לפי חוק המאבק בתופעת השכרות, תש"ע – 2010, יחולו גם לעניין סמכויות פקח מסייע לפי סעיף זה.</p>	<p>(ג)</p>								
<p>הוראות סעיף זה יעמדו בתוקפן שנה מיום תחילתו של חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' _____), התשפ"ה-2024.</p>	<p>(ד)</p>								
<p>סעיף 15 לחוק העיקרי – בטל.</p>						<p>.11</p>		<p>ביטול סעיף 15</p>	
<p>בסעיף 17 לחוק העיקרי, במקום "המנויה בתוספת הראשונה" יבוא "אשר פועל בתחומה מערך אכיפה עירוני".</p>						<p>.12</p>		<p>תיקון סעיף 17</p>	
<p>סעיף 18 לחוק העיקרי – בטל.</p>						<p>.13</p>		<p>ביטול סעיף 18</p>	
<p>סעיף 19 לחוק העיקרי – בטל.</p>						<p>.14</p>		<p>ביטול סעיף 19</p>	
<p>בסעיף 21 לחוק העיקרי, בכותרת השוליים, המילים "הוראת שעה" – יימחקו.</p>						<p>.15</p>		<p>תיקון סעיף 21</p>	
<p>בסעיף 22 לחוק העיקרי –</p>						<p>.16</p>		<p>תיקון סעיף 22</p>	
<p>בסעיף קטן (א), המילים "למעט פרק ג" – יימחקו ;</p>	<p>(1)</p>								

	(2) סעיף קטן (ב) – בטל.						
ביטול סעיף 23	17. סעיף 23 לחוק העיקרי – בטל.						
ביטול התוספת הראשונה	18. התוספת הראשונה לחוק העיקרי – בטלה.						
ביטול התוספת השנייה	19. התוספת השנייה לחוק העיקרי – בטלה.						
תיקון פקודת העיריות	20. בפקודת העיריות, אחרי סעיף 337 יבוא:						
”סימן א'1: הסמכת פקחים עירוניים							
	הסמכת פקחים עירוניים	337.א.	(א)	ראש עירייה רשאי להסמיק, מבין עובדי העירייה, פקחים עירוניים, שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן, לשם פיקוח על ביצוע חוקי עזר, ובלבד שלא יוסמך פקח עירוני אלא אם כן התקיימו בו כל אלה:			
			(1)	הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת היועץ המשפטי לעירייה, לשמש כפקח עירוני;			
			(2)	הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה השר בהסכמת השר לביטחון הפנים;			
			(3)	הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורה השר.			
			(ב)	הודעה על הסמכת פקח עירוני לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.			
			(ג)	אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מסמכות ראש העירייה או מועצת העירייה להסמיק פקחים או למנותם לפי כל דין.			
	סמכויות פקח עירוני	337.ב.	(א)	לשם פיקוח על ביצוע חוקי עזר בתחום העירייה שבה הוא עובד, רשאי פקח עירוני, לאחר שהזדהה לפי סעיף 337ג			
			(1)	לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;			

<p>(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצועו של חוק עזר; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-41995;</p>							
<p>(3) להיכנס למקום, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.</p>							
<p>(ב) אין בסמכויות פקח עירוני לפי פרק זה כדי לגרוע מסמכויות פיקוח שניתנו לו לפי כל דין.</p>							
<p>פקח עירוני לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בתחום העירייה שבה הוא עובד, בעת מילוי תפקידו ובהתקיים כל אלה:</p>	.ג337	זיהוי פקח עירוני					
<p>(1) הוא לובש מדי פקח, בצבע ובצורה שהורה לעניין זה ראש העירייה, ובלבד שלא יהיה בהם כדי להטעות כנחזים להיות מדי משטרה, והוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;</p>							
<p>(2) יש בידו תעודה החתומה בידי ראש העירייה, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.</p>							
<p>פקח עירוני לא ישתמש בסמכויותיו לפי פרק זה כלפי אלה:</p>	.ד337	סייג לסמכויות פקח עירוני					
<p>(1) מוסד ממוסדות המדינה, למעט בית חולים ממשלתי;</p>							
<p>(2) ספקים ומפעלים המפתחים או המייצרים ציוד ביטחוני בעבור כוחות הביטחון, שקבע לעניין זה, מטעמי ביטחון המדינה, ראש הממשלה או שר הביטחון, בהתייעצות עם השר; לעניין זה, "כוחות הביטחון" ו"ציוד ביטחוני" – כהגדרתם בחוק התאגידים הביטחוניים (הגנה על אינטרסים ביטחוניים), התשס"ו-52006.</p>							
<p>בפקודת המועצות המקומיות, אחרי סעיף 113 יבוא:</p>					.21	תיקון פקודת המועצות המקומיות	
<p>הוראות סעיפים 337 א עד 337 ד לפקודת העיריות יחולו, בשינויים המחויבים, על מועצה מקומית.</p>	.ז13	"תחולת הוראות - הסמכת פקחים וסמכויות פיקוח					

⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366; התשע"ד, עמ' 296.

⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 174.

<p>(א) רשות מקומית שערב תחילתו של חוק זה (להלן – יום התחילה), הייתה מנויה בתוספת הראשונה לחוק העיקרי, יראו אותה כאילו נקבעה בצו לפי סעיף 7 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, ומערך האכיפה העירוני ימשיך לפעול בתחומה, אלא אם כן חופסקה פעילותו בהתאם להוראת סעיף 7 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה.</p>	<p>22.</p>	<p>הוראות מעבר</p>
<p>(ב) עד לקביעת אמות מידה ראשונות בהתאם לסעיף 7 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, יראו כאמות מידה לעניין הסעיף האמור את התבחינים לבחירת רשויות מקומיות שבהן יוקם ויפעל מערך אכיפה עירוני שנקבעו בהחלטת הממשלה מס' 1331 מיום י"ב באדר א' התשע"ד (12 בפברואר 2014), בהחלטת הממשלה מס' 1645 מיום א' בתמוז התשע"ו (7 ביולי 2016), בהחלטת הממשלה מס' 4389 מיום י"ב בטבת התשע"ט (20 בדצמבר 2018) ובהחלטת הממשלה מס' 631 מיום י' בכסלו התשפ"ב (14 בנובמבר 2021).</p>		
<p>(ג) הסמכת לפקח עירוני שנעשתה ערב יום התחילה, לפי הוראות סעיף 3 לחוק העיקרי כנוסחו ערב יום התחילה, ועמדה בתוקף ערב המועד האמור, יראו אותה כהסמכה שניתנה לפי סעיף 337א לפקודת העיריות או לפי סעיף 13 לפקודת המועצות המקומיות, כנוסחם בסעיפים 20 ו-21 לחוק זה, בהתאמה, לפי העניין, והיא תעמוד בתוקפה עד תום תקופת תוקפה, אלא אם כן בוטלה או שתוקפה פקע קודם לכן לפי כל דין.</p>		
<p>(ד) סמכויות שהיו נתונות לפקח מסייע ערב יום התחילה לפי הוראות סעיף 13 לחוק העיקרי כנוסחו ערב יום התחילה, ימשיכו לעמוד בתוקפן עד שיקבל הפקח המסייע הכשרה מתאימה והיו נתונות לו הסמכויות לפי הוראות סעיף 13 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 10 לחוק זה.</p>		
<p>(ה) עד לקביעת כללים בהתאם לסעיף 7 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, יראו ככללים לעניין הסעיף האמור את הכללים שנקבעו בהחלטת ממשלה מס' 696 מיום ט"ו באולול התשע"ג (21 באוגוסט 2013) ובהחלטת ממשלה מס' 4388 מיום י"ב בטבת התשע"ט (20 בדצמבר 2018).</p>		

דברי הסבר

כללי החוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011 (להלן – החוק או החוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים), נחקק כחלק ממהלך המשלים את החלטת ועדת השרים למאבק באליומות מיום כ"ו בסיוון התש"ע (8 ביוני 2010). החלטת ועדת השרים קיבלה ביום י"ב בתמוז התש"ע (24 ביוני 2010), תוקף של החלטת ממשלה שמספרה 1848 (להלן – החלטת הממשלה מס' 1848) שכותרתה "מותכונת להפעלת שיטור עירוני בישראל – רפורמה בתחום הביטחון האישי". במסגרת החלטה זו, הוחלט, בין השאר, על הקמתו של מערך אכיפה עירוני משולב ברשויות המקומיות, הכולל כוח שיטור ייעודי ויחידת פיקוח עירונית ייעודית, אשר יפעל להרתעה, מניעה ואכיפה בתחום עבירות איכות החיים, האלימות וההתנהגות האנטי-חברתית (להלן – מערך אכיפה עירוני). זאת, במטרה לאפשר רפורמה מהותית ויסודית, שתגביר במידה ניכרת את הביטחון האישי ואת תחושת הביטחון האישי של אזרחי המדינה ותושביה, כדרך מרכזית וכמנוף לשיפור איכות החיים במדינת ישראל.

בהתאם להחלטת הממשלה מס' 1848 ובמטרה לייעל את יכולת הפיקוח והאכיפה של הרשויות המקומיות בעבירות שבתחום אחריותן ולאפשר להן לסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות בשטחן, נחקק החוק. בחוק הוקנו לפקחי רשויות מקומיות אשר עומדים בתנאים הקבועים בפרק ג' לחוק ואשר הוסמכו לפי הוראותיו, סמכויות מסוימות לשם פיקוח על ביצוע חוקי עזר. כמו כן, לפקחי רשויות מקומיות אשר הוסמכו ל"פקחים מסייעים" בהתאם להוראות פרק ד' לחוק, הוקנו סמכויות נוספות שאותן

הם רשאים להפעיל לשם סיוע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות, בתנאים ובסייגים המפורטים בחוק. בהתאם לתפיסת ההפעלה של מערכי האכיפה העירוניים כפי שגובשה במשרד לביטחון הפנים ובמשטרת ישראל, מתמקדים מערכי האכיפה העירוניים באכיפת סל עבירות מוגדר, בתחומי איכות החיים ומניעת אלימות.

לאור חדשנות מערכי האכיפה העירוניים באותה העת וכדי לבחון את האפקטיביות שבהקמתם ואת מידת יעילותם בהשגת המטרות שהוגדרו ופורטו לעיל, הוחלט בהחלטת הממשלה מס' 1848 כי המערכים יוקמו ויפעלו כפיילוט לתקופה של שנתיים. בשל כך, חוקק החוק כהוראת שעה, בתחילה לתקופה של כשנתיים עד יום כ"ד באב התשע"ג (31 ביולי 2013). במהלך השנים הוארכה תקופת הוראת השעה מזמן לזמן בתקופות נוספות, ולאחרונה בחוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' 13), התשפ"ה-2024 (ס"ח התשפ"ה, עמ' 12) הוארך תוקפה עד יום י"ז בכסלו התשפ"ה (18 בדצמבר 2024). בשנות הפעלת מערכי האכיפה העירוניים ובהתאם לתקציב שהוקצה לנושא, עד כה הוכללו בתוספת הראשונה לחוק 89 רשויות מקומיות. במרביתן פועלים מערכי אכיפה עירוניים ובחלקן מערכי האכיפה העירוניים נמצאים בשלבי הקמה והיערכות שונים. נוסף על כך, פועלים מערכי אכיפה עירוניים בכמה רשויות מקומיות באזור יהודה ושומרון מכוח סעיף 87 לתקנון המועצות המקומיות (יהודה והשומרון), התשמ"א-1981 שכותרתו אימוץ הוראות חוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (תיקון מס' 203) התשע"ב-2012.

הנתונים שהצטברו במשרד לביטחון לאומי ובמשטרת ישראל מעידים כי פעילות מערכי האכיפה העירוניים במתכונתם הנוכחית היא יעילה ואפקטיבית. בנוסף, קיימת שביעות רצון רבה בקרב ראשי הרשויות המקומיות מפעילות מערכי האכיפה העירוניים, לרבות מתחומי הפעילות ומהידוק שיתוף הפעולה בין הרשויות המקומיות לבין משטרת ישראל ומהיזומה לפעילויות משותפות שלהם בתחומי האכיפה השונים. מרביתם מדגישים את תשיבות הפרויקט ומציינים את התרומה המשמעותית של מערכי האכיפה העירוניים לשיפור איכות החיים ותחושת הביטחון של התושבים ברשויות המקומיות שבהן פועלים המערכים.

ממצאי סקרים שנערכו בנוגע לפעילות מערכי אכיפה העירוניים מעידים, בין השאר, על עלייה קבועה בתחושת הביטחון של התושבים ביישובים שבהם קיים מערך אכיפה עירוני במשך השנים ועל ירידה בדיווח (גם למשטרה וגם למוקד העירוני) בשיעור עבירות איכות חיים ביישובים "ותיקים" בתכנית אשר נבדקו במחקר.

בהקשר זה יש לציין כי תכנית מערכי אכיפה עירוניים משולבים היא תכנית שפועלת למימוש אסטרטגיית שיטור ממוקד בעיות (Policing Oriented Problem). במהלך שני העשורים האחרונים אסטרטגיה זו הולכת וצוברת תאוצה ברחבי העולם ובפרט במדינות ה-OECD כגון: הולנד, צרפת, אנגליה, איטליה, קנדה ועוד, כך שהיא הפכה לכלי בסיסי בתכניות שיטור בעולם.

על רקע ממצאים אלה, פורסמו החל משנת 2015 הצעות חוק מטעם הממשלה אשר ביקשו להפוך את הוראת השעה בנושא להוראת קבע (ראו למשל הצעות חוק הממשלה מס' 929, התשע"ה, עמ' 752; הצעות חוק הממשלה מס' 1105, התשע"ז, עמ' 750; הצעות חוק הממשלה מס' 1421, התשפ"א, עמ' 522). ואולם עד כה טרם עוגנה הוראת השעה כהוראת קבע אלא הוחלט על הארכת תוקפה, כאמור, עד יום י"ז בכסלו התשפ"ה (18 בדצמבר 2024).

בעקבות מתקפת הטרור הרצחנית שהתרחשה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) שבעקבותיה הוכרו על מצב מיוחד בעורף והחלה מלחמת "חרבות ברזל" המצויה עדיין בעיצומה, חל עיכוב בקידום עבודת המטה המבוצעת על ידי גורמי המקצוע במשרד לביטחון לאומי ובמשטרת ישראל, לבחינה ולהסדרה של היבטי התוכנית השונים והעברתה למסלול של הסדר קבע. נוסף על כך, עלה הצורך לבחינת התוכנית ואפשרות עדכונה, בהתאם לתובנות שעלו על רקע אירועים אלה.

בתודשים האחרונים חודשה עבודת המטה והתקיימו מספר דיונים בעניין, וביום י"ט בתמוז התשפ"ד (25

ביולי 2024) הפיץ המשרד לביטחון לאומי תזכיר חוק שבו מוצע להפוך את הוראת השעה להוראת קבע ולעדכן את התוכנית בהתאם לתובנות שעלו על רקע המצב הביטחוני עקב מתקפת הטרור כאמור וימלחמת חרבות ברזל (תזכיר חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (הפיכת הוראת השעה להוראת קבע ותיקונים נוספים) (תיקון), התשפ"ד-2024).

בהמשך לתזכיר החוק שהופץ ולהערות שהתקבלו, התקיים שיח עם משרדי הממשלה הרלוונטיים לטיוב נוסח ההסדרים המוצעים בתזכיר החוק.

לאור האמור, מוצע בהצעת חוק זו לתקן את החוק ולהפכו להוראת קבע וכן לבצע תיקונים נוספים בחוק, כפי שיפורט להלן.

סעיף 1 מטרתה העיקרית של הצעת החוק היא להפוך את החוק להוראת קבע. לפיכך מוצע למחוק משם החוק את המילים "הוראת שעה".

סעיף 2 סעיף 1 לחוק קובע את מטרת החוק. מוצע לתקנו באופן שישקף מספר שינויים מרכזיים המוצעים בהצעת חוק זו: האחד, הפיכת החוק מהוראת שעה להוראת קבע כאמור בסעיף 1 להצעת החוק. לפיכך מוצע להשמיט מסעיף המטרה, את המילים הקובעות שמערך האכיפה העירוני יפעל לתקופת ניסיון. השני, הרחבת המקרים שבהם יוכלו הפקחים המסייעים לסייע למשטרת ישראל, וזאת בהתאם לשינוי המוצע בסעיף 13 לחוק. לפיכך, מוצע כי במקום פעולות למניעת "אלימות" יוכלו הרשויות המקומיות לסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת "עבירות מסכנות חיים במרחב הציבור ולמניעת נזק חמור לרכוש במרחב הציבורי".

השלישי, העברתו של פרק ג' לחוק שעניינו הסמכת פקחים עירוניים - לפקודת העיריות, ובשל כך ביטולו של פרק זה מהחוק, כמבואר בדברי ההסבר לסעיף 4 להצעת החוק. וכן את המילים הקובעות שמכות החוק יוסמכו פקחים עירוניים לצורך פיקוח על ביצוע חוקי עזר.

סעיף 3 סעיף 2 לחוק הוא הסעיף הקובע את ההגדרות. מאחר שמוצע בסעיף 4 להצעת החוק להעביר את פרק ג' לחוק לפקודת העיריות ולבצע תיקון דומה בפקודת המועצות המקומיות, כאמור בסעיפים 20 ו-21 להצעת החוק, מוצע לתקן בהתאמה את ההגדרה של "פקח עירוני" בחוק ולהפנות לסעיף הסמכת הפקחים המוצע בפקודת העיריות ובפקודת המועצות המקומיות. בנוסף, מוצע לעדכן את ההגדרה "השר" לאור שינוי שם השר לביטחון פנים לשר לביטחון לאומי.

סעיפים 4, 16, 20 ו-21 בהמשך להצעה להפוך את החוק מהוראת שעה להוראת קבע, מוצע, בסעיף 4 להצעת החוק, לבטל את פרק ג' לחוק, שעניינו הסמכת פקחים עירוניים בסמכויות מסוימות לשם פיקוח על ביצוע חוקי עזר, ולהכניסו, בסעיף 20 להצעת החוק, כסימן א'1 המוצע בפרק שישה עשר לפקודת העיריות, בהתאמות הנדרשות. כן מוצע, בסעיף 21 להצעת החוק, להחיל את התיקון האמור בפקודת העיריות גם על מועצות מקומיות באמצעות הוספת סעיף 13 המוצע לפקודת המועצות המקומיות. זאת, מאחר שפקודת העיריות ופקודת המועצות המקומיות מסדירות את כלל הנושאים הנוגעים לסמכויות הרשויות המקומיות והן האכסניה מתאימה להסדרת סמכויות הפקחים העירוניים באכיפת חוקי עזר.

בהתאמה מוצע בסעיף 16 להצעת החוק, לתקן את סעיף 22 לחוק שכותרתו "ביצוע". סעיף 22 לחוק קובע, בסעיף קטן (א) שבו, כי השר לביטחון הפנים ממונה על ביצועו של חוק זה, למעט פרק ג', וסעיף קטן (ב) שבו קובע כי "שר הפנים ממונה על ביצועו של פרק ג'". מאחר שכאמור לעיל מוצע לבטל את פרק ג' לחוק ולהעביר את הוראותיו לפקודת העיריות, ממילא אין עוד צורך להתייחס בסעיף הביצוע של החוק להוראות פרק ג' שמוצע לבטלו.

וזה נוסח פרק ג' לחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים שמוצע לבטלו בסעיף 4 להצעת החוק:

"פרק ג': הסמכת פקחים עירוניים

3. הסמכת פקחים עירוניים
- (א) ראש רשות מקומית רשאי להסמיך, מבין עובדי הרשות המקומית, פקחים עירוניים, שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן, לשם פיקוח על ביצוע חוקי עזר, ובלבד שלא יוסמך פקח עירוני אלא אם כן התקיימו בו כל אלה:
- (1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת היועץ המשפטי לרשות המקומית, לשמש כפקח עירוני;
- (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה שר הפנים בהסמכת השר;
- (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורה שר הפנים.
- (ב) הודעה על הסמכת פקח עירוני לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.
- (ג) אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מסמכות ראש הרשות המקומית או מועצת הרשות המקומית להסמיך פקחים או למנותם לפי כל דין.
4. סמכויות פקח עירוני
- (א) לשם פיקוח על ביצוע חוקי עזר בתחום הרשות המקומית שבה הוא עובד, רשאי פקח עירוני, לאחר שהזדהה לפי סעיף 5 –
- (1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;
- (2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצועו של חוק עזר; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;
- (3) להיכנס למקום, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.
- (ב) אין בסמכויות פקח עירוני לפי פרק זה כדי לגרוע מסמכויות פיקוח שניתנו לו לפי כל דין.
5. זיהוי פקח עירוני
- פקח עירוני לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בתחום הרשות המקומית שבה הוא עובד, בעת מילוי תפקידו ובהתקיים כל אלה:
- (1) הוא לובש מדי פקח, בצבע ובצורה שהורה לעניין זה ראש הרשות המקומית, ובלבד שלא יהיה בהם כדי להטעות כנחזים להיות מדי משטרה, והוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;
- (2) יש בידו תעודה החתומה בידי ראש הרשות המקומית, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו שאותה יציג על פי דרישה.
6. סייג לסמכויות פקח עירוני
- פקח עירוני לא ישתמש בסמכויותיו לפי פרק זה כלפי אלה:
- (1) מוסד ממוסדות המדינה, למעט בית חולים ממשלתי;
- (2) ספקים ומפעלים המפתחים או מייצרים ציוד ביטחוני בעבור כוחות הביטחון, שקבע לעניין זה, מטעמי ביטחון המדינה, ראש הממשלה או שר הביטחון, בהתייעצות עם שר הפנים; לעניין זה, "כוחות הביטחון" ו"ציוד ביטחוני" – כהגדרתם בחוק התאגידים הביטחוניים (הגנה על אינטרסים ביטחוניים), התשס"ו-2006.

סעיף 5

כללי סעיף 7 לחוק שאותו מוצע לבטל, קובע כך:

"7. מערך אכיפה עירוני

ברשות מקומית המנויה בתוספת הראשונה יפעל מערך אכיפה עירוני, שיורכב מיחידת פיקוח עירוני ייעודית של פקחים מסייעים ומכוח שיטור עירוני ייעודי של שוטרים".

עקב הניסיון הרב שהצטבר בשנות הפעלת מערכי האכיפה העירוניים ובשל ההצעה להפוך את החוק

מהוראת שעה להוראת קבע, מוצע להחליף את סעיף 7 לחוק ולעגן במקומו בחקיקה ראשית הסדר מפורט להקמה ולהפעלה של מערך אכיפה עירוני ברשות מקומית, לקביעת אמות המידה שלפיהן יקבע באיזה רשות מקומית יוקם ויפעל המערך, לקביעת תנאי הסף לקביעת רשות מקומית כאמור ולהפסקת פעילותו של המערך, והכל כמפורט להלן.

לסעיף 7 המוצע בדומה להוראת סעיף 7 בנוסחו כיום, מוצע לקבוע גם בסעיף 7 המוצע כי מערך האכיפה העירוני יפעל בשיתוף פעולה של המשטרה והרשות המקומית, והוא יורכב מיחידת פיקוח עירוני ייעודית של פקחים מסייעים שהם עובדי הרשות המקומית שהוסמכו לפי סעיף 10 לחוק וכן מכוח שיטור ייעודי של שוטרים.

כמו כן, כדי לקצר ולייעל את תהליך קביעת הרשויות המקומיות שבהן יוקם ויפעל מערך אכיפה עירוני, מוצע לקבוע כי קביעה כאמור לא תיעשה בתוספת הראשונה לחוק כפי הקבוע כיום, אלא בצו של השר לביטחון לאומי, בהסכמת שר הפנים, וכן לא יידרש לקביעה זו אישור הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, אשר נדרש כיום.

מוצע כי קביעת השר כאמור תיעשה, בהתבסס על אמות מידה שייקבעו לפי סעיף 7א המוצע בסעיף 5 להצעת החוק.

עוד מוצע לקבוע, כי באתר האינטרנט של המשרד לביטחון לאומי תפורסם רשימה עדכנית של הרשויות המקומיות שבהן מוקם ומופעל מערך אכיפה עירוני.

לסעיף 7א המוצע מוצע להוסיף לחוק את סעיף 7א המוצע שלפיו קביעת הרשויות המקומיות שבהן יוקם ויפעל מערך האכיפה העירוני תיעשה לפי אמות מידה שיקבע השר בתקנות, בתיאום עם משטרת ישראל ובהסכמת שר הפנים. כיום גיבוש רשימת הרשויות המקומיות הרלוונטיות ודירוגן מתבצעים במשרד לביטחון לאומי, בהתאם לתבחינים ולתנאים שנקבעו בנושא בהחלטות ממשלה שונות, בין היתר, החלטה מס' 1645 מיום א' בתמוז התשע"ו (7 ביולי 2016), המהווה עדכון של החלטות ממשלה מס' 1331 מיום י"ד באדר א' התשע"ד (12 בפברואר 2014), שעדכנה את - החלטת ממשלה מס' 2910 מיום כ' באדר א' התשע"א (24 בפברואר 2011) אשר בה נקבעו התבחינים הראשונים בנושא. וכן, בהתאם לתבחינים ולתנאים שנקבעו בהחלטת ממשלה מס' 4389 מיום י"ב בטבת התשע"ח (20 בדצמבר 2018), לעניין רשימת המועצות האזוריות ודירוגן, ובהחלטת הממשלה מס' 631 מיום י' בכסלו התשפ"ב (14 בנובמבר 2021) לעניין רשויות מקומיות בחברה הערבית. ככלל, הכללת רשויות מקומיות בתכנית נעשית בהתאם לתבחינים האמורים ולתקציב המוקצה לנושא.

כעת, מוצע לקבוע כי אמות המידה שלפיהן יקבע השר בצו, בתיאום עם משטרת ישראל ובהסכמת שר הפנים, את הרשויות המקומיות שבהן יוקם ויפעל המערך כאמור ייקבעו בתקנות.

מוצע כי אמות המידה יביאו בחשבון, בין היתר, נתונים אלה: היקף העבריינות ברשות המקומית ביחס לעבירות שיקבע השר באמות המידה; גודל האוכלוסייה ברשות המקומית; המדד החברתי-כלכלי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומדד הפריפריאליות שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. עם זאת, השר יהיה רשאי לקבוע, בהסכמת שר הפנים, כי לעניין סוגי רשויות מקומיות שונות יחולו רק חלק מאמות המידה או אמות מידה נוספות, ככל שקביעה זו תידרש בשל מאפייני סוג הרשות המקומית, למשל: ערי כרך או מועצות אזוריות.

לסעיף 7ב המוצע מוצע להוסיף לחוק את סעיף 7ב המוצע שלפיו השר יקבע בנהלים, בהתייעצות עם שר הפנים ובתיאום עם משטרת ישראל, את הכללים לקביעת מבנה הכוח של מערך האכיפה העירוני והרכבו, וכי השר יפרסם את הנהלים באתר האינטרנט של המשרד לביטחון לאומי.

כיום הכללים לקביעת מבנה הכוח והרכבו קבועים בהחלטות ממשלה שונות, החלטת ממשלה מס' 696 מיום ט"ו באלול התשע"ג (21 באוגוסט 2013) והחלטת ממשלה מס' 4388 מיום י"ב בטבת התשע"ט (20 בדצמבר 2018).

כעת, מוצע לקבוע כי כללים לקביעת מבנה הכוח והרכבו ייקבעו בנהלים על ידי השר, בהתייעצות עם שר הפנים ובתיאום עם משטרת ישראל.

לסעיף 7ג המוצע לאור ההצעה להפוך את החוק מהוראת שעה להוראת קבע, מוצע לעגן בחוק את

הסכמת הרשות המקומית והתחייבותה לעמוד בתנאים הנדרשים להקמה ולהפעלה של מערך אכיפה עירוני בתחומה, כפי שנמסרו לה על ידי המשרד לביטחון לאומי לפני הכללתה בתכנית. תנאים אלו כוללים, בין היתר, את כוח האדם והאמצעים שנדרשת הרשות המקומית לייעד כדי שיפעל בתחומה מערך אכיפה עירוני, הקצאת כלי רכב למערך, הקצאת מבנה ליחידה ועוד. תנאים אלה יגובשו בידי השר לביטחון לאומי, בהסכמת שר הפנים. כאמור בסעיף המוצע, תנאים אלו יגובשו בשים לב, בין השאר, למאפיינים של סוג הרשות המקומית (למשל: האם מדובר במועצה אזורית או ברשות מקומית), וכן בשים לב למשאבים המוקצים לכך, שכן הקמה והפעלה של מערך אכיפה עירוני ברשות מקומית כפופים לקיומו של תקציב ממשלתי מתאים לטובת הפעלת הפרויקט. בנוסף, מוצע בסעיף כי התנאים כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של המשרד לביטחון לאומי.

לסעיף 77 המוצע מוצע לקבוע בחוק את העילות שמכותן רשאי השר לביטחון לאומי, בצו, בהסכמת שר הפנים, להפסיק פעילות של מערך אכיפה עירוני ברשות מקומית מסוימת. העילה האחת היא בקשת הרשות המקומית להפסקת פעילות מערך אכיפה עירוני בתחומה, מטעמים שונים. העילה השנייה היא אי עמידתה של הרשות המקומית בהתחייבויות הנדרשות ממנה לצורך החקמה או ההפעלה של מערך האכיפה העירוני בתחומה ובלבד שניתנה לרשות הזדמנות להשמיע את טענותיה בטרם קבלת החלטה על הפסקת הפעלת מערך האכיפה העירוני בתחומה. בעילה זו בעיקר מדובר במקרים שבהם הרשות המקומית אינה מעמידה את כוח האדם והאמצעים הנדרשים ממנה לצורך החקמה וההפעלה של המערך, או במקרים שבהם הרשות המקומית מעוניינת להפעיל את מערך האכיפה העירוני למשימות שונות מהמשימות שהוגדרו לו.

בנוסף, מוצע לקבוע כי אם לא עמדה הרשות המקומית בהתחייבויות הנדרשות ממנה לצורך החקמה או ההפעלה של מערך האכיפה העירוני בתחומה, יהיה רשאי המשרד לביטחון לאומי להפחית את היקף השתתפותו במימון הפקחים המסייעים ביחידת הפיקוח העירוני הייעודית באותה רשות, וזאת לאחר שניתן לרשות פרק זמן סביר לעמוד בהתחייבויותיה.

לסעיף 6 המוצע מוצע לשנות את המונח "אלימות" ולהחליפו ב- "עבירות מסכנות חיים במרחב הציבורי ולמניעת נזק חמור לרכוש במרחב הציבורי", וזאת בהתאם להרחבת המקרים שבהם יוכלו הפקחים המסייעים לסייע למשטרת ישראל, בהתאם לשינוי המוצע בסעיף 13 לחוק. בנוסף, לאור מחיקת פרק ג' לחוק מוצע לשנות את המילה "פרק" במילה "חוק".

לסעיף 7 גם בסעיף זה, מוצע לשנות את המונח "אלימות" ולהחליפו ב- "עבירות מסכנות חיים במרחב הציבורי ולמניעת נזק חמור לרכוש במרחב הציבורי", וזאת בהתאם להרחבת המקרים שבהם יוכלו הפקחים המסייעים לסייע למשטרת ישראל, בהתאם לשינוי המוצע בסעיף 13 לחוק.

לאור ביטול התוספת השנייה לחוק, כמוצע בסעיף 19 להצעת החוק, מוצע למחוק בסעיף קטן (6) את ההתייחסות לסוג המקום שבו ייעשה שימוש בסמכויות. בנוסף, מוצע להוסיף את סעיף קטן (7) ולהוסיף תנאי נוסף להסמכת פקח מסייע, והוא עמידה בתנאי כשירות נוספים, לרבות ביצוע הכשרות עתיות, כפי שיורה השר, או מי שהסמיך לעניין זה.

מוצע להוסיף את סעיף קטן (ג) ולקבוע בו כי אם חדל להתקיים בפקח מסייע אחד מן התנאים הקבועים בסעיף לצורך הסמכתו, תפוג תוקפה של ההסמכה.

לסעיף 8 ו-9 לאור ביטול התוספת השנייה לחוק, כמוצע בסעיף 19 להצעת החוק, וביטול סעיף 15 לחוק, כמוצע בסעיף 11 להצעת החוק, מוצע בסעיף 8 למחוק בסעיף קטן (4) את ההתייחסות למקומות המנויים בתוספת השנייה ובסעיף 9 למחוק את ההתייחסות לסעיף 15 לחוק.

לסעיף 10 סעיף 13 לחוק מעניק לפקחים המסייעים סמכויות של דרישת הזדהות, חיפוש ועיכוב וזאת לשם סיוע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות. "מעשה אלימות" מוגדר בסעיף כ-"הכאת אדם או הפעלת כוח על גופו בדרך אחרת, במישרין או בעקיפין, בלא הסכמתו או בהסכמתו שהושגה בתרמית".

לאחר 13 שנים שבהם פועלים מערכי האכיפה העירוניים ולאור הצטברות הניסיון והצורך שעולה מהשטח, מוצע בסעיף זה להרחיב את המקרים שבהם יוכלו הפקחים המסייעים לסייע למשטרת ישראל, וזאת לצורך

מניעת עבירות מסכנות חיים במרחב הציבורי ולמניעת נזק חמור לרכוש ציבורי במרחב הציבורי. מוצע לקבוע בסעיף כי לשם סיוע למשטרת ישראל הפקחים המסייעים יוכלו להפעיל את הסמכויות שכבר נתונות להן (דרישת הזדהות, חיפוש ועיכוב) וזאת אם ביצע אדם במרחב הציבורי בפני הפקח המסייע אחת מן העבירות הנ"ל או בפני אדם אחר הקורא לעזרה והמצביע עליו בפני הפקח המסייע או אם היה לפקח המסייע חשד כי אותו אדם עומד לעבור עבירה כאמור בטוות הזמן המיידית, ובלבד שקיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות לפי סעיף זה:

- (1) עבירה העלולה לפגוע בגופו של אדם או המעמידה אותו בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה;
- (2) עבירה העלולה לגרום לנזק חמור לרכוש במרחב הציבורי;
- (3) חשד שאדם נושא עמו שלא כדין נשק, או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק, או שנשק המוחזק שלא כדין נמצא בכלי תחבורה.

יחד עם סמכות החיפוש על גופו של אדם הקבועה כיום בסעיף קטן (2) כאשר יש חשד סביר שהאדם נושא עמו נשק שלא כדין או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק, מוצע להוסיף לסמכות זו גם את הסמכות להפגש נשק בכלי תחבורה.

בנוסף, עם הרחבת המקרים שבהם יוכלו הפקחים המסייעים לסייע למשטרת ישראל, כמוצע בסעיף זה, מוצע לקבוע סמכויות פיקוח ובקרה. בהתאם, מוצע לקבוע בסעיפים קטנים (ד) ו-(ה) חובת תיעוד של פקח מסייע בהפעלת סמכויותיו לפי סעיפים 13 ו-13א לחוק, וחובת העברת דיווח חודשי מהמשטרה למנהלת היחידה הארצית לשיטור ואכיפה עירונית במשרד לביטחון לאומי בנוגע להפעלת סמכויות הפקחים המסייעים לפי סעיף זה.

עוד מוצע לקבוע את העילות שעשויות להביא לכדי ביטול הסמכותו של פקח מסייע, והן כאשר הפקח המסייע חרג מסמכות שלא כדין, התנהג התנהגות שאינה הולמת את תפקידו, ובכלל זאת הפר הנחיות והוראות של מפקד היחידה, או כי הוא חדל להיות מתאים לשמש בתפקידו מכל טעם אחר שיירשם, וזאת באופן שמונע ממנו להמשיך ולמלא את תפקידו. במקרים אלו תפנה המשטרה למנהלת היחידה הארצית לשיטור ואכיפה עירונית במשרד לביטחון לאומי בבקשה לביטול הסמכותו של הפקח המסייע.

בסעיף 13א להצעת החוק, מוצע להעניק לפקחים המסייעים סמכויות בהתאם לחוק המאבק בתופעת השכרות, התשי"ע-2010 לשם סיוע למשטרת ישראל, וזאת כהוראת שעה למשך שנה, כמפורט בסעיף.

לסעיפים 7, 12, 13 ו-18 במסגרת הצעת החוק מוצע לקצר ולייעל את תהליך קביעת הרשויות המקומיות שבהן יוקמו ויפעלו מערכי אכיפה עירוניים, כך שלא יידרש אישור הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת וקביעת רשימת הרשויות המקומיות שבהן יוקם ויפעל מערך אכיפה עירוני לא תיעשה בתוספת הראשונה לחוק אלא בצו של השר לביטחון לאומי בהסכמת שר הפנים כאמור בסעיף 7 המוצע בסעיף 5 להצעת החוק.

לפיכך מוצע בסעיף 18 להצעת החוק לבטל את התוספת הראשונה לחוק ובהתאמה מוצע בסעיף 13 להצעת החוק, לבטל את סעיף 18(א) אשר קובע כי "א) השר רשאי, בצו, בהסכמת שר הפנים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, לשנות את התוספת הראשונה".

כן מוצע, בסעיפים 7 ו-12 להצעת החוק, למחוק את תהפניה לתוספת הראשונה הקבועה בסעיפים 10(א) ו-17 לחוק, כך שבמקום ההפניה ל"רשות מקומית המנויה בתוספת הראשונה", ייכתב "רשות מקומית אשר נקבע בצו כי יוקם ויפעל בתחומה מערך אכיפה עירוני" ו"רשות מקומית אשר פועל בתחומה מערך אכיפה עירוני".

וזה נוסח התוספת הראשונה לחוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים, שמוצע כאמור לבטלה:

" תוספת ראשונה

(סעיף 7)

- .2 בני ברק ;
- .3 גבעתיים ;
- .4 דימונה ;
- .5 טירה ;
- .6 כרמיאל ;
- .7 לוד ;
- .8 מגדל העמק ;
- .9 נצרת ;
- .10 נתניה ;
- .11 ערד ;
- .12 רמת גן ;
- .13 באר שבע ;
- .14 עפולה ;
- .15 רמלה ;
- .16 (בוטל) ;
- .17 בת ים ;
- .18 אשקלון ;
- .19 חדרה ;
- .20 פתח תקוה ;
- .21 קרית ביאליק ;
- .22 טבריה ;
- .23 קרית גת ;
- .24 באקה אל גרביה ;
- .25 הרצליה ;
- .26 כפר סבא ;
- .27 אור יהודה ;
- .28 גדרה ;
- .29 יבנה ;
- .30 צפת ;
- .31 שפרעם ;
- .32 עראבה ;
- .33 קריית אתא ;
- .34 עכו ;
- .35 ראש העין ;
- .36 אשדוד ;
- .37 נשר ;
- .38 מבשרת ציון ;
- .39 אלעד ;
- .40 תל אביב ;
- .41 רעננה ;
- .42 מודיעין-מכבים-רעות ;
- .43 קרית מלאכי ;
- .44 טמרה ;

- 45. אום אל פאתם ;
- 46. קרית מוצקין ;
- 47. כפר יונה ;
- 48. רחובות ;
- 49. קרית ים ;
- 50. יהוד-מונטסון ;
- 51. אופקים ;
- 52. טייבה ;
- 53. קלנסואה ;
- 54. נתיבות ;
- 55. קרית שמונה ;
- 56. שדרות ;
- 57. ירושלים ;
- 58. באר יעקב ;
- 59. טירת כרמל ;
- 60. חולון ;
- 61. גן יבנה ;
- 62. בית שאן ;
- 63. אור עקיבא ;
- 64. נצרת עילית ;
- 65. יקנעם עילית ;
- 66. רהט ;
- 67. דלית אל-כרמל ;
- 68. פרדס חנה-כרכור ;
- 69. ראשון לציון ;
- 70. בית שמש ;
- 71. מעלות תרשיחא ;
- 72. תל שבע.

סעיפים 11 ו-19 מוצע בהצעת החוק לבטל את התוספת השנייה לחוק שבה מנויים המקומות שבהם יכולים הפקחים המסייעים להפעיל את סמכויותיהם לפי סעיף 13 לחוק. בהתאם, מוצע לבטל את סעיף 15 לחוק המסמיך מפקד מחוז במשטרת ישראל לקבוע את המקומות כאמור בתוספת השנייה. זה נוסח התוספת השנייה לחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים, שמוצע כאמור לבטלה:

תוספת שנייה

(סעיף 13)

- 1. גנים ציבוריים ;
- 2. אזורי מסחר ;
- 3. חופי רחצה ;
- 4. חניונים ;
- 5. מקומות שבהם מתקיימים אירועים תחת כיפת השמים ;
- 6. אזורי בילוי.
- 7. מרחב חקלאי – שטח שבו מתבצעות פעולות של עיבוד קרקע, או של ניתוח משק חי או צומח.

וזה נוסחו של סעיף 15 לחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים שמוצע כאמור לבטלו:
"מפקד מתוז במשטרת ישראל יקבע מקומות מסוימים, שהם מסוג המקומות המנויים בתוספת השנייה או חלק ממקומות כאמור, שיש חשש שיתבצע בהם מעשה אלימות, ופקח מסייע יהיה רשאי להפעיל בהם בלבד את סמכויותיו לפי פרק זה."

סעיף 14 סעיף 19 לחוק קובע חובת דיווח של השר לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, מדי חצי שנה, בדבר נתונים שונים הנוגעים להפעלת מערכי האכיפה העירוניים. זאת, בין השאר, לצורך בחינת אפקטיביות מערכי האכיפה העירוניים. בד בבד עם ההצעה לסיים את תקופת הפעלת מערכי האכיפה העירוניים לתקופת ניסיון, כהוראת שעה, ועם ההצעה להפעילם באופן קבוע לאחר ניסיון מצטבר של למעלה מעשור בהפעלת מערכי אכיפה עירוניים ברשויות מקומיות, מוצע לבטל את חובת הדיווח לוועדה בנושא.

וזה נוסחו של סעיף 19 לחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים שמוצע כאמור לבטלו:
"19. דיווח לכנסת"

השר ימסור לוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, מדי חצי שנה, דיווח על כל אלה:
(1) מספר עבירות האלימות שבוצעו בכל אחת מהרשויות המקומיות המנויות בתוספת הראשונה בששת החודשים שקדמו לדיווח, לפי סוג העבירה, והשינוי בהשוואה לששת החודשים שקדמו להם;
(2) מספר עבירות האלימות שבוצעו ברשויות המקומיות שאינן מנויות בתוספת הראשונה בששת החודשים שקדמו לדיווח, לפי סוג העבירה, והשינוי בהשוואה לששת החודשים שקדמו להם;
(3) שינוי במספר השוטרים הפועלים דרך קבע בתחומי הרשויות המקומיות המנויות בתוספת הראשונה;
(4) מספר המקרים שבהם עשו פקחים מסייעים שימוש בכל אחת מסמכויותיהם לפי פרק זה."

סעיף 15 במסגרת סעיף 21 לחוק תוקן בתיקון עקיף, כהוראת שעה, סעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות (משמעת), התשלי"ח-1978, שכותרתו "עבירות משמעת" ובו קבועה רשימה של התנהגויות שייחשבו לעבירת משמעת של עובד רשות מקומית. סעיף 21 לחוק הוסיף את פסקה (8) לרשימה שבסעיף 9 האמור ולפיה גם הפעלת סמכות עיכוב, חיפוש או כניסה, שלא כדין, על ידי עובד רשות מקומית תהווה עבירת משמעת. זאת, כדי שלצד הקניית סמכויות אכיפה לפקחים לפי החוק ייקבעו סנקציות אפקטיביות למי שיעשה שימוש בסמכויותיו שלא כדין. עם ההצעה להפוך את החוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים להוראת קבע, מוצע לקבוע גם את עבירת המשמעת האמורה להוראת קבע. לפיכך, מוצע למחוק את המילים "הוראת שעה" מכותרת השוליים של סעיף 21 לחוק.

סעיף 17 מטרתה העיקרית של הצעת החוק היא להפוך את החוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים להוראת קבע, כאמור לעיל. סעיף 23 לחוק קובע את תוקפו של החוק כהוראת שעה. עם ההצעה להפוך את הוראת השעה להוראת קבע, מוצע לבטלו.

וזה נוסחו של סעיף 23 לחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים שמוצע כאמור לבטלו:
"23. תוקף"

חוק זה יעמוד בתוקפו עד יום י"ז בכסלו התשפ"ה (18 בדצמבר 2024)."

סעיף 22 כפי שצוין לעיל בתלק הכללי של דברי ההסבר, כיום מנויות בתוספת הראשונה לחוק 89 רשויות מקומיות, שבמרביתן פועלים מערכי אכיפה עירוניים ובחלקן הם נמצאים בשלבי הקמה והיערכות שונים. כדי לאפשר את המשך הפעלתם של מערכי האכיפה העירוניים הללו, בהתאם לתקציב המוקצה לנושא, מוצע לקבוע הוראות מעבר כדלקמן:

(1) ברשויות המקומיות המנויות בתוספת הראשונה לחוק ימשיך לפעול מערך אכיפה עירוני, אלא אם כן הופסקה פעילותו בהתאם להוראת סעיף 27 המוצע בסעיף 5 להצעת החוק, כלומר אם רשות מקומית ביקשה את הפסקת הפעילות או אם הרשות המקומית לא עמדה בהתחייבויות שנדרשו ממנה לצורך הפעלת המערך.

(2) עד לקביעת אמות מידה ראשונות לבחירת רשויות מקומיות שבהן יוקם ויפעל מערך אכיפה עירוני בהתאם לסעיף 7א המוצע בסעיף 5 להצעת החוק, יראו כאמות מידה לעניין זה, את התבחינים שנקבעו בהחלטת ממשלה מס' 1645 מיום א' בתמוז התשע"ו (7 ביולי 2016), המהווה עדכון של החלטות ממשלה קודמות בנושא כמפורט בדברי ההסבר לסעיף 7א האמור. לעניין בחירת מועצות אזוריות כאמור, יראו כאמות מידה מחייבות את התבחינים והתנאים שנקבעו בהחלטת ממשלה מס' 4389 מיום י"ב בטבת התשע"ח (20 בדצמבר 2018). לעניין בחירת רשויות מקומיות ערביות יראו כאמות מידה מחייבות את התבחינים והתנאים שנקבעו בהחלטת הממשלה מס' 631 מיום י' בכסלו התשפ"ב (14 בנובמבר 2021).

(3) עקב ההצעה להעביר את פרק ג' לחוק שעניינו הסמכת פקחים עירוניים - לפקודת העיריות, ולבטל בשל כך את פרק ג' האמור מהחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים - מוצע לקבוע, למען הסר ספק, כי הסמכות לפקחים עירוניים שנעשו מכוח פרק זה, ערב יום תחילתו של החוק, ימשיכו לעמוד בתוקפן עד תום תקופת תוקפן, אלא אם כן בוטלו קודם לכן או שתוקפן פקע קודם לכן לפי כל דין.

(4) עקב שינוי סעיף 13 לחוק שעניינו סמכויות הפקחים המסייעים, מוצע לקבוע כי סמכויות שהיו נתונות לפקח מסייע ערב יום התחילה לפי הוראות סעיף 13 לחוק העיקרי כנוסחו ערב יום התחילה (סמכויות למניעת אלימות), ימשיכו לעמוד בתוקפן עד שיקבל הפקח המסייע הכשרה מתאימה ויהיו נתונות לו הסמכויות החדשות לפי הוראות סעיף 13 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 10 לחוק זה.

(5) עד לקביעת כללים בהתאם לסעיף 7ב המוצע כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה (כללים לקביעת מבנה הכוח של מערך אכיפה עירוני והרכבו), יראו ככללים לעניין הסעיף האמור את הכללים שנקבעו בהחלטת ממשלה מס' 696 מיום ט"ו באלול התשע"ג (21 באוגוסט 2013) ובהחלטת ממשלה מס' 4388 מיום י"ב בטבת התשע"ט (20 בדצמבר 2018).

מוגש על ידי השר לביטחון לאומי

ו' בחשון התשפ"ה
07 בנובמבר 2024

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1438 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 01.12.2024 .

חק/1438. טיוטת חוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות
(חוראת שעה) (תיקון מס'), התשפ"ה-2024

*ושב ראש ועדת השרים פותח את הדיון.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה.

הערה